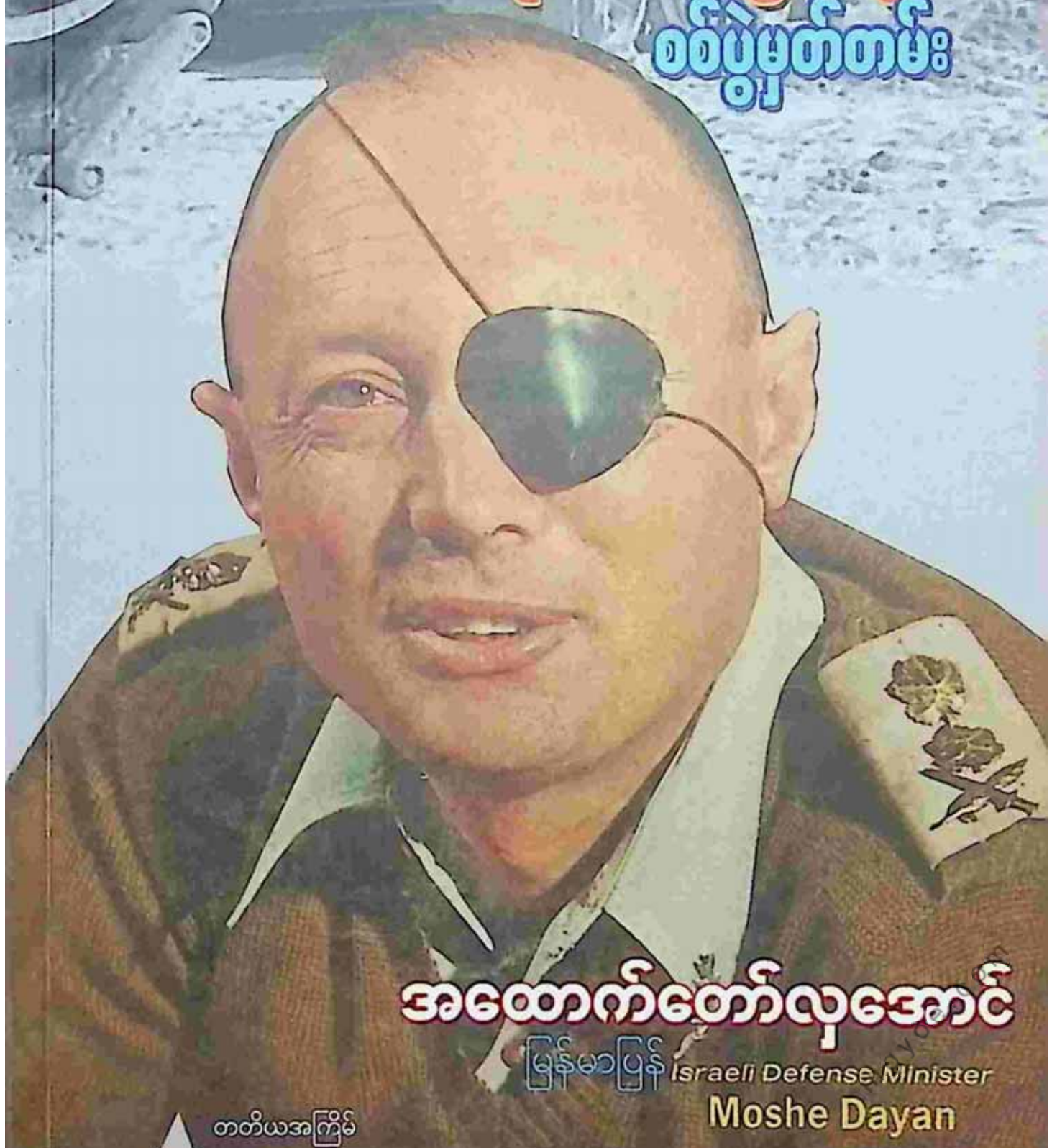

www.mgyoe.com

ဝိရေဒါယန် ၏ အရပ်-အဝှေ့ရေးလ် စဉ်ပုံမှတ်တမ်း

အထောက်အကူလုအောင်

မြန်မာပြန် Israeli Defense Minister

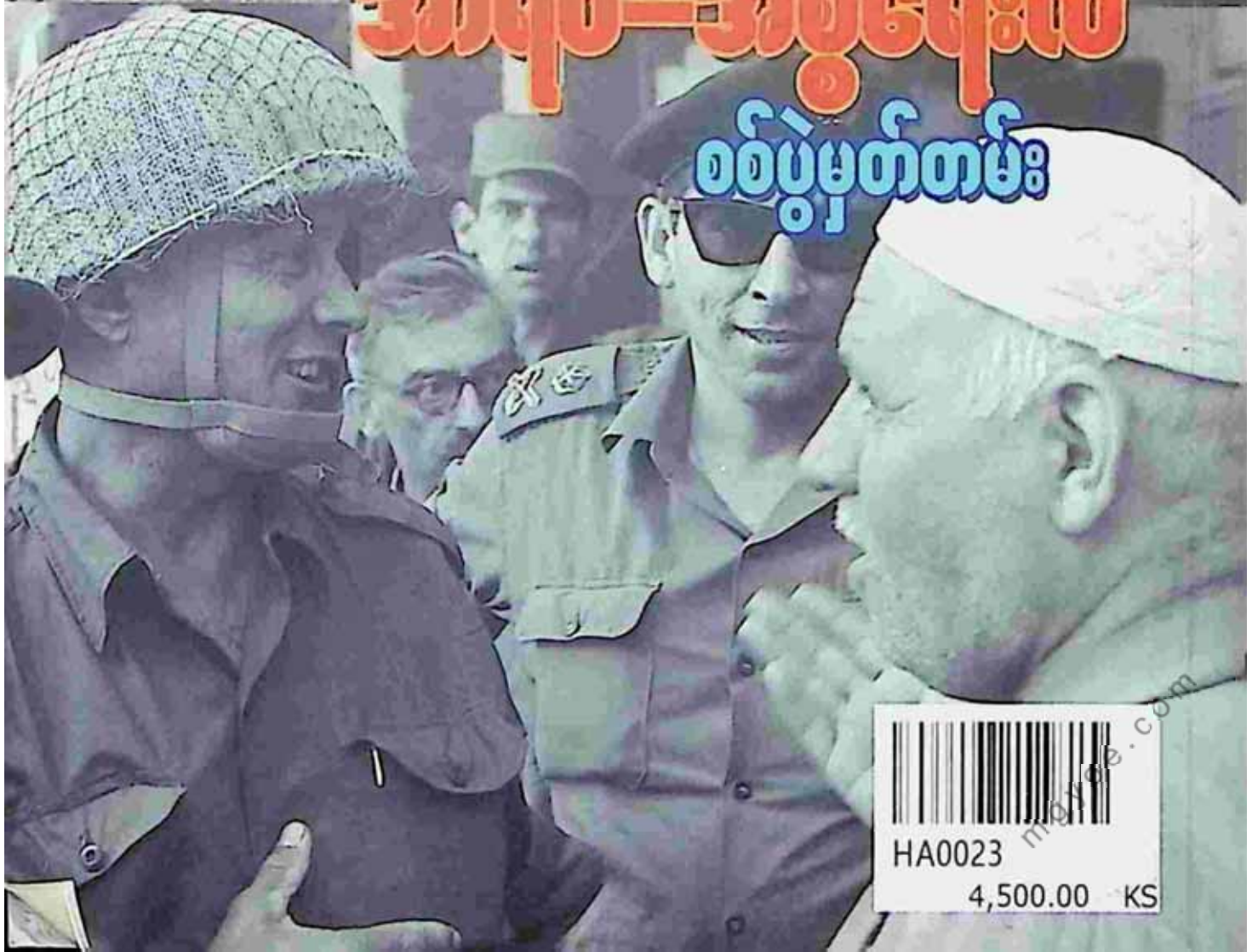
Moshe Dayan

တတိယအကြိမ်

mgyoe.com

ဝိရေဒါယန် တိုင်း အရပ်-အဝှေ့ရေ့လ် စဉ်ပုံမှတ်တမ်း

HA0023
4,500.00 KS

ပိုရှေ့အိယန်၏ အာရပ်-အစ္စရေးလ် စစ်ပွဲမှတ်တမ်း၊ အထောက်အကူအညီအောင်
စာမျက်နှာ ၃၄၄ + မျက်နှာ၊ ၁၄.၅ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၂၀၊ ဇန်နဝါရီလ၊ တတိယအကြိမ်၊ အုပ်စု ၅၀၀၊
(၂၀၀၄ လေ့လာမြေစာပေတိုက်၏ ဒုတိယအကြိမ်မူ)
(ပထမအကြိမ် - ၁၉၆၈)

ရောင်းချေး ၄ ၅ ၀ ၀ ကျပ်

မာတိကာ

- ဘာသာပြန်သူ၏အမှာ ၈
- ပိုလ်ချုပ်ကြီးဒါယန်၏အမှာ ၈

အခန်း (၁)

နောက်ခံသမိုင်း ၁

အခန်း (၂)

ဆီခိုင်းကျွန်းဆွယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ၃၆

အခန်း (၃)

ကာကီလီယာ ၇၃

အခန်း (၄)

စစ်ကြိုကာလနေ့ရက်များ ၉၉

အခန်း (၅)

စစ်ဆင်ရေးကြီးစပြု ၁၃၀

အခန်း (၆)

ချဉ်းနင်းဖောက်ထွင်းခြင်း ၁၆၀

အခန်း (၇)

အဆုံးအဖြတ် ၂၁၃

အခန်း (၈)

ရှမ်းအယ်လ်ဂိုရီ ၃၀၆

အခန်း (၉)

နိဂုံး ၃၃၂

- နောက်ဆက်တွဲ ၃၄၁

ဘာသာပြန်သူ၏ အမှာ

အသိစိတ်အရ ခွင့်မပြုလိုသော်လည်း ဇာတိစိတ်အရ ဝါသနာပါသော လူသတ်စစ်ပွဲအကြောင်း ရေးသားထားသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဘာသာပြန်မိပြန်ပါသည်။

အစ္စရေးလ်စစ်တပ် စစ်သေနာပတိချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မိုရှေဒါယန် (ယခု ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး)၏ အကြောင်းကို ကျွန်တော် ဘာသာပြန်ခဲ့သော “အာရပ်-အစ္စရေးလ် ၆ ရက် စစ်ပွဲ” ဖတ်ဖူးသူများ ကောင်းစွာသိကြပါမည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၅ ရက်မှ ၁၀ ရက်နေ့အထိ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အာရပ်-အစ္စရေးလ်စစ်ပွဲကို အနိုင်တိုက်သူမှာ မိုရှေဒါယန်ဖြစ်ကြောင်း မှတ်မိကြပါဦးမည်။

မိုရှေဒါယန် နာမည်ကြီးလာခြင်းမှာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်က ဖြစ်ပွားသည့် ဆီနိုင်းစစ်ပွဲကြီးကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ စစ်ပရိယာယ် ကြွယ်ဝသော စစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း တစ်ကမ္ဘာလုံးက လက်ခံခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမျှမက “ဆီနိုင်းသူရဲကောင်း” ဟူ၍ပင် သူ့ကို ဝိုင်း၍ အမည်ပေးခဲ့ကြသည်။

ယခု ကျွန်တော် ဘာသာပြန်သော စာအုပ်သည် အဆိုပါ “ဆီနိုင်းစစ်ပွဲ” အကြောင်းပင် ဖြစ်၏။ ဤစာအုပ်ကို ရေးသားသူကား ထိုစစ်ပွဲကို အနိုင်တိုက်ခဲ့ပြီး “ဆီနိုင်းသူရဲကောင်း” ဟူ

သည့် အမည်ကိုပါ ရခဲ့သူ ဗိုလ်ချုပ်မိုရှေဒါယန်ပင် ဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်ကား ထိုစစ်ပွဲကြီးနှင့် ပတ်သက်သည့် မိုရှေဒါယန်ကိုယ်တိုင် ရေးသားထားသော နေ့စဉ်မှတ်တမ်းပင် ဖြစ်လေသည်။

သို့ဆိုလျှင် ဆီနိုင်းစစ်ပွဲအကြောင်းကို ဤစာအုပ်ထက် အနီးကပ်ဆုံး၊ အပြည့်စုံဆုံး၊ အတိကျဆုံး ရေးသားဖော်ပြနိုင်မည့် အခြားစာအုပ် မရှိနိုင်တော့ပါ။ စစ်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်က သူကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ဆင်နွှဲသည့် စစ်ပွဲတစ်ရပ်အကြောင်း ခရေစတုန်းကျ ရေးသားဖော်ပြထားချက်များကို ဖတ်ရသောအခါ အရသာတစ်မျိုးကို တွေ့လာရပါသည်။ ထိုအရသာပေါ်လွင်အောင် ကျွန်တော် အစွမ်းရှိသမျှ ကြိုးစား၍ မြန်မာပြန်ဆိုထားပါသည်။ အရသာ မပေါ်လွင်သေးဟုဆိုလျှင် ကျွန်တော်၏ ချွတ်ယွင်းချက်ဖြစ်သည်ဟုသာ မှတ်ယူစေလိုပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် လိုအပ်နေသည့် စာအုပ်စာတမ်းများ၊ အချက်အလက်များ ကူညီရှာဖွေပေးသော ဆရာဦးမျိုးချန် (လုပ်သား ကောလိပ်၊ သမိုင်းဌာန) အား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။

အထောက်အကူပြုလှအောင်
ဇေယျဝတီ၊ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဒါယနီ၏ အမှာ

စစ်ပွဲပြီးဆုံး၍ မကြာမီမှာပင် ဤစာအုပ်သည် ထုတ်ဝေရန် ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ ယင်းစစ်ပွဲသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်က ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် စစ်ပွဲဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်စစ်ပွဲမှာ ၈ ရက်ကြာခဲ့သည်။ ယခု ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်စစ်ပွဲတွင်မူ ၅ ရက်သာ ကြာမြင့်လေသည်။ ယခုစစ်ပွဲတွင် ဂျော်ဒန်ပြည်၏ အနောက်ဘက်ခြမ်းနှင့် ဆီးရီးယားပြည်၏ ဂူလန်နှင့် ဘာရှန်ကုန်းပြင်မြင့်များကိုလည်း သိမ်းပိုက်ရယူနိုင်ခဲ့၏။

ထိုမျှမကသေး ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်စစ်ပွဲတွင် စစ်တပ် အင်အား (၃၅,၀၀၀) နှင့် တင့်ကားပေါင်း (၂၀၀) တို့ ပါဝင်တိုက်ခိုက် ဆင်နွဲခဲ့ကြသော်လည်း ယခု ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်စစ်ပွဲတွင်မူ အီဂျစ်စစ်တပ်အင်အား တစ်သိန်းနှင့် တင့်ကားပေါင်း (၉၅၀) တို့ ပါဝင်တိုက်ခိုက်လာကြလေသည်။

ကျွန်ုပ်၏ ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်စစ်ပွဲ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်လာသူ ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယံနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ စကားပြောဆိုကြသည့်အခန်းတွင် အပြီးသတ်၍ ထားပါသည်။ စစ်ပွဲ၏ နောက်ဆုံးညတွင် ဘင်ဂူရီယံကို ကျွန်ုပ်တွေ့သည်။ ရှမ်းအယ်လ်ရှိုတ်ကို သိမ်းပိုက်ရယူပြီးဖြစ်ကြောင်း၊

စစ်ပွဲလည်း ပြီးဆုံးပြီဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယံကို ကျွန်ုပ်
က အစီရင်ခံသည်။

ယခုမှ စတင်ဖြစ်ပွားလာပြီဖြစ်သော နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲကြီးကို
ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း ရှိမည်၊ မရှိမည်နှင့် ပတ်သက်ပြီး
ကျွန်ုပ်၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုကိုမှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါသည်။ စိုးရိမ်ပူပန်မှု
ဖြစ်ဖွယ်ရာ အကြောင်းများလည်း ရှိပါသည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ဖြစ်ပွားသည့် ဆီနိုင်းစစ်ပွဲသည်
ထိုစစ်ပွဲအပြီး နိုင်ငံရေးအစီအစဉ်များကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် စစ်ပွဲ
ပင် ဖြစ်၏။ အစ္စရေးလ် စစ်တပ်က သိမ်းပိုက်ရယူခဲ့သည့် တိုင်ရန်
ရေလက်ကြားကို ကုလသမဂ္ဂ အရေးပေါ်တပ်များ၏ လက်သို့
အစ္စရေးလ်က လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခဲ့ဖူးသည်။ ကုလသမဂ္ဂ အရေးပေါ်
တပ်များ ဆောင်ရွက်ရမည့် အလုပ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
ဥပဒေအရ အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများ လွတ်လပ် စွာ သွားလာခွင့်ကို
တာဝန်ယူပေးရန် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် သင်္ဘောများ သွားလာစုတ်
မောင်းခွင့်သည် ၁၀ နှစ်ကျော်ကျော် တည်ရှိခဲ့လေသည်။

သို့သော် အီဂျစ်သမ္မတ နတ်ဆာသည် အစ္စရေးလ်ကို
စစ်ပြုရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ အောင်ပွဲခံရမည့်သူဟုလည်း
ယုံကြည်သည်။ သို့ကလို ဆုံးဖြတ်လိုက်သောနေ့မှာပင် ကုလသ
မဂ္ဂ အရေးပေါ်တပ်များ ရုပ်သိမ်းပေးရန် သမ္မတ နတ်ဆာက
တောင်းဆိုလိုက်၏။ သူ၏ တောင်းဆိုချက်အရ ကုလအရေးပေါ်တပ်
များ ရုပ်သိမ်းရန် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က
ညွှန်ကြားသည်။

ထိုမှစပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့သို့ ရောက်သည်
တွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ မတိုင်မီက အခြေအနေများကို
ကျွန်ုပ်တို့ ရင်ဆိုင်နေကြရပြန်ပြီဖြစ်၏။ တိုင်ရန်ရေလက်ကြားတွင်
အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများ သွားလာစုတ်မောင်းခွင့်ကို အီဂျစ်နိုင်ငံ
က တားမြစ်ပိတ်ပင်လိုက်ပြန်သည်။ ထိုမျှသာမက အစ္စရေးလ်စစ်
တပ်များကို စစ်ဖက်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန် အီဂျစ်စစ်တပ်များက

စစ်ပြင်ဆင်နေကြ၏။ တိုင်ရန်ရေလက်ကြားတွင် အစွရေးလ် သင်္ဘောများ သွားလာခွင့်ကို ပိတ်ပစ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် အစွရေးလ် ကို သမ္မတနတ်ဆာက စစ်ပြုလိုက်ခြင်းပင် မည်ပေသည်။ သို့သော် ယင်းအပြုအမူမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အဖြေကား သူထင်မြင်မျှော်မှန်းထားသည့် အချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

ကျွန်ုပ် ရေးသားဖော်ပြသကဲ့သို့ပင် ယခုတစ်ကြိမ် စစ်ပွဲမှာ ခြောက်ရက်အတွင်း ပြီးဆုံးသွား၏။ အီဂျစ်၊ ဂျော်ဒန်နှင့် ဆီးရီးယားစစ်တပ်များ အရေးနိမ့်သွားကြပြန်၏။ အစွရေးလ် သင်္ဘောများသည် ပင်လယ်နီအတွင်း၌ လွတ်လပ်လုံခြုံစွာ ဖြတ်သန်း ခုတ်မောင်း သွားလာနိုင်ကြပြန်၏။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ နိုင်ငံရေးအရ ရုန်းကန်ဖြေရှင်းရမှုသည် ယခုမှပင် စတင်ဖြစ်ပွားရတော့သည်။

ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီတွင်လည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံကြီးတွင်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများအပြားရှိ မြို့တော်ကြီးများတွင်လည်းကောင်း အချေအတင် ပြောဆိုဆွေးနွေးမှုများ၊ ဈေးဆစ်မှုများကို ပြုလုပ်နေကြသည်။ ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည့် စစ်ပွဲအစား ငြိမ်းချမ်းရေးကို အစားထိုးရန် စီစဉ်နေကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ မေးခွန်းများ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ အာရပ်နိုင်ငံများက အစွရေးလ်နိုင်ငံကို အသိအမှတ် ပြုမည်လော။ အစွရေးလ်နိုင်ငံ ရပ်တည်ခွင့်ကို လက်သင့်ခံကြမည်လော။ အစွရေးလ်နိုင်ငံနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆက်ဆံရေးကို လက်ခံတည်ဆောက်ကြမည်လော။ သို့တည်းမဟုတ် အစွရေးလ်နိုင်ငံကို မြေပုံပေါ်မှ ဖယ်ထုတ်ပစ်လိုက်မည်လော။ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်မူ သူတို့ ရှုံးနိမ့်သွားကြပါသည်။ အရေးမလှ ဖြစ်သွားကြပါသည်။ သို့သော် အစွရေးလ်နိုင်ငံကို ဖက်ပြိုင်အနိုင်ယူနိုင်မည်ဟု ထပ်မံ ယုံကြည်လာကြပြန်သောအခါတွင် ကြိုးစားမှုအသစ်တစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ကြပေဦးမည်။ အစွရေးလ်နိုင်ငံကို ချေမှုန်းပစ်နိုင်ရန်

ကြိုးစားပေးဦးမည်။

ကျွန်ုပ်၏ အခြေအနေသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်ကနှင့် မတူညီ
တော့ပါ။ ထို့ကြောင့် ယခု အမှာစာကိုရေးရာတွင် အခက်အခဲ
ပေါ်နေပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် စစ်ဗိုလ်တစ်ယောက် မဟုတ်တော့။

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်နေ၏။

အစ္စရေးလ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်နေ၏။

“နိုင်ငံရေးသမားတို့သည် စစ်တပ်၏ အောင်မြင်မှုများကို
ဆုံးရှုံးစေသည်” ဆိုသော စကားလုံးကို ကျွန်ုပ် မပြောဆိုနိုင်တော့ပါ။

အကယ်၍ ၁၉၈၇ ခုနှစ်၌ ဆီနိုင်းစစ်ပွဲသစ်တစ်ခု ပေါ်
ပေါက်လာဦးမည်ဆိုပါလျှင် ယခုပြောသော စကားများကို ကျွန်ုပ်
ပြောဆိုနိုင်ဖွယ်ရာ အကြောင်းမရှိတော့ပါချေ။

မိုရှေဒါယန် ဟောလာ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံ

၁၉၆၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ။

အခန်း (၁)

နောက်ခံသမိုင်း

(၁)

ဆီနိုင်စစ်ပွဲဟူသည်မှာ

အစ္စရေးလ်နိုင်ငံနှင့် သူ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဖြစ်ကြသော အာရပ်
နိုင်ငံများကြား နိုင်ငံရေးနှင့် လုံခြုံရေးပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခြင်း။

စူးအက်တူးမြောင်းနယ်မြေကို အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့က စစ်အင်
အား အသုံးပြုပြီး ထိန်းသိမ်းထားရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း။

စသော အကြောင်းနှစ်ရပ်ကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုကြဟု ဆိုပါလျှင်
အစ္စရေးလ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ဤစစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲရေးမှာ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရာ
အကြောင်းပါရှိသည်။ အကယ်၍ အစ္စရေးလ်က တိုက်ခိုက်မည်ဆိုပါလျှင်မူ
သူ၏ စစ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပုံသဏ္ဍာန်များ၊ အနှစ်သာရများသည် ယခု
အခြေအနေနှင့်မတူ ကွဲလွဲနေပေလိမ့်မည်။

အီဂျစ်ခေါင်းဆောင်သော အာရပ်နိုင်ငံများက အစ္စရေးလ်အပေါ်
မလိုမုန်းထားသည့်၊ ရန်မီးပွားသည့်လမ်းစဉ်ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေခြင်း
မပြုပါလျှင် အစ္စရေးလ်အနေဖြင့် လက်နက်ကိုင်ဖွယ်ရာ အကြောင်းမရှိ။

စူးအက်တူးမြောင်း ပြဿနာအတွက် အီဂျစ်နိုင်ငံနှင့် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်တို့ စစ်ဖက်ပြိုင် တိုက်ခိုက်နေကြလင့်ကစား အစွရေးလ်နိုင်ငံသည် လွတ်ရာကင်း ရာမှ နေသာပါသည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့က စူးအက်တူးမြောင်းနယ်မြေတွင် “စစ်သည် တော်စစ်ဆင်ရေး” ကို ဆင်နွှဲကြသည်။ အစွရေးလ်နိုင်ငံက ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ် စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲသည်။ ယင်းစစ်ဆင်မှုကြီး နှစ်ရပ်တို့၏ ဆက်သွယ်မှုကို ယခု နေ့စဉ်မှတ်တမ်း၌ ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ စစ်ပွဲတစ်ခုတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ရန် အစွရေးလ်နိုင်ငံက ဆုံးဖြတ်လိုက်ရသည့် အကြောင်းများ ကိုလည်း ဖော်ပြရန် လိုပါလိမ့်ဦးမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ လွတ်လပ်ရေးစစ်ပွဲအပြီး ၁၉၄၉ ခုနှစ်က စစ်ပြေငြိမ်းရေး သဘောတူစာချုပ်ကို အစွရေးလ်နိုင်ငံနှင့် အာရပ်နိုင်ငံများ လက်မှတ်ရေးထိုး ခဲ့ကြသည်။

ယခုမူ အစွရေးလ်နိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်ရန်နှင့် မြေပုံပေါ်ရှိ အစွရေးလ် နိုင်ငံကို ဖယ်ထုတ်ပစ်ရန် ရည်စူးချက်များကို အာရပ်နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များက အသစ်တစ်ဖန် ပြုလုပ်လာကြပြန်၏။ စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ်ပါ အချက် များကို လိုက်နာပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ရန် ငြင်းဆန်နေရုံမျှမက အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း နယ်ခြားတွင် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ပြုလုပ်လာကြခြင်း၊ အစွရေးလ်အရပ်သားများကို တိုက်ခိုက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်ကျူးကျော်လာကြပြန်သည်။

ယင်းအပြုအမူများသည် စစ်ရှိန်မသေမှုနှင့် စစ်၏ အကြွင်းအကျန်များ အဖြစ်ဖြင့် အစွရေးအစိုးရက အစပထမပိုင်းတွင် သဘောထားခဲ့သည်။ သဘောတူညီချက်ပါ အချက်အလက်များကို လိုက်နာလေးစားရန် အာရပ် နိုင်ငံများကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။ သည်းခံမှုနှင့် ချုပ်တည်းမှုလမ်းစဉ်ကိုလည်း အစွရေးလ်က ကျင့်သုံးခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ၁၉၅၄ ခုနှစ် နှစ်ဝက်ကျော်လာသောအခါတွင် အစွရေးဆန့်ကျင်ရေးအကြမ်းဖက်ဝါဒသည် ပိုမိုဆိုးရွားသည်ထက် ဆိုးရွား လာ၏။ နောက်ပိုင်းလများ၌ ထိုအဖြစ်အပျက်များသည် တစ်ဦးချင်း၊ တစ်ယောက်ချင်းက ပြုလုပ်ကျူးလွန်နေခြင်းမဟုတ်ကြောင်း၊ အသင်းအဖွဲ့

ဖြင့် စနစ်တကျ ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အီဂျစ်နိုင်ငံက တာဝန်ယူပြီး အာရပ်နိုင်ငံအစိုးရများကပါ အသိအမှတ်ပြု ကျူးကျော်အကြမ်းဖက်နေကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်ထက် ထင်ရှားလာသည်။ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံက အဖြစ်မှန်ကို နားလည်သဘောပေါက်သည်ထက် ပေါက်လာသည်။ လုံခြုံရေး အခြေအနေများမှာ တစ်နေ့တခြား ပိုမိုဆိုးရွားလာသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် စစ်ဖြစ်ခဲ့ရသည့် နေ့ရက်များမှစပြီး တစ်စတစ်စ ကြီးထွားလာရာ ယခု ၁၉၅၅- ၅၆ ခုနှစ်တွင် ဆိုးရွားသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်လာသည်။

ဤတင်းမာမှုကြီး၏ အရင်းခံအကြောင်းသုံးချက်မှာ အစ္စရေးလ်ကို အပြီးတိုင် ချေမှုန်းနိုင်မည့် စစ်ကြီးတစ်ခုပြုရန် အီဂျစ်တို့က စစ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အာရပ်နိုင်ငံများက လေ့ကျင့်ထားသည့် ပြောက်ကျားများဖြင့် အစ္စရေးလ်ကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အက္ကဘာပင်လယ်ကွေ့၌ အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများ သွားလာခွင့်ကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း စသော အကြောင်းသုံးချက်ဖြစ်၏။

(၂)

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလအတွင်း အိဂျစ်နိုင်ငံနှင့် ချက်ကိုဆလိုဗားကီးယားနိုင်ငံတို့၏ လက်နက်အပေးအယူ ပြုလုပ်မှုသည် အစွရေးလ်နိုင်ငံကို အိဂျစ်က စစ်ပြုရန် အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုက်ခြင်းနှင့်ပင် တူညီချေသည်။ ချက်နိုင်ငံမှ ခေတ်မီစစ်လက်နက်ပစ္စည်း အမြောက်အမြားကို အိဂျစ်နိုင်ငံက ရရှိလိုက်၏။ အဆိုပါ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများသည် အိဂျစ်နိုင်ငံက မိမိတို့ကို စစ်ပြုရန် ဦးတည်ရည်စူးချက်ကို ဖြည့်စွက်အားတင်းပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ စစ်ပြုရန် ခြေလှမ်းပြင်လိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း အစွရေးလ်နိုင်ငံက သဘောပေါက်နားလည်ခဲ့၏။ ခေတ်မီစစ်လက်နက်ပစ္စည်း အမြောက်အမြားကို အာရပ်များ ကိုင်စွဲလာခြင်းအား အမြန်ဆုံး ဟန့်တားရန်နှင့် ထိုအပေါ်တွင် စစ်ရေးအရ အမြတ်ထုတ်နိုင်ရန်ကိုပါ အစွရေးလ်တို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြရလေသည်။

အိဂျစ်တို့ ရရှိလိုက်သည့် ချက်ကိုဆလိုဗားကီးယား စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများထဲတွင် သံချပ်ကာကား (၅၃၀)၊ တင့်ကား (၂၃၀)၊ သံချပ်ကာကားတပ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ် (၂၀၀)၊ ယန္တရားအမြောက်ကြီး (၁၀၀)၊ အရွယ်အစားအမျိုးမျိုးအတွက် အမြောက်ပစ္စည်း (၅၀၀)၊ တိုက်လေယာဉ်၊ ဗုံးကြဲလေယာဉ်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ် (၂၀၀)၊ စစ်သင်္ဘောများ၊ ဖျက်သင်္ဘောများ၊ တော်ပီတို တိုက်ရေယာဉ်များနှင့် ရေငုပ်သင်္ဘောများ စသည်ဖြင့် စစ်လက်နက်ပစ္စည်းအမြောက်အမြား ပါဝင်

သည်။

အဆိုပါ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများသည် ထိုအချိန်က အရှေ့အလယ် ပိုင်းဒေသတစ်ခုလုံးတွင် အလွန်အလွန် များပြားသည်။ အင်အားကောင်းသည့် အရေအတွက်ပင် ဖြစ်လေသည်။ ယခင်က ရှိခဲ့ဖူးသည့် အင်အားများထက် မတန်တဆ ပိုမိုများပြားသည့် အင်အားများ ဖြစ်လေသည်။ အီဂျစ်၏ ရှိရင်းစွဲတပ်အင်အားကို ယခုလက်နက်များ ဖြည့်စွက်ပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် အစ္စရေးလ်နှင့် အာရပ်နိုင်ငံများ၏ စစ်အင်အားသည် မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် ကွာခြားသွားတော့သည်။ မူလက အီဂျစ်နိုင်ငံတွင် တင့်ကားပေါင်း ၂၀၀ ရှိ၏။ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံ၌လည်း တင့်ကားပေါင်း ၂၀၀ မျှပင် ရှိခဲ့သည်။

ယခုမူ အခြားအာရပ်နိုင်ငံများ၏ အင်အားကို ထည့်မပေါင်းဘဲ အီဂျစ်တစ်နိုင်ငံတည်း၏ သံချပ်ကာကားတပ်အင်အားသည် အစ္စရေးထက် လေးဆမျှ သာလွန်သွားချေပြီ။

လေတပ်အင်အားလည်း အလားတူပင်ဖြစ်၏။ ယခင်က အီဂျစ်တွင် ဂျက်လေယာဉ်ပျံ (၈၀) ရှိပြီး အစ္စရေးလ်တွင် (၅၀) သာ ရှိ၏။ ယခု အီဂျစ် ၏ တိုက်လေယာဉ်နှင့် ဗုံးကြဲဂျက်လေယာဉ်မှာ (၂၀၀) အထိ မြင့်တက်သွား တော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း လေတပ်အင်အားပါ လေးဆလုံးလုံး ပိုမိုကြီး မား အားကောင်းနေသည်။ အမြောက်တပ်၊ ရေတပ်အင်အားနှင့် တိုက်ခိုက် ရေး လက်နက်အင်အားများနှင့် ပတ်သက်၍ အစ္စရေးလ်၏ အင်အားသည် အားရ ဖွယ်ရာ မကောင်းလှချေ။ အီဂျစ်တို့က အရေအတွက်သာ သာလွန်နေ သည် မဟုတ်။ ခေတ်မီမှု၊ အစွမ်းထက်မှုတည်းဟူသော အရည်အချင်းများပါ သာလွန်ကောင်းမွန်နေ၏။

အီဂျစ်တို့၏ လက်ဝယ်ရှိသည့် မစ်တိုက်လေယာဉ်ပျံများနှင့် အီလူး ရှင်း လေယာဉ်ပျံများသည် အစ္စရေးလ်လက်ဝယ်ရှိသော မိတီယော်နှင့် အော်ရာဂင် အမျိုးအစား လေယာဉ်ပျံများထက် အနည်းဆုံး နှစ်ပြန်မျှ ပိုမို ကောင်းမွန်နေသည်။ အစွမ်းထက် ခေတ်မီနေသည်။ ၎င်းတို့၏ တီ (၃၄) အမျိုးအစား ရုရှားလုပ်တင့်ကားများသည် ကျွန်ုပ်တို့သုံးစွဲနေရသည့် မတ် (၃) အမျိုးအစား ရှားမင်း တင့်ကားအဟောင်းကြီးများထက် များစွာ သာလွန် ကောင်းမွန်နေ၏။

စစ်အင်အားကြီးထွားလာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း အာရပ်ပြည်သူများ ကြားတွင် နတ်ဆာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် သြဇာအာဏာသည် များစွာ မြင့်တက် သွားတော့၏။ အာရပ်နိုင်ငံများအဖွဲ့တွင်လည်း ထင်ရှားသော ခေါင်းဆောင် ကြီးတစ်ဦးအဖြစ် အများက အသိအမှတ်ပြုလာကြတော့၏။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် အီဂျစ်၊ ဆီးရီးယား ပူးတွဲစစ်ဦးစီးဌာနကို စတင် အကောင်အထည်ဖော်သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလသို့ ရောက်သည်တွင် မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း ဂျော်ဒန် နိုင်ငံပါ ပါဝင်လာပြီး သုံးနိုင်ငံ ပူးတွဲစစ်ဦးစီးဌာနကို ဖွဲ့စည်းကြ၏။

ထိုသို့သော အခြေအနေများကြောင့် အစ္စရေးလ်နိုင်ငံသည် အရှေ့ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းဒေသများ၌ စစ်ဦးစီးတစ်ယောက်တည်း၏ ကွပ်ကဲမှုအောက်ဝယ် တည်ရှိနေကြရသည့် ရန်သူ အာရပ်စစ်တပ်ကြီးသုံးခု၏ အလယ်တွင် ကြားညပ်နေတော့ကြောင်း သူ့အခြေအနေမှန်ကို သူ ပြန်လည် မြင်တွေ့လာသည်။ ညီညွတ်ပူးပေါင်းနေကြသော ကျူးကျော်ရေးစစ်တပ်ကြီး သုံးခုဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီဖြစ်လေရာ မည်သူ့ကို တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်ရမည် ဟူသော အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ တွေဝေဖွယ်ရာ အကြောင်းမရှိတော့ချေပြီ။

(၃)

၁၉၄၈ ခုနှစ်၌ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံတော်ကို စတင်တည်ထောင်ကတည်းက အိမ်နီးချင်း အာရပ်နိုင်ငံများက ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ခြင်း၊ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ကျူးလွန်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း စနစ်တကျ ပြုလုပ်ခြင်း မဟုတ်သေးချေ။ ယခု ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလသို့ ရောက်သည်တွင် အစ္စရေးလ်နိုင်ငံကို စစ်ရေးအရ ခြိမ်းခြောက်မှု၊ နှောင့်ယှက်မှုပြုရန် အီဂျစ်စစ်ဦးစီးချုပ်က ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။ “ဖက်ဒါယွန်” ခေါ် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ရေးသမားများကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ၎င်းတို့ကို ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသ၊ အီဂျစ်တပ်မတော် ထောက်လှမ်းရေးဌာနခွဲ၏ ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် ထားရှိသည်။ အဖွဲ့သုံးဖွဲ့ ဖွဲ့သည်။ အမှတ် (၉)၊ (၁၀) နှင့် (၁၆) ဖြစ်၏။ ဂါဇာမြို့အနောက်ဘက် မြစ်ကမ်းပါးတစ်လျှောက်တွင် ချထားသည်။

စတင်တည်ထောင်သည့်အချိန်က အင်အား (၇၀၀) မျှသာ ရှိသေး၏။ ဂျော်ဒန်၊ ဆီးရီးယားနှင့် လက်ဘနွန်နိုင်ငံများအတွင်း၌လည်း အဖွဲ့ခွဲများ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပေးရန် ရည်စူးထား၏။

၎င်းတို့သည် တစ်လလျှင် အီဂျစ်ငွေ ကိုးပေါင် ရကြ၏။ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံအတွင်း ဖြတ်သန်းဝင်ရောက်နိုင်လျှင်လည်းကောင်း၊ လူသတ်ခြင်း၊ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခြင်းလုပ်ငန်းများ၌ အောင်မြင်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်လျှင်လည်းကောင်း သီးခြားဆုငွေများ ချီးမြှင့်ခြင်းကိုလည်း ခံကြရသေးသည်။

အဆိုပါ အကြမ်းဖက် လျှို့ဝှက်တပ်ဖွဲ့ဝင်များတွင် အခြားတာဝန်များလည်း ရှိသေးကြောင်း အောက်ပါစာအရ သိနိုင်၏။ ထိုစာကို ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသ၊ အီဂျစ်တပ်မတော် ထောက်လှမ်းရေးမှူးချုပ် ဗိုလ်မှူးကြီး မတ်စတာဖာဟာ ဖက်က ထိုဒေသဘုရင်ခံချုပ်ထံသို့ ရေးသားပေးပို့သည့် စာဖြစ်၏။

အီဂျစ်တရားရုံးတစ်ခုတွင် လူသတ်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုတင်ပို့ခြင်းခံရ သော ယွန်းစ်မားဘရက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ရေးခြင်းဖြစ်၏။

အုပ်ချုပ်ရေးဘုရင်ခံချုပ်သို့

- ၁။ အထက်ဖော်ပြပါ ယွန်းစ်မားဘရက်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ အလွန်တရာ သစ္စာရှိသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသော တာဝန်များ၊ အန္တရာယ်ကြီးမားသော တာဝန်များကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ ပေးအပ်ထမ်းဆောင်စေနိုင်သူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် သူ့ရဲကောင်းဝါဒ၏ စံပြုလည်းဖြစ်၏။ အီဂျစ်နိုင်ငံနှင့် အီဂျစ်တပ်မတော်ကြီးကိုယ်စား သတ္တိပြောင်မြောက်စွာ သူ့ကိုယ်သူ စတေးရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။
- ၂။ ၎င်းသည် အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ပါလက်စတိုင်းအကြမ်းဖက် တပ်ဖွဲ့များအတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး အစွဲရေးလ်နိုင်ငံအတွင်းသို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ကာ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ မိုင်းမုံ့ထောင် ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များသည် ၎င်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ချီးကျူးဖွယ်ရာအချက်များမှ အချို့ဖြစ်ပါသည်။
  - (က) - ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၉ ရက်နေ့၌ အောက်ပါလုပ်ငန်း များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
    - ဘက်ဟာနွန်ဒေသရှိ လိမ္မော်ခြံအတွင်း၌ အလုပ်သမား သုံးဦးကို သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။
    - အယ်လ်ကာဘိုက်ဘာအနီးရှိ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွင် စက်ပြင်ဆရာတစ်ဦးကို သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။
    - အစွဲရေးလ်ပင်လယ်ရပ်ခြား အသံလွှင့်ဌာန၏ ပင်မဧရိယာ

တိုင်ကြီးကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခဲ့သည်။

- ဇာနီဂါအနီးရှိ ဂျူအာလာ ပြန်လည်နေရာချထားရေးရွာကို တိုက်ခိုက်သည်။ တစ်ဦးသေပြီး လေးဦးဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ အဆောက်အအုံတစ်ခုပျက်စီးပြီး ကျေးရွာသမဝါယမပစ္စည်းသိုလှောင်ရုံကိုပါ ပျက်စီးစေခဲ့ပါသည်။
- ထိုဒေသမှာပင် မော်တော်ကားတန်းတစ်ခုကို ချုံခိုတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

- (ခ) - ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အောက်ပါ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
  - အဂျူကျေးရွာအနီး၌ မော်တော်ကားတစ်စီးကို ချုံခိုတိုက်ခိုက်သည်။ သုံးယောက်သေသည်။ မော်တော်ကားပျက်စီးသွားသည်။
  - ဇူမီးကျေးရွာကို တိုက်သည်။ အဆောက်အအုံတစ်ခုကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခဲ့သည်။
  - ပလူးဂေါ့ - ဘင်ဂိုဗရင်လမ်း၌ မော်တော်ကားတစ်စီးကို ချုံခိုတိုက်ခိုက်သည်။
  - ထိုနေရာမှာပင် စစ်ကားသုံးစီးကိုပါ ချုံခိုတိုက်ခိုက်သည်။

၂။ အထက်ဖော်ပြပါ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ယခုအခါ အမှုအမှတ် (၂၆ / ၅၅) တွင် လူသတ်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုခြင်း ခံနေရပါသည်။ သူ၏ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့မှုများကြောင့် သက်ညှာစွာ စဉ်းစားပြီး လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပြုပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ သူ၏ နောက်ကြောင်းရာဇဝင်များကို ပြန်ကြည့်ပြီး အတတ်နိုင်ဆုံးကူညီပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ သတ္တိပြောင်မြောက်လှသော သူ၏ စွမ်းဆောင်ချက်များကို အာဏာပိုင်များက အသိအမှတ်ပြုပြီး ယခုပြစ်မှုမှ လွတ်ငြိမ်းစေလိုက်မည်ဆိုပါက နောင်တွင် ထိုသူကို ကောင်းစွာ ဆက်လက်အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်စားလှယ်ကို ပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပေး

ပြီး အမှုပိတ်ပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

မတ်စတာဖာဟာဖက်

တပ်မှူး

ပါလက်စတိုင်းထောက်လှမ်းရေးတပ်ဖွဲ့

၁၉၅၅ ခုနှစ်ကုန်ပိုင်းနှင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်များတွင် အကြမ်းဖက်သမားများ၏ ခြိမ်းခြောက်နှောင့်ယှက်မှုများသည် တိုးပွားသည်ထက် တိုးပွားလာ၏။ အထူးသဖြင့် နယ်စပ်တွင် အသစ်တည်ထောင်ပေးထားသည့် ကျေးရွာများကို တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးလာလေသည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလအတွင်း ငါးရက်တိုင်တိုင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အောက်ဖော်ပြပါ စာရင်းကိုကြည့်လျှင် မည်သို့မည်ပုံ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်များကို သဘောပေါက်နားလည်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

* * *

၁၉၅၆ ဧပြီ ၇ ရက်

အက်ခေလုံနှင့် ယက်မိုဒီချိုင်ကြား ရေပိုက်ကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးသည်။ အဟူဇမ်အနီးတွင် အရပ်သားပိုင် ဂျစ်ကားတစ်စီးကို ပစ်ခတ်သည်။ အစွရေးလ်အရပ်သားတစ်ဦး သေဆုံးပြီး တစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

ရှူဗာတွင် အရပ်သား ထရပ်ကားတစ်စီးကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ တစ်ဦးသေပြီး တစ်ဦးမှာ ဒဏ်ရာရသည်။ အယ်လ်ကူနီထရာအနီးတွင် စစ်ထရပ်ကားတစ်စီးကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ နှစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

အဟူဇမ်အနီး၌ စစ်ထရပ်ကားတစ်စီးကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ပြီး မီးတင်ရှို့သည်။ သုံးဦးဒဏ်ရာရသည်။

ထိုဒေသအနီးမှာပင် အခြားစစ်ထရပ်ကားတစ်စီးကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ပြန်သည်။ နှစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

အက်ခေလုံတွင် အိမ်တစ်အိမ်နှင့် မော်တော်ကားတစ်စီးအတွင်းသို့ လက်ပစ်ဗုံးပစ်သွင်းမှု ဖြစ်သည်။ တစ်ဦးသေပြီး သုံးဦးဒဏ်ရာရသည်။ အဟူဇမ်တွင် အရပ်သားပိုင် မော်တော်ကားနှစ်စီးကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။

တစ်ဦးသေပြီး နှစ်ဦး ဒဏ်ရာရသည်။

ရှုဖာတွင် အိမ်တစ်လုံးအတွင်းသို့ လက်ပစ်ဗုံးဖြင့် ပစ်သွင်းသည်။

အခြားအိမ်တစ်လုံးကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးလိုက်သည်။ တစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

ဂါအွန် စုပေါင်းသမဝါယမကျေးရွာရှိ အိမ်တစ်လုံးအတွင်းသို့

လက်ပစ်ဗုံးပစ်သွင်းသည်။ မောင်းပြန်သေနတ်များဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်

သည်။ တစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

၁၉၅၆၊ ဧပြီ ၉ ရက်

ဘီရိုတာယင်တွင် စစ်ကားတစ်စီး မိုင်းဗုံးနင်းမိသည်။ မိုင်းဗုံးနှစ်လုံး

ကိုလည်း ထိုအနီးကပင် တွေ့ရှိသည်။ ကီဇီယော့ရှိ ရေပေးရေးကုမ္ပဏီ၏

အလုပ်ရုံကို လက်ပစ်ဗုံးများ၊ မောင်းပြန်သေနတ်များဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်

သည်။ နှစ်ဦးသေပြီး သုံးဦးဒဏ်ရာရသည်။

ဘက်ရာယင် သမဝါယမကျေးရွာအနီး၌ စစ်တပ်ကွပ်ကဲမှု ဆက်သွယ်

ရေးယာဉ်ကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ တစ်ဦးသေပြီး တစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

(ထိုနေ့တွင် အကြမ်းဖက်သမားများကို နေရာလေးခု၌ အစ္စရေးလ်က

ချုံ့ခိုတိုက်ခိုက်ပစ်သည်။ ယက်မိုဒီချိုင်တွင် အကြမ်းဖက်သမား နှစ်ဦးသေပြီး

တစ်ဦးဖမ်းမိသည်။ အစ္စရေးလ်စစ်သားတစ်ဦး ဒဏ်ရာရသည်။ ဘင်ဂိုဗရင်

အနီး၌ လေးဦးဖမ်းမိသည်။ နှစ်ဦးမှာ ဒဏ်ရာနှင့်ဖြစ်သည်။ အခြားအုပ်စု

တစ်ခုကို ထိုဒေသမှာပင် ချုံ့ခိုတိုက်ခိုက်ရာ နှစ်ဦးသေဆုံးသည်။ နာ ဂါလင်

သဲတောင်များအနီးတွင် အစ္စရေးလ်နယ်ခြားစောင့်တပ်နှင့် အကြမ်းဖက်

သမား ငါးဦးတို့ တွေ့ဆုံတိုက်ပွဲဖြစ်ရာ အကြမ်းဖက်သမား ငါးဦးစလုံး

ကျသွားသည်။ အစ္စရေးလ်စစ်သားတစ်ဦးလည်း ကျသည်)

၁၉၅၆၊ ဧပြီ ၁၀ ရက်

မေဂင်အနီး၌ စစ်တပ်ကွပ်ကဲမှု ဆက်သွယ်ရေးယာဉ် မိုင်းထိသည်။

သုံးဦးဒဏ်ရာရသည်။ ကီရူဖင်အနီးတွင် စစ်တပ်ကားတစ်စီး မိုင်းထိသည်။

သုံးဦးဒဏ်ရာရသည်။

ထိုနေ့တွင် အကြမ်းဖက်သမားများနှင့် အစ္စရေးလ်တို့ နှစ်နေရာ၌

တိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ ခါဘက်လစ်ကီယာအနီး တိုက်ပွဲ၌ အကြမ်းဖက်သမား တစ်ဦးသေပြီး နှစ်ဦးဖမ်းမိသည်။ ဘင်ဂိုဗရင်အနီးတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်သေးသော် လည်း ရန်သူများ လွတ်မြောက်သွားကြသည်။

ကရင်အဘူ အီရတ်တောင်ပိုင်း၌ ကွပ်ကဲမှု ဆက်သွယ်ရေးကားတစ်စီး မိုင်းထိသည်။ တစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။ တယ်လ်အဗစ်နှင့် ရမ္မလာသွား လမ်းမကြီးပေါ်၌ ဘတ်စ်ကားတစ်စီးနှင့် အရပ်သားပိုင် ထရပ်ကားတစ်စီးကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ ခြောက်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

ရှာဖွေရိုစိုက်ပျိုးရေးကျောင်းမှ ကျောင်းသားများ ဘုရားဝတ်ပြုနေခိုက် သေနတ်ဖြင့်ပစ်ရာ ကျောင်းသားခြောက်ဦးသေပြီး နှစ်ဦးဒဏ်ရာရသည်။

အဟီအီဇာကျေးရွာရှိ အိမ်နှစ်လုံးအတွင်းသို့ လက်ပစ်ဗုံးဖြင့် ပစ်သွင်း သည်။ သုံးဦးဒဏ်ရာရသည်။ လော့ဒေသ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ် အနီးနားတွင် နယ်ခြားဒေသပတ္တရောင်ကားကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ တစ်ဦး ဒဏ်ရာရသည်။

(၄)

အစ္စရေးလ်အစိုးရအနေဖြင့် ထိုအခြေအနေများကို တာရှည်ခံနေ၍ မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ အာရပ်အစိုးရများ၊ အထူးသဖြင့် အီဂျစ်အစိုးရ တည်မြဲနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ယင်းခြိမ်းခြောက်မှုများသည် ဆက်လက်တည်ရှိနေကြမည်သာ ဖြစ်၏။ သူတို့တိုင်းပြည်နှင့် သူတို့စစ်တပ်များကို အန္တရာယ်မပေးသမျှ ကာလပတ်လုံး အစ္စရေးလ်ကို ဆက်လက် ဒုက္ခပေးနေဦးမည်သာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်လည်း လက်တုံ့ပြန်ရေးလမ်းစဉ်ကို အစ္စရေးလ်အစိုးရက ကိုင်စွဲလာရလေသည်။ လက်တုံ့ပြန်ခြင်းမပြုလျှင် ပိုမိုကြီးမားသည့် စစ်ရေးအန္တရာယ်ပြုမှုကို ခံရတော့မည်ဖြစ်၏ (စစ်ရေးအန္တရာယ်ပြုမှုဟူသည်မှာ အကြမ်းဖက်သမားများဖြင့် အရပ်သားများကို တိုက်ခိုက်နေရုံသာ မဟုတ်တော့။ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံကို အပြီးတိုင်ချေမှုန်းပစ်တော့မည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်)။

အကြမ်းဖက်သမားတို့၏ တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်မှု ဖြစ်ပွားလျှင် အစ္စရေးလ်စစ်တပ်သည် နယ်ခြားကို ဖြတ်ကျော်ပြီး အာရပ်နိုင်ငံများအတွင်းသို့ ဝင်မည်။ အကြမ်းဖက်သမားများ အခြေခံရာ စစ်တပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုလိပ်ခံတပ်ကိုသော်လည်းကောင်း တိုက်ခိုက်မည်။ နယ်ခြားရှိ လယ်ယာများတွင် လယ်ထွန်စက်မောင်းနေသူတိုင်း၏ လုံခြုံရေးကို အာရပ်အစိုးရက အကာအကွယ်မပေးနိုင်သောအခါ၊ အသစ်တည်ထောင်သည့် ရွာများ၏

လုံခြုံရေးကို တာဝန်ယူနိုင်သောအခါ အစွဲရေးလ်အစိုးရအနေဖြင့် နှောင့်
ယှက်ဖျက်ဆီးသူများကို အလွယ်တကူ အလွတ်မပေးတော့ပြီဖြစ်ကြောင်း
အာရပ်နိုင်ငံများ သိရှိသဘောပေါက်လာရန် လက်တုံ့ပြန်ရေးလမ်းစဉ်ကို
ကိုင်စွဲခြင်းဖြစ်၏။

အကြမ်းဖက်သူများကို အာရပ်နယ်မြေများအတွင်းသို့တိုင်အောင်
အစွဲရေးလ်က လိုက်လံတိုက်ခိုက်သည်။ ထိုအခါ အာရပ်စစ်တပ်က ပြင်းပြင်း
ထန်ထန် ခုခံတိုက်ခိုက်ခြင်းကို မပြုနိုင်ချေ။ ယင်းအဖြစ်အပျက်ကို အာရပ်
ပြည်သူများက မြင်တွေ့သည်တွင် အာရပ်စစ်တပ်၏ ဩဇာအာဏာမှာ
ကျဆင်းလာရတော့သည်။ သို့ကလို အာရပ်လောကအတွင်း အာရပ်စစ်တပ်
သိက္ခာကျသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ထိုစစ်တပ်က ကွပ်ကဲကိုင်တွယ်နေသည့်
အကြမ်းဖက်သမားများအပေါ် ယုံကြည်အားထားချက်များသည်လည်း
ပျက်ပြယ်တန်သရွေ့ ပျက်ပြယ်လာလေသည်။

ထိုသို့သော အခြေအနေများကြောင့် အာရပ်အစိုးရအနေဖြင့်
ပြည်သူများ အထင်အမြင်သေးနေသည့် အကြမ်းဖက်ရေးသမားများကို
ပိုမိုအားဖြည့်ပေးမည်လော၊ အစွဲရေးလ်နိုင်ငံအတွင်း၌ အဖျက်လုပ်ငန်းကို
ပိုမိုလုပ်ကိုင်စေမည်လော၊ သို့တည်းမဟုတ် အစွဲရေးလ်စစ်တပ်၏ တုံ့ပြန်
တိုက်ခိုက်မှုများကို ရှောင်တိမ်းနိုင်ရန် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ရေးအစီအစဉ်
များ အပြီးတိုင် လုံးဝ စွန့်လွှတ်လိုက်မည်လောဟူသော ပြဿနာပေါ်လာသည်။

အစွဲရေးလ်စစ်တပ်က အကြမ်းဖက်သမားများ ပေါ်ပေါက်ရာ အာရပ်
နယ်မြေအတွင်းသို့ ဝင်ပြီး ပုလိပ်ခံတပ်တစ်ခုကို တိုက်ခိုက်ကာ စခန်းတစ်ခု
ကိုလည်း ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ စစ်သားနှင့် ပုလိပ် အများအပြားကို
လည်း ကျဆုံးစေခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့် အာရပ်အစိုးရများသည် သူတို့၏ အကြမ်းဖက်ရေး
အစီအစဉ်များကို စွန့်လွှတ်ရတော့မည်သာ ဖြစ်၏။ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများကို
ရပ်တန့်ရတော့မည်သာ ဖြစ်၏။ သို့သော် ၁၉၅၅ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ
အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများကို တိုး၍ ပြုလုပ်လာပြန်သည်။ အကြမ်းဖက်
တိုက်ခိုက်မှုတိုင်းကို အစွဲရေးလ်က တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ခေါင်းငုံ့မခံဘဲ
ပြန်လည်လက်စားချေခဲ့သည်။ ထိုမှစပြီး အစွဲရေးလ်နှင့် အိမ်နီးချင်းအာရပ်

နိုင်ငံများ နယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် တိုက်ပွဲများ မကြာခဏ ဖြစ်ပွားလာလေသည်။ တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားသည်တွင် တစ်စတစ်စ ကျယ်ပြန့်လာပြီး အမြောက်တပ်ဖွဲ့များ၊ သံချပ်ကာတပ်များပါ တိုက်ပွဲအတွင်းသို့ ပါဝင်လာကာ ကြီးကျယ်လာတော့၏။

၁၉၅၅ ခုနှစ် နွေရာသီသို့ ရောက်သည်တွင် အခြေအနေဆိုးများသည် ပိုမိုကြီးထွားလာ၏။ ထွက်ပေါက်မရှိတော့သော အခြေအနေများကို မြင်တွေ့လာရ၏။ အာရပ်ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် အစ္စရေးလ်တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်မှုများ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လာသည်။ တင်းမာမှု ကြီးမားသည်ထက် ကြီးမားလာသည်။ အီဂျစ်နိုင်ငံနှင့် အစ္စရေးလ်နိုင်ငံတို့သည် စစ်ဖြစ်တော့မည့်ဆဲဆဲ စစ်ကြိုအခြေအနေများသို့ ရောက်လာကြ၏။ စစ်နှုတ်ခမ်းဝသို့ ရောက်လာကြ၏။ အာရပ်နိုင်ငံများလောကတွင် အကြမ်းဖက်သမားများ ကျော်ကြားလာပြန်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အကြမ်းဖက်သမားများ တိုက်ခိုက်မှုအစီအစဉ်များကို အီဂျစ်အာဏာပိုင်များက ရပ်တန့်လိုစိတ် မရှိကြချေ။ အောင်ပွဲခံပါလက်စတိုင်းနယ်မြေ၏ သူရဲကောင်းကြီးများအဖြစ် အကြမ်းဖက်သမားများကို သဘောထားလာကြ၏။

ထိုအချိန်တွင် အစ္စရေးလ်နိုင်ငံ၏ တုံ့ပြန်ချက်သည် အာရပ်နိုင်ငံများကို ရာဇသံပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ထိန်းသိမ်းထားမည်လော၊ သို့တည်းမဟုတ် နှစ်ပြည်ထောင်စစ်မြေပြင်တွင် စစ်ခင်းကြမည်လောဟူသော မေးခွန်းကို မေးမြန်းလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ် စစ်ပွဲကြီးမဖြစ်ပွားမီ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နှင့် အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်အတွင်း အကြမ်းဖက်သမားများကို အစ္စရေးလ်က တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်နေသည်။ အာရပ်နယ်မြေအတွင်းရှိ ပုလိပ်ခံတပ်ကြီးလေးခုကို တိုက်ခိုက်ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ရဟာဝါ၊ ဂရန်ဒါ၊ ဟူစန်နှင့် ကာကီလီယာ ခံတပ်များဖြစ်၏။ ထိုတိုက်ပွဲများအတွင်း အစ္စရေးလ်ဘက်က ကျဆုံးသူ၊ ဒဏ်ရာရသူ (၁၀၀) ကျော်ခန့်ရှိပြီး အာရပ်ဘက်တွင် (၂၀၀) ခန့် ရှိလေသည်။ စစ်ဖြစ်နေသောအခြေအနေ မဟုတ်သေးပါ။ သို့သော် ငြိမ်းချမ်းသည့် အနေအထားကား လုံးဝ မဟုတ်ပါချေ။

(၅)

အစ္စရေးလ်နိုင်ငံနှင့် အီဂျစ်နိုင်ငံကြား ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းများအနက်တစ်ခုမှာ ပင်လယ်နီအတွင်း အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်ရရေးပင် ဖြစ်၏။

မြေထဲပင်လယ်ရှိ ဟိုင်ဖာဆိပ်ကမ်းမှ ထွက်ခွာလာသော သင်္ဘော များသည် ပင်လယ်နီသို့ ရောက်ရန်အတွက် စူးအက်တူးမြောင်းကို ဖြတ်ရ မည်။ အစ္စရေးလ်၏ တောင်ဘက်ဖျား ဆိပ်ကမ်းဖြစ်သော အီလတ်မှ သင်္ဘောများကမူ တိုင်ရန်ရေလက်ကြားကို ဖြတ်ရချေမည်။ အဆိုပါ ရေ ကြောင်းခရီးများအားလုံးကို အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများအတွက် ပိတ်ပစ်ရန် အီဂျစ်က ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ အာဖရိက အရှေ့ပိုင်းနှင့်သော်လည်း ကောင်း၊ အာရှတိုက်များနှင့်သော်လည်းကောင်း အစ္စရေးလ်ရေတပ် ဆက် သွယ်မှုများကို အီဂျစ်က ငြင်းဆန်လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

အစ္စရေးလ်နိုင်ငံသည် သယံဇာတပစ္စည်း ပေါများကြွယ်ဝသောနိုင်ငံ မဟုတ်ချေ။ သူပိုင်ဆိုင်သည့် သယံဇာတပစ္စည်းများအနက် ဓာတ်မြေဩဇာ နှင့် ဓာတ်ဆားကိုသာလျှင် ထုတ်ကုန်အဖြစ် ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင် သည်။ အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများသို့ အများဆုံး တင်ပို့ရောင်းချရသည်။ ယခု ရေကြောင်းခရီးကို အီဂျစ်က ပိတ်ဆို့လိုက်ခြင်းမှာ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံအား နိုင်ငံရေးအရ တိုက်ခိုက်ခြင်းမျှသာ မဟုတ်တော့။ စီးပွားရေးကိုပါ အကျပ် ကိုင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ချေမှုန်းလိုက်ခြင်း၊

ဟန့်တားလိုက်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

၁၈၈၈ ခုနှစ်က ကွန်စတင်တီနိုပိုမြို့တွင် စေ့စပ်ဆွေးနွေးပြီး လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည့် စူးအက်တူးမြောင်း သဘောတူညီချက်များအရ လည်းကောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ်အရလည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်ခံစာချုပ်အရ လည်းကောင်း အဆိုပါပိတ်ဆို့မှုသည် တရားဝင်သောပိတ်ဆို့မှုဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ထိုသို့ တရားမဝင်ဘဲ ပိတ်ဆို့သည်မှစ၍ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံက ထိုပြဿနာကို ကုလသမဂ္ဂသို့ တင်သွင်းပြီး အရေးဆိုခဲ့သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့၌ အစ္စရေးလ်၏ တိုင်ကြားချက်ကို လက်ခံပြီး ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီက ဆွေးနွေးသည်။ အီဂျစ်တို့၏ ရေကြောင်းပိတ်ဆို့မှုများအားလုံး ပြန်ဖွင့်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို အီဂျစ်က လျစ်လျူရှုထားရုံမျှမက ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ပိုမိုတင်းကျပ်သည့် စည်းကမ်းချက်များကိုပင် ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်သေးသည်။ အစ္စရေးလ်သို့ပို့သော သို့တည်းမဟုတ် အစ္စရေးလ်မှလာသော ကုန်တင်သင်္ဘောများအားလုံး၊ စစ်ရေးအရ တန်ဖိုးမရှိသည့် အစားအစာများ တင်ဆောင်လာသော ကုန်တင်သင်္ဘောများအားလုံးကို ဖြတ်သန်းခွင့်မပြုကြောင်း တားမြစ်ချက်ဖြစ်သည်။ အစ္စရေးလ်ပိုင်သည့် သင်္ဘောမဟုတ်လင့်ကစား အစ္စရေးလ်နှင့် အဆက်အသွယ်ပြုသည့် သင်္ဘောများအားလုံး ဖြတ်သန်းခွင့်မရဘဲ ပိတ်ပင်လိုက်လေသည်။

ထိုကြေညာချက်ကြောင့် အစ္စရေးလ်က ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီသို့ တင်ပြတိုင်တန်းရပြန်သည်။ ထိုပြဿနာကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ဆွေးနွေးရန်စီစဉ်သည်။ သို့သော်လည်း ဆိုဗီယက်ယူနီယံက ဗီတိုအာဏာသုံးပြီး ပယ်ချလိုက်သောကြောင့် အစည်းအဝေးအစီအစဉ်မှာပင် ထည့်သွင်းနိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ပြဿနာကြီးတစ်ခုလုံး ဘေးရောက်သွားရချေသည်။

အစ္စရေးလ်နိုင်ငံသည် အလွယ်နှင့် အလျော့မပေးခဲ့။ မစွန့်လွှတ်ခဲ့။

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့ နံနက် ခြောက်နာရီတွင် အစ္စရေးလ်ပိုင်သင်္ဘော ဘက်ဂါလင်သည် စူးအက်တူးမြောင်းတောင်ပိုင်းဖျား

သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ သင်္ဘောဖြတ်သန်းခွင့်ကို အိဂျစ်နိုင်ငံက မပေးလျှင် ကုလသမဂ္ဂက ထိုပြဿနာကို အရေးယူဆောင်ရွက်မည်။ ထိုအခါ အိဂျစ်နိုင်ငံက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာပြီး စူးအက်တူးမြောင်း အတွင်း အစွရေးလ်သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာ ခုတ်မောင်းသွားလာခွင့်ကို ပြုမည်ဟု အစွရေးလ်က တွေးထင်ထား၏။

သို့သော်လည်း ထင်သည့်အတိုင်း ဖြစ်မလာပါချေ။ ဘက်ဂါလင် သင်္ဘောကို အိဂျစ်ကဖမ်းဆီးပြီး သင်္ဘောပေါ်ပါသူ အားလုံးကို ထောင်သွင်း အကျဉ်းချထားလိုက်သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလနှင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီသို့ ယင်းပြဿနာကြီး တစ်ကြိမ် ရောက်ရှိလာပြန်သည်။ သို့လင့်ကစား မည်သို့မျှ ထိရောက်ခြင်းမရှိ။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာရမည့်အစား အိဂျစ်တို့က သင်္ဘောကို အပြီးသိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ သင်္ဘောသားများကိုမူ သုံးလကြာ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားပြီး နောက်မှ ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသတစ်လျှောက်မှ ဖြတ်သန်းပြီး ပြန်ပို့လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ စူးအက်တူးမြောင်း၌ မိမိတို့၏ သင်္ဘောများ သွားလာခွင့်ပိတ်ဆို့ထားခြင်းကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများ မအောင်မြင် တော့သောအခါတွင် အစွရေးလ်နိုင်ငံ၌ မကျေနပ်မှုများနှင့် ဒေါသအမျက်များ ကြီးထွားကျယ်ပြန့်လာသည်။ ဤပြဿနာကို သံတမန်နည်းလမ်းအရ ဖြေရှင်းခြင်းထက် အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်းရန်ကိုမူ မည်သူကမျှ စိတ်မကူးကြချေ။ တိုင်ရန်ရေလက်ကြားကို သင်္ဘောများ ဖြတ်သန်းရန်မှာ ပြဿနာ တစ်ခုဖြစ်၏။

တိုင်ရန်ရေလက်ကြားသည် အက္ကာဘာပင်လယ်ကွေ့နှင့် ပင်လယ်နီကို ဆက်သွယ်ထား၏။ အက္ကာဘာပင်လယ်ကွေ့၏ ကမ်းခြေများမှာ အိဂျစ်၊ အစွရေးလ်၊ ဂျော်ဒန်နှင့် ဆော်ဒီအာရေဗျ နိုင်ငံလေးနိုင်ငံတို့နှင့် ဆက်နေသည်။ တစ်နိုင်ငံထက်ပိုပြီး ကမ်းခြေချင်း ဆက်သွယ်နေလျှင် ထိုရေကြောင်းကို မည်သူကမှ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိ။ ပိတ်ဆို့ခွင့်မရှိ။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ သင်္ဘောအားလုံး လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်ရရမည်သာ ဖြစ်၏။ မည်သည့်နိုင်ငံကမှ ၎င်းတို့၏ ရေပိုင်နက် နယ်နိမိတ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်

မရှိ။ ကမ်းရိုးတန်းချင်း ဆက်နေကြသည့် ထိုနိုင်ငံအားလုံးသည် မည်သည့် သင်္ဘောကိုမျှ ထိုရေကြောင်းအတွင်း သွားလာခွင့်ကို ပိတ်ဆို့နိုင်ခွင့်လည်း မရှိချေ။

ယခုမူ အဆိုပါ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို အီဂျစ်နိုင်ငံက ကျော ခိုင်းလိုက်သည်။ ပင်လယ်နီနှင့် အီလတ်ဆိပ်ကမ်းကြား သင်္ဘောများ သွား လာခြင်းကို ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်လာသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် အစ္စရေးလ် သင်္ဘောများ သွားလာခွင့်ကို ပိတ်ဆို့ကြောင်း အီဂျစ်နိုင်ငံက ကြေညာသည်။ ရပ်စဲနတ်စထရာနီတွင် ကမ်းခြေစောင့်တပ်ဖွဲ့တစ်ခုကို ချထားသည်။ အမြောက်ကြီးများ ဆင်ထားသည်။ ရေလက်ကြားအတွင်း ဝင်လာသည့် သင်္ဘောများအားလုံးကို ထိုတပ်ဖွဲ့က ရပ်တန့်စေသည်။ အစ္စရေးလ်သင်္ဘော ဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေးသည်။ ရှာဖွေမှုများပြုသည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ပိတ်ဆို့မှုများ အားလုံး ပိုမို တင်းကျပ်မှုကို အီဂျစ်က တစ်ဆင့်တိုးပြုလုပ်ပြန်၏။ အက္ကာဘာပင်လယ်ကွေ့ ကို ဖြတ်သန်းသွားလာသည့် သင်္ဘောများအားလုံး၊ လေယာဉ်ပျံများအားလုံး သည် အီဂျစ်ပိုင်နယ်မြေကို ဖြတ်သန်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဖြတ်သန်းသွားလာ လိုလျှင် အနည်းဆုံး (၇၂) နာရီ ကြိုတင်အကြောင်းကြားကာ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကြေညာလိုက်သည်။ ထိုသို့ အခွင့်တောင်းပြီး ဖြတ်သန်းသည့်အထဲတွင် အစ္စရေးလ်ပိုင်သင်္ဘောများ၊ လေယာဉ်ပျံများ မပါဝင်စေရ။ အီဂျစ်နိုင်ငံသည် အစ္စရေးလ်နိုင်ငံနှင့် စစ်ဖြစ်နေသော နိုင်ငံ အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများ၊ လေယာဉ်ပျံ များအားလုံး တိုင်ရန်ရေလက်ကြားကိုလည်းကောင်း၊ အက္ကာဘာပင်လယ်ကွေ့ ကိုလည်းကောင်း ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်၊ ပျံသန်းခွင့်ကို ပြုမည်မဟုတ်ကြောင်း ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။

ထိုကြေညာချက်ကြောင့် တယ်လ်အဗစ်မြို့နှင့် တောင်အာဖရိကကို ပျံသန်းနေသည့် အစ္စရေးလ်ပိုင် အယ်လ်အာလ်လေကြောင်းကုမ္ပဏီ၏ လေယာဉ်ပျံများ ပျံသန်းမှုကိုပါ ရပ်တန့်လိုက်ရတော့၏။ မူလက ရေလက် ကြားပေါ်ဖြတ်ပြီး ပျံသန်းနေသော လေယာဉ်ပျံများဖြစ်သည်။

စူးအက်တူးမြောင်းနှင့် တိုင်ရန်ရေလက်ကြားတွင် သင်္ဘောများ

သွားလာခွင့်ကို ပိတ်ဆို့ခြင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ အာဖရိကတိုက်နှင့် ဆက်သွယ်ရာ လေကြောင်းကို တားမြစ်ခြင်းများသည် နောက်ဆုံး ဆောင်ရွက်ချက်များပင် ဖြစ်လေသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ကျွန်ုပ် အနားယူနေခိုက် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့၌ ဘင်ဂူရီယံထံမှ ကြေးနန်းတစ်စောင် ရောက်လာသည်။ အမြန်ဆုံးပြန်လာရန် ရိုက်လိုက်သော ကြေးနန်းဖြစ်သည်။

(ဘင်ဂူရီယံသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ နုတ်ထွက်အနားယူသွားပြီး ယခု ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ရာထူးကို ပြန်လက်ခံသည်။ ထိုအချိန်က ဝန်ကြီးချုပ် မဖြစ်သေးချေ) ကြေးနန်းကို ဘင်ဂူရီယံ၏ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ လက်ထောက်က ရိုက်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကြေးနန်းတွင်

“အဘိုးကြီး၊ ယနေ့နံနက် ဖျားနေရာမှ ထူထူထောင်ထောင် ထလာ နိုင်သည်၊ (ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ကြာမျှ ဖျားနေခဲ့၏)။ အိပ်ရာပေါ်မှ ထနိုင်သည် နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနှင့် တွေ့လိုကြောင်း ပထမဦးဆုံး ပြောဆိုပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အမြန်ပြန်လာရန် သူ လိုလားပါသည်။ ပြန်ရောက်မည့်အချိန်ကို ကြေးနန်းရိုက်ပါ”

စသည်ဖြင့် ပါရှိ၏။

နောက်တစ်နေ့တွင် ဂျေရုဆလင်မြို့ သမ္မတဟိုတယ်ရှိ ဘင်ဂူရီယံ၏ အခန်းတွင် သူ့ကို ကျွန်ုပ် သွားရောက်တွေ့ဆုံသည်။ လုံခြုံရေးအခြေအနေနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ရင်ဆိုင်နေရသည့် နောက်ဆုံးပြဿနာများကို ကျွန်ုပ် သုံးသပ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦး စကားပြောဆိုပြီး ကြသောအခါ ဘင်ဂူရီယံသည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်ကို ညွှန်ကြားချက်များပေးသည်။

ယင်းညွှန်ကြားချက်များအနက် တိုင်ရန်ရေလက်ကြား၊ ရှမ်းအယ်လ်ရှိတ်၊ ရပ်စံနတ်စထရာနီနှင့် တိုင်ရန်နှင့် စနာပါကျွန်းများကို သိမ်းပိုက်ရယူရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်လည်း ပါဝင်လေသည်။ ထိုဒေသများကို သိမ်းပိုက်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် အက္ကဘာပင်လယ်ကွေ့နှင့် ပင်လယ်နီအတွင်း၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခုတ်မောင်းနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

နောက် ၁၀ ရက်အကြာ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင်

ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယံသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြန်လည် ဆောင်ရွက်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကို ပါလီမန်သို့ တင်ပြရင်း သူ့အစိုးရအဖွဲ့ သစ်၏ ဝါဒသဘောထားများကို ကြေညာသည်။ ကာကွယ် ရေးပြဿနာနှင့် ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုသည်။

“၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ပထမ ၉ လအတွင်းမှာပင် ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသ တစ်ခုတည်း၌ တိုက်ခိုက်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ သေသူ၊ ဒဏ်ရာရသူ ပေါင်း (၁၅၃)ဦး ရှိခဲ့လေသည်။ အီဂျစ်နှင့်အစ္စရေးလ်နိုင်ငံများသည် စစ်ဖြစ်နေသော အခြေအနေဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အီဂျစ်ကိုယ်စားလှယ်များက ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် ထုတ်ဖော်ကြေညာခဲ့ကြသည်။ စူးအက်တူးမြောင်း အတွင်း သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာဥပဒေကို အီဂျစ် အစိုးရက ချိုးဖောက်ခဲ့ပါပြီ။ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုပါ လျစ်လျူရှုခဲ့သည်။ ပင်လယ်နီအတွင်း၌ အစ္စရေးလ် သင်္ဘောများ သွားလာခွင့်ကို ပိတ်သော အီဂျစ်အစိုးရ၏ အပြုအမူသည် ပင်လယ်ရေကြောင်းများ၏ လွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာ အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ချိုးဖောက်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ တစ်ဖက်သတ် စစ်ပွဲတစ်ရပ်ကို ထာဝရဆင်နွှဲနေရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ယခုဆင်နွှဲနေသည့် ဤတစ်ဖက်သတ် စစ်ပွဲကိုလည်း ရပ်ဆိုင်းရချေမည်။ အစ္စရေးလ်အစိုးရသည် စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ် ပါ သဘောတူညီထားချက်များကို လေးလေးစားစား လိုက်နာကျင့်ကြံရန် အသင့်ရှိပါသည်။ လက်တွေ့အရရော စိတ်ဓာတ်အရပါ တစ်သဝေမတိမ်း စောင့်ထိန်းပါမည်။

သို့သော် တစ်ဖက်အုပ်စုကလည်း ယင်းတာဝန်ကို ယူရပါမည်။ သဘော တူညီချက်များကို အခြားတစ်ဖက်က ချိုးဖောက်လာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် လည်း တာဝန်ယူစောင့်ထိန်း လိုက်နာနေရန် အကြောင်းမရှိပါ။ နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးရေးသမားများနှင့် လူသတ်သမားများအတွက် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး နယ်နိမိတ်မျဉ်းကြောင်းကို ၎င်းတို့က ချိုးဖောက်ဖွင့်လှစ်ပေးသည်ဆိုလျှင် စာချုပ်ပါ အချက်အလက်များအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့ကျင့်ကြံအားထုတ်နေတော့ မည်မဟုတ်ကြောင်းကို သူတို့ မြင်တွေ့ကြရပါမည်။ မြေပြင်ပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ ရေပြင်ပေါ်တွင်လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ရပိုင်ခွင့်များကို

တစ်ဖက်အုပ်စု၏အကြမ်းဖက်မှုများကြောင့် လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရမည်ဆိုလျှင် ထိုရပိုင်ခွင့်များ ပြန်လည်ရရှိရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရေးအတွက် အထိရောက်ဆုံးသောနည်းဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့က ထိန်းသိမ်းသွားမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သည်ငြိမ်းချမ်းရေးကိုရှာဖွေခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်မိမိသေကြောင်းကြံစည် ခြင်းမဟုတ်”

စသည်ဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဘင်ဂူရီယံက ထည့်သွင်းပြောဆိုသွား သည်။

မင်းမဲ့တရားမဲ့အခြေအနေများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပါက အစွရေးလ် စစ်တပ်များ နယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ရန် ညွှန်ကြားမည့် ရည်ရွယ်ချက်မျိုး ဝန်ကြီးချုပ်၏ ကြေညာချက်ထဲတွင် ထင်ရှားစွာ မပါဝင်ချေ။

အစွရေးလ်နိုင်ငံ၏ လုံခြုံရေးအခြေအနေသည် ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ။ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အဖြစ်အပျက်များသည် အခြေအနေကောင်းများကို ဖန်တီးမပေး။ အီလတ်ဆိပ်ကမ်းကို ပိတ်ဆို့မှုပင် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မိမိ၏ သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်ရရှိရေးနှင့် ရေလက်ကြားများကို သိမ်းပိုက်ရေးအတွက် ဘင်ဂူရီယံအနေဖြင့် ဒွိဟဖြစ်မနေတော့ပါ။

မိမိ၏ အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရ တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ပိုင်းဖြတ်ထားသူ ဖြစ်သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေး၌ ထိုပြဿနာ ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် တင်ပြလိုက်သည်။

ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကလည်း ယခုအခြေအနေသည် ကောင်းမွန်သောအခြေ အနေမဟုတ်ကြောင်း၊ အစွရေးလ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်တာဝန်ကို ကာလနှင့် ဒေသကို ကြည့်ပြီး အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်မည်သာ ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျွန်ုပ်ထံသို့ ပေးပို့သည်။

ဘင်ဂူရီယံထံသို့ အောက်ပါစာတစ်စောင်ကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

(၅) ရက်နေ့က ကျွန်ုပ် ရေးသားပေးပို့လိုက်သည်။

သို့

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး

အကြောင်းအရာ။ ။ အစ္စရေးလ် - အီဂျစ် ဆက်ဆံမှုများ။

၁။ အစ္စရေးလ်နှင့် တောင်အာဖရိကလေကြောင်းခရီးအဖြစ် တိုင်ရန်ရေလက်ကြားပေါ် ဖြတ်ပြီး ပျံသန်းနေရသော အယ်လ်အာလ် လေကြောင်းကုမ္ပဏီ ပိုင် လေယာဉ်များ မပျံသန်းနိုင်သည်မှာ ရက်သတ္တ (၆) ပတ် ရှိပါပြီ။ အီဂျစ်ပိုင်နယ်မြေဖြစ်သည့် ယင်းဒေသအပေါ်သို့ အီဂျစ်၏ ခွင့်ပြုချက် မရသော လေယာဉ်ပျံများ ဖြတ်ကျော်ပျံသန်းလျှင် ပစ်ချမည်ဖြစ်ကြောင်း အီဂျစ်က ကြေညာပြီးသည်မှစ၍ ပျံသန်းမှုကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တိုင်ရန်ရေလက်ကြား၏ အကြောင်းကို အများသိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ် ဖော်ပြခြင်း မပြုလိုတော့ပါ။

သို့သော်လည်း ထိုပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ကျင့်သုံးနေသည့် ဝါဒသဘောထားသည် မမှန်ကန်ဟု ကျွန်ုပ် သဘောရပါသည်။ မှားယွင်းသော ပေါ်လစီကြောင့် အဆိုပါ ရေလက်ကြားများအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ သင်္ဘောများနှင့် လေယာဉ်ပျံများ ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်ကို ဆုံးရှုံးနေရပါပြီ။ အီလတ်ဆိပ်ကမ်းမြို့သည် ကျဉ်းမြောင်းသွားကာ ရေကန်တစ်ခုဘဝသို့ပင် ကျရောက်တော့မည်။ အီဂျစ်တို့၏ သင်္ဘောတူ ခွင့်ပြုချက်များအရ ရပ်တည်ရတော့မည့် သဘောဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အလားတူ ပြဿနာတစ်ခုလည်း ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။ ယင်းပြဿနာသည် စကိုးပတ်စ်တောင်ထိပ်ပေါ်ရှိ ဂျေရုဆလင်နှင့် တယ်လ်အဗစ်မြို့သွား လက်ထရန်မော်တော်ကားလမ်း ပြဿနာဖြစ်သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာနှစ်ရပ်စလုံးကို အာမခံရန် စစ်ပြေငြိမ်းချမ်းရေး သင်္ဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြပါရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဂျော်ဒန်အစိုးရက ယင်းအချက်များကို လိုက်နာရန် ငြင်းဆန်နေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း သင်္ဘောတူညီချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စစ်အင်အားကို အသုံးပြုပြီး အကောင်အထည်မဖော် နိုင်သေးသမျှ သူတို့အနေဖြင့် စာချုပ်ပါအချက်များကို လိုက်နာကြမည်။

မဟုတ်ပါ။ တိုင်ရန်ရေလက်ကြားပြဿနာသည် အောက်ပါအချက်များ အတွက် အလွန်တရာ ဆိုးရွားနေပါသည်။

(က) ကျွန်ုပ်တို့၏ သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာ ခုတ်မောင်းသွားလာခွင့် ကို တားမြစ်ရန် အီဂျစ်အစိုးရ၌ တရားဝင်အခွင့်အရေး လုံးဝ မရှိပါ။

(ခ) တိုင်ရန်ရေလက်ကြားအတွင်း သွားလာလှုပ်ရှားရေးသည် လက်ထရန်မော်တော်ကားလမ်းတွင် သွားလာလှုပ်ရှားရေးနှင့် စကိုးပတ်စ်တောင်ထိပ်ပေါ်၌ နေရာရရှိရေးများထက် အလွန် တရာ ပိုမိုအရေးကြီးသည်။

(ဂ) ရေလက်ကြားများကို ပိတ်ဆို့ခြင်းသည် နီဂေ့ဖ်သဲကန္တာရကြီး တစ်ခုလုံးကို သိမ်းပိုက်ရန် အထွေထွေစီမံကိန်းကြီး၏ တစ်စိတ် တစ်ဒေသဖြစ်ပါသည်။

၂။ အီဂျစ်တို့၏ ကြေညာချက်အရ ကျွန်ုပ်တို့၏ လေယာဉ်ပျံများ ပျံသန်း မှုကို ရပ်တန့်ထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ စစ်ရပ်စဲရေးကော်မရှင် တွင် အီဂျစ်တို့နှင့် အတူထိုင်ကာ ဆွေးနွေးရမည်ဖြစ်သည်။ စစ်ရပ်စဲ မှု သဘောတူညီချက်ပါ အချက်အလက်များကို အီဂျစ်တို့က ဖျက်သိမ်း လိုက်ပြီဟု မယူဆပါ။ သူတို့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသည်များကို စောင့်ကြည့်ရန်သာ ရှိပါသည်။ ရေလက်ကြားများတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ သင်္ဘောများ သွားလာခွင့်ကို ပိတ်ဆို့ထားလင့်ကစား စစ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်ပါအချက်များကို ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အီဂျစ်၏ ဆက်ဆံရေးအခြေခံ မှုများအဖြစ် သဘောထားသတ်မှတ်ပါမည်။

၃။ “ကာလနှင့် ဒေသကို ကြည့်ပြီး ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်သွားရန်” ဟူသော ကျွန်ုပ်တို့၏ လမ်းစဉ်သည် ကာလနှင့် ဒေသကိုကြည့်ပြီး ဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်သောအခါတွင် မှန်ကန်သော၊ သဘာဝကျသော လမ်းစဉ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် “ဒေသ” သဘောအရ အပိတ်ခံနေရသည့် ရေလက်ကြားများသည် အရေးကြီး၏။ ပိတ်ဆို့မှုများကို ဖယ်ရှားပစ်ရမည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖယ်ရှားလျှင် အကြမ်းဖက်မှု၊ ကျူးကျော်မှု၊ အဆုံးအဖြတ်ပေးမှုများ

ပါဝင်ရပါမည်။

“အချိန်” အနေဖြင့်လည်း ယခုအချိန်သည် အရေးကြီးဆုံးသော အချိန်ဖြစ်နေသည်။ ရေလက်ကြားများကို သိမ်းပိုက်ရန်လုပ်ငန်းမှာ လအနည်းငယ်စောပြီး သိမ်းပိုက်ထားရန်သင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ် သဘော ရပါသည်။ အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ အီဂျစ်အင်အားမှာ ပိုမို ကောင်းမွန်သည်ထက် ကောင်းမွန်လာပါမည်။ အထူးသဖြင့် အီဂျစ် လေတပ်အင်အား ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ၌ ကျွန်ုပ်တို့ ၏ စစ်အင်အားမှာ အလိုလို အားနည်းသွားပါမည်။ စစ်ဆင်ရေးတစ်ခုကို ဆင်နွှဲရန် အားပျော့သွားတော့မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်မှာ ပင် စစ်ရေးဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်သင့်ပြီ ဖြစ်သည်။ မလွတ်တမ်း အသုံးချရတော့မည့် အခွင့်အရေးကောင်းတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ ကာလံ ဒေသံ အဂ္ဂုဓနံ ဆိုသည့်အတိုင်း အချိန်ကောင်းလည်း ဖြစ်ပြီ။ ဒေသ လည်း မှန်ကန်နေပါပြီ။

၄။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သင့်သော်လည်း မဆောင်ရွက်ဘဲနေ ခြင်း၏ ဆုံးရှုံးမှုကို ကျွန်ုပ် မြင်တွေ့နေရပါသည်။ အီဂျစ်-အစ္စရေးလ် စစ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်ပါ အချက်အလက်များကို ကျွန်ုပ်တို့က ဆက်လက် အသိအမှတ်ပြု ထိန်းသိမ်းနေခြင်းအားဖြင့် သဘောများ လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်၊ လေယာဉ်ပျံများ ဖြတ်ကျော်ပျံသန်းခွင့်များ ဆုံးရှုံးနေရ ပါပြီ။ ဝန်ကြီးချုပ်အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအနေ ဖြင့် လည်းကောင်း လူကြီးမင်းကြေညာသည့်အတိုင်း ထိုအဖြစ်အပျက် များကို လျစ်လျူရှုထား၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ စစ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်ပါ အချက် များကို တစ်ဖက်က ချိုးဖောက်နေလျှင် ကျန်တစ်ဖက်ကလည်း တာဝန်ယူ ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘန်းစ် (ကုလသမဂ္ဂ အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ထိန်းသိမ်းရေးတပ်ဖွဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ်) မှတစ်ဆင့် အီဂျစ်ဝန်ကြီးချုပ်အား သိရှိနားလည်စေခဲ့သည့် အချက်ကို ပါ လျစ်လျူရှုထား၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ကျွန်ုပ်တို့၏ သဘောထားအရဆိုပါလျှင် တိုင်ရန်ရေလက်ကြားကို အမြန်ဆုံး သိမ်းပိုက်သင့်ပါသည်။ တစ်လအတွင်း မြန်နိုင်သမျှ

အမြန်ဆုံး တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သင့်ပါသည်။

၅။ အီဂျစ်လက်တွင် မစ်-၁၅ လေယာဉ်ပျံများ ရှိနေပါသည်။ အမျိုးအစား ချင်း တူညီသည့် လေယာဉ်ပျံ ကျွန်ုပ်တို့တွင် မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ရေ လက်ကြားကို သိမ်းပိုက်ရယူရန် အခွင့်အရေးသည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် များစွာ နည်းပါးလှကြောင်းကိုမူ ကျွန်ုပ် ဖော်ပြလိုပါသည်။ ဤစစ်ပွဲ သည် လေကြောင်းအတွင်း၌ လွတ်လပ်စွာ သွားလာလှုပ်ရှားရေးကို အဆုံးအဖြတ်ပေးမည့် ခက်ခဲသော၊ ရှုပ်ထွေးသော စစ်ပွဲတစ်ပွဲ ဖြစ်ပါ သည်။

အထက်ပါအတိုင်း ကျွန်ုပ်ရေးသားခဲ့သော စာသည် ဝန်ကြီးချုပ် ဘင်ဂူရီယံ၏ အမည်တပ် ပေးပို့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း သူ့ကို တိုက်ရိုက် ရည်စူးခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဘင်ဂူရီယံသည် ပိတ်ဆို့မှုများကို ဖွင့်လှစ်ပစ်ရန် စစ်တပ်ကို ညွှန်ကြားလိုသူ ဖြစ်သည်။ စစ်တိုက်ရန် အချိန်မကျရောက်သေး ကြောင်း ပိုင်းဖြတ်ထားသည့် အစိုးရအဖွဲ့ကို တိုက်ရိုက်ရည်စူးပြီး ကျွန်ုပ် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

မည်သို့ဖြစ်စေ စစ်တိုက်ရန် ရွှေ့ဆိုင်းထားခြင်းသည် ပြဿနာကို ပြေလည်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ နောက်တစ်နှစ်ကြာသည့် တိုင်အောင်ပင် ပင်လယ်နီအတွင်း လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်၊ ရေလက်ကြား များကို သိမ်းပိုက်ရေး စသည်တို့အတွက် အစွရေးလ်နိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ခွင့် များကို ဆုံးရှုံးနေရချေသည်။ ရန်ပြုခြင်းကို ခံနေရပါသည်။

(၆)

စစ်ဖက်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်းမပြုဘဲ စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်းနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းရန်ကို အာရပ်နိုင်ငံများက ငြင်းဆန်နေသဖြင့် စစ်တိုက်ခိုက်ရန် နည်းလမ်းကိုသာ ရွေးချယ်ရတော့မည်။ ၎င်းတို့၏ ငြင်းဆန်မှုသည် မတော်တဆ ပြုလုပ်နေခြင်းမဟုတ်။ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံ တည်ရှိခွင့်နှင့် အစ္စရေးလ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာဆက်ဆံရေးကို အသိအမှတ်မပြုဘဲ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေခြင်းမှ ပေါက်ပွားလာရသော ငြင်းဆန်မှု ဖြစ်လေသည်။ အာရပ်နိုင်ငံများအတွက် ဤပြဿနာ၏ အဖြေကို ရှာဖွေရန်မဟုတ်။ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နေခြင်းကို ချေမှုန်းပစ်ရန် ဖြစ်သည်။ အစ္စရေးလ်ကို ဖြုတ်ပစ်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုရည်စူးချက်ကို စေ့စပ်ဆွေးနွေးရေး စားပွဲတွင် အကောင်အထည်ဖော်၍ မရစကောင်းချေ။

အစ္စရေးလ်ပြည်သူများကို အာရပ်များက တိုက်ခိုက်သည်။ ပထမဦးဆုံးစစ်ပွဲသည် သူတို့အတွက် ချောချောမောမော မဖြစ်ခဲ့ပါ။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်က ဂျူးလူအဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ရပ်လုံးအပေါ် အောင်ပွဲခံပြီး အဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ချေမှုန်းဖျက်ဆီးပစ်ရန် ကြိုးပမ်းချက်မှာ ရှုံးနိမ့်ခြင်းဖြင့် အဆုံးသတ်ခဲ့ရဖူးသည်။ စစ်ပွဲအတွင်း ပါဝင်တိုက်ခိုက်လာသည့် အီရတ်စစ်တပ်သည် အရှုံးကို ရင်ဝယ်ပိုက်ပြီး သူတိုင်းပြည်သို့ သူ ပြန်ခဲ့ရ၏။ အီဂျစ်၊ ဂျော်ဒန်၊ လက်ဘနွန်နှင့် ဆီးရီးယားနိုင်ငံတို့သည် အစ္စရေးလ်နှင့် စစ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်ကို လက်မှတ်မထိုးမဖြစ် ထိုးခဲ့ကြရ၏။ အကယ်၍ လက်မှတ်

ထိုးရန် ငြင်းဆန်နေကြမည်ဆိုလျှင် အစ္စရေးလ်စစ်တပ်သည် သူတို့နယ်မြေများအတွင်းသို့ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ကာ တိုက်ခိုက်တော့မည် ဖြစ်၏။

(အစ္စရေးလ်လက်နက်ကိုင်တပ်များသည် တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းတွင် နယ်နိမိတ်များကိုပင် ကျော်ဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ အီဂျစ်စစ်တပ်များကို ဆီနိုင်းသို့ မောင်းထုတ်ပစ်လိုက်ကာ လက်ဘနွန်တပ်များကိုလည်း လစ်တာနီမြစ်သို့ ရောက်အောင် တိုက်ထုတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်)

ကုလသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာရပ်ဖ်ဘန်ချီက သဘာပတိပြုလုပ်ပြီး စစ်ရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ်များ ရေးထိုးနိုင်ခဲ့၏။ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်ခံစာချုပ်ပါ အချက်များကို အခြေခံပြီး စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏။

“ယခု စာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည့် နိုင်ငံများသည် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လိုက်နာပြီး လက်မှတ်ရေးထိုးကြခြင်းဖြစ်သည်။ ပဋိညာဉ်ခံစာချုပ် အပိုဒ် (၄၀) အရ ယာယီအပစ်အခတ်ရပ်စဲထားခြင်းမှ ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေတွင် ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးရရှိစေရန် စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် နိုင်ငံများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက် အကောင်အထည်ဖော်ရမည်။ လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နှင့် ၁၆ ရက်နေ့ ဆုံးဖြတ်ချက်များအရ ကုလသမဂ္ဂ၏ ကွပ်ကဲကြီးကြပ်မှုအောက်တွင် စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပကြရမည်။ စစ်ရပ်စဲရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် အာဏာပေးအပ်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်များ ခန့်ထားရမည်။ အထက်ပါအချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် နိုင်ငံများက သဘောတူညီကြပါသည်” စသည်ဖြင့် စာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သို့သော်လည်း စေ့စပ်ရေးဆွဲခြင်း၊ စာချုပ်မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်း၊ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း စသည်များကို ကုလသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ၏ ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့်သာလျှင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကုလသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့် ယာယီအပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ထိန်းသိမ်းရေးတပ်ဖွဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ်တို့

ခများမှာ အစ္စရေးလ်နှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကြားတွင် ကြားဝင်ဖျန်ဖြေပေးသူ များ၊ ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိများအဖြစ်သာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မြို့တော် တစ်ခုမှတစ်ခုသို့ အူယားဖားယား ပြေးလွှားခဲ့ကြရသည်။ အထူးသဖြင့် ဂျေရုဆလင်မြို့နှင့် ကိုင်ရိုမြို့ကြားတွင် ပြေးကြလွှားကြရသည်။ နယ်ခြား ဒေသတိုက်ပွဲများ မဖြစ်ပွားစေရန် ကာကွယ်တားမြစ်ပေးခြင်းနှင့် တင်းမာမှု များ လျော့ပါးရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရလေသည်။

ကုလသမဂ္ဂ ယာယီအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးထိန်းသိမ်းမှုတပ်ဖွဲ့ ဦးစီး ချုပ်၏ (၁၉၅၄ - ၅၆ တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဘန်းစ်ဖြစ်သည်) ဆောင်ရွက်မှု များသည် စည်းကမ်းဥပဒေများ ပြေလည်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်လေ သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့်အတူ လိုက်ပါလာသော အခါကျမှပင် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ၌ ပါဝင်သည်။

ထိုအချိန်က အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဒက်ဟမ္မားရှိုးလ် ဖြစ်၏။ ယာယီအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ထိန်းသိမ်းမှုတပ်ဖွဲ့အနေဖြင့် အဓိကထား ဆောင်ရွက်သော အလုပ်များမှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ဖြစ်၏။ တစ်ဦးဦးက တိုင်ကြားလျှင် ထိုတိုင်ကြားချက်ကို လိုက်လံစုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ တင်ပြရ၏။ တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားလျှင် လုံခြုံရေး ကောင်စီသို့ တင်ပြရသည်။

အစ္စရေးလ်နိုင်ငံနှင့် အာရပ်နိုင်ငံများအားလုံးက အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ထိန်းသိမ်းမှုတပ်ဖွဲ့ကို အားကိုးတကြီး မရှိကြ။ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်စိတ်ချခြင်း မရှိကြ။ စာတိုက်ပွဲတစ်ခုအဖြစ်နှင့်သာ သဘောထားကြသည်။ တိုင်ကြား စာများကို လက်ခံသည်မှတစ်ပါး ထိရောက်သော အရေးယူဖြေရှင်းပေးမှု များကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်စွမ်း မရှိပါချေ။

၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် အကြမ်းဖက်သမားများ၏ ထိုးဖောက်တိုက်ခိုက် မှုများမှာ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လာသည်။ အီဂျစ်ခေါင်းဆောင်များကို ချဉ်းကပ်ပြီး ထိုအပြုအမူများ ရပ်စဲရန် ဗိုလ်ချုပ်ဘန်းစ်က ကြိုးစားခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် သူ၏ ကြိုးပမ်းချက်များကို အီဂျစ်အာဏာပိုင်များက လက်မခံခဲ့။ မလိုက်နာခဲ့။

ဗိုလ်ချုပ်ဘန်းစ်ကိုယ်တိုင် ရေးသားသည့် “အာရပ်နှင့် အစ္စရေးလ်တို့

ကြားဝယ်” အမည်ရှိ စာအုပ်တွင် “အကြမ်းဖက်သမားများသည် အစွရေးလ် နယ်မြေအတွင်းဝင်ပြီး အကြမ်းဖက်မှု၊ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသတ်ဖြတ်မှုများ ပြုလုပ်ရန်အမိန့်များကို ကိုင်ရိုမြို့မှ လာကြောင်း သက်သေပြရန်မှာ မည်သို့ သောကာလတွင်မျှ ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ကိုယ်တိုင်သော်လည်း ကောင်း ကြိုးပမ်းကြမည်ဆိုလျှင် ထိုအပြုအမူများကို အာဏာပိုင်များက ရပ်တန့်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူတို့ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေခြင်း ကား မဟုတ်ပါ” (စာမျက်နှာ ၈၉) စသည်ဖြင့် ရေးသားထားလေသည်။

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဒက်ဟမ္မားရှီးလ်၏ ဆောင်ရွက်ချက် များကမူ နိုင်ငံရေးအရ ဆောင်ရွက်ခြင်းများသာ ဖြစ်လေသည်။ သူ တွေ့ကြုံ ဆွေးနွေးသူများ၊ သူနှင့် အစည်းအဝေးကျင်းပသူများသည် ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၊ အာဏာပိုင်ကြီးများသာ ဖြစ်၏။ သို့လင့်ကစား သူ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များလည်း အောင်မြင်မှု မရှိပါချေ။ စူးအက်တူးမြောင်း တစ်လျှောက် အစွရေးလ်သင်္ဘောများ ခုတ်မောင်းခွင့်၊ တိုင်ရန်ရေလက်ကြား၌ သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာသွားလာခွင့်၊ အကြမ်းဖက်သမားများ၏ တိုက်ခိုက် မှုများ ရပ်တန့်ရေး စသည့် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို သဘောတူလိုက်နာရန် သမ္မတနတ်ဆာကို ချဉ်းကပ်ကြိုးစားဖူးသည်။ ထိုကြိုးစားချက်အားလုံးလည်း မအောင်မြင်ဘဲ ကျဆုံးရလေသည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းနှင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်ဦးပိုင်းတွင် အခြေအနေ များ ပိုမိုဆိုးရွားလာ၏။ ကုလသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ၏ လှုပ်ရှားဆောင် ရွက်မှုများလည်း အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လာ၏။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ လတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယံက ဗိုလ်ချုပ်ဘန်းစ်နှင့် တွေ့သည်။ အကြမ်းဖက်သမားတို့၏ စစ်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အီဂျစ်အစိုးရက လုံးဝ တာဝန်ယူထားကြောင်း၊ မိမိတို့အစိုးရက ခိုင်လုံသည့်သတင်းများ ရရှိထားကြောင်း၊ စစ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ပါ အချက်များကို နတ်ဆာ က အတိအကျ လိုက်နာစောင့်ထိန်းရန် တောင်းဆိုပေးစေလိုကြောင်းဖြင့် ဘင်ဂူရီယံက ဗိုလ်ချုပ်ဘန်းစ်ကို ရှင်းပြပြောဆိုသည်။

အထူးသဖြင့် စာချုပ်ပါအချက်များအနက် အချက်နှစ်ခုကို တိတိ

ကျကျ လိုက်နာစေလိုကြောင်း၊ ပထမတစ်ချက်မှာ အကြွင်းမဲ့ အပစ်အခတ် ရပ်စဲပြီး အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ၏ အရပ်သူအရပ်သားများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ ရပ်တန့်ရန်နှင့် ဒုတိယအချက်မှာ စာချုပ်အပိုဒ်တစ်ပါ အချက်လေးချက်ကို လိုက်နာရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါ အခြေခံအချက်လေးချက်သည် ပါလက်စတိုင်းပြဿနာကို စစ်အင်အားသုံးပြီး မဖြေရှင်းရေး၊ အခြားတစ်ပြည်ထောင်၏ စစ်တပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူများကိုသော်လည်းကောင်း အခြားတစ်ပြည်ထောင်က (ကြည်း၊ ရေ၊ လေ) လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကို အသုံးပြုပြီး ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ကျူးကျော်ခြင်းများ မပြုရန်၊ တစ်ပြည်ထောင်က တစ်ပြည်ထောင်ကို လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များဖြင့် တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ ကင်းဝေးမှု၊ လုံခြုံမှုအခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုရန်၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ အပြီးတိုင် ပြေငြိမ်းပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် နှစ်ပြည်တို့၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကြားတွင် အတိုက်အခိုက်ရပ်စဲမှုကို တည်ထောင်နိုင်ရန် စသည့်အချက်များကို သမ္မတနတ်ဆာ လိုက်နာရန် တောင်းဆိုကြောင်း စသည်ဖြင့် ဘင်ဂူရီယံက ဗိုလ်ချုပ်ဘန်းစ်ကို တင်ပြသည်။

နတ်ဆာထံမှ အာမခံချက်ကို ဗိုလ်ချုပ်ဘန်းစ်အနေဖြင့် ရယူမပေးနိုင်ချေ။ ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်အကြာ၌ ကိုင်ရိုမြို့သို့ သွားရောက်ပြီး နတ်ဆာနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည့် အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဒက်ဟမ္မားရှိုးလ်သည်ပင်လျှင် အဆိုပါ အာမခံချက်များကို ရယူမပေးနိုင်ချေ။

နှစ်လမျှ အချိန်ကြာညောင်းခဲ့သည်။ လုံခြုံရေးကောင်စီသို့ ပြင်းထန်သည့် တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို အစ္စရေးလ်နိုင်ငံက ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ပေးပို့လိုက်သည်။ ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသ နယ်ခြားတစ်လျှောက်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးချိုးဖောက်မှုများနှင့် ပတ်သက်သော တိုင်ကြားစာ ဖြစ်လေသည်။ တိုင်ကြားစာနှင့်အတူ အီဂျစ်တို့၏ ရန်စ ကျူးကျော်မှုပေါင်း (၁၈၀) ကို စာရင်းနှင့်တကွ ပူးတွဲတင်ပြသည်။ မိုင်းမုံ့ထောင်ခြင်း၊ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ လူသတ်ခြင်း စသော ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမှုများ ဖြစ်သည်။ အခြေအနေသည် တစ်နေ့တခြား ဆိုးရွားသည်ထက် ဆိုးရွားလာ၏။ အကြမ်းဖက်မှုများ ဆိုးရွားလာသည်နှင့်အမျှ အစ္စရေးလ်စစ်တပ်၏ တုံ့ပြန်မှုကလည်း ပြင်းထန်သည့်

ထက် ပြင်းထန်လာသည်။

ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းရန် ကုလအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဒက်ဟမ္မားရှိုးလ်သည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသသို့ ပြန်သွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ ဧပြီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် အစွဲရေးလ်နိုင်ငံသို့ သူ ရောက်ရှိလာသည်။ အစွဲရေးလ်တွင် ဆွေးနွေးအပြီး ကိုင်ရီသို့ ဆက်လက် ထွက်ခွာလာသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် ဂျေရုဆလင်မြို့သို့ ပြန်လာ၏။ ဂျေရုဆလင်မှတစ်ဆင့် အန်မန်မြို့သို့ ခရီးဆက်သည်။ အန်မန်မြို့မှတစ်ဆင့် ဂျေရုဆလင်သို့ ပြန်သွားသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကိုင်ရီမြို့သို့ ပြန်လာပြန်၏။ ခုနစ်ရက်အတွင်း ထိုမြို့များကို ကူးချည်သန်းချည် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်မူ ဟမ္မားရှိုးလ်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ အောင်မြင်လိမ့်မည်ဟု တွေးထင်ရသည်။

မေလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် အစွဲရေးလ်ဝန်ကြီးချုပ် ဘင်ဂူရီယံထံမှ အောက်ပါစာတစ်စောင်ကို ဟမ္မားရှိုးလ် ရရှိလေသည်။

“အစွဲရေးလ်အစိုးရအဖွဲ့ကိုယ်စား ယခုစာကို ကျွန်ုပ် ရေးသားပေးပို့ပါသည်။ အီဂျစ်-အစွဲရေးလ်အထွေထွေစစ်ရပ်စဲရေးစာချုပ်အပိုင်နှစ်၊ ပုဒ်ခွဲနှစ်အရ အမိန့်များကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၈ ရက် အစွဲရေးလ်စံတော်ချိန် ညနေ ခြောက်နာရီတိတိမှစ၍ အတည်ဖြစ်မည့် အမိန့်များ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအမိန့်မှာ အစွဲရေးလ်လက်နက်ကိုင်တပ်များအားလုံးသည် စစ်ရပ်စဲရေးမျဉ်းကြောင်းကိုကျော်ဖြတ်ပြီး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုရ။ စစ်တပ်များ၊ စစ်တပ်တစ်ပိုင်း၊ လက်နက်ကိုင်တပ်များ၊ အမြဲတမ်းတပ် မဟုတ်သေး သည့် လက်နက်ကိုင်အင်အားစုများအားလုံးသည် မည်သို့သော ရည်ရွယ်ချက်ပင် ရှိစေကာမူ နယ်နိမိတ်ကို ကျော်ဖြတ်သွားလာခြင်း လုံးဝမပြုရ။ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်က ယခုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်သည့်အတွက် အီဂျစ်ဘက်ကလည်း အလားတူ အတိအကျ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်”

စသည်ဖြင့် ဘင်ဂူရီယံ၏စာတွင် ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

နောက်နှစ်ရက်အကြာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၉ ရက်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ အီဂျစ်ကလည်း အလားတူ ညွှန်ကြားချက်ကို ထုတ်ပြန်ပြီး အပစ်အခတ်ရပ်စဲကြောင်း၊ ဧပြီလ ၁၈ ရက်နေ့ ညနေခြောက်နာရီမှာ စတင် အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ဟမ္မားရှိုးလ်က ဘင်ဂူရီယံကို

ပြောသည်။

ထို့နောက် ဟမ္မားရှိုးလ်သည် ကိုင်ရိုမြို့သို့ တစ်ကြိမ် သွားရောက် သေးသည်။

လောင်မြိုက်နေသည့် မီးတောက်ကို နိုင်နင်းစွာ ငြိမ်းသတ်လိုက်နိုင် ပြီဖြစ်ကြောင်း ဟမ္မားရှိုးလ်က ယုံကြည်ထားခဲ့သည်။ အခြေအနေကောင်း တစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပြီဟု ယုံကြည်ထားသည်။ သို့သော် ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့သို့ ရောက်သောအခါတွင်မူ နဟာအုဇ် သမဝါယမကျေးရွာ ခေါင်းဆောင် ရှိုင်းဂူတင်ဘက်ကို အီဂျစ်နယ်ခြားစောင့်တပ်များက ပစ်သတ် လိုက်ကြသည်။ ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသ နယ်နိမိတ်ကို ကျော်ဖြတ်ပြီး ပစ်ခတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအချိန်က ဒက်ဟမ္မားရှိုးလ်ကိုယ်တိုင် အရှေ့အလယ် ပိုင်းဒေသတွင် ရှိနေသည်။ ထိုနေ့မှာပင် ကမ်းမြောင်ဒေသ တောင်ဘက်ပိုင်း နယ်ခြား နာယစ်တော်ရွာအနီး၌ စစ်တပ်ကွပ်ကဲမှု ဆက်သွယ်ရေးမော်တော် ကားတစ်စီး မိုင်းဗုံးထိသည်။

ထိုအဖြစ်အပျက်နှစ်ခုစလုံးကို အစ္စရေးလ်က လက်တုံ့ပြန်ခြင်းမပြုခဲ့။ ကိုင်ရိုအစိုးရ၏ စေခိုင်းချက်အရ အကြမ်းဖက်ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း အစ္စရေးလ်က တွက်ဆမျှော်မှန်းခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် သူ၏ တွေးထင်ထားချက်များအားလုံး ပျက်ပြယ်သွားရပြန်တော့ သည်။ အာရပ်အကြမ်းဖက်သမားများ၏ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်မှုများ၊ တိုက်ခိုက်မှုများ၊ မိုင်းဗုံးထောင်မှုများသည် အရှိန်ပြင်းထန်စွာဖြင့် ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်လာပြန်တော့၏။ ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသနှင့် ရှော်ဒန်နိုင်ငံဘက်မှ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ လမ်းများတွင် မိုင်းဗုံးမြှုပ်ခြင်း၊ အလုပ်သမားများကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ လူနေအိမ်များအတွင်းသို့ လက်ပစ်ဗုံး များ ပစ်သွင်းခြင်း၊ ဘတ်စ်ကားများကို ပစ်ခတ်တိုက်ခတ်ခြင်းများ အဆက် မပြတ် ပြုလုပ်လာကြသည်။ ပြုလုပ်နေကျ အစဉ်အလာအတိုင်း ပြန်လည်ပြု လုပ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ယခုတစ်ကြိမ်တွင် ကုလအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဒက်ဟမ္မားရှိုးလ်သည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသသို့ သွားရောက်ခြင်း မရှိတော့ချေ။ အစ္စရေးလ်ဝန်ကြီး ချုပ်ကလည်း လာရောက်လည်ပတ်ရန် ဖိတ်ကြားခြင်း မပြုတော့ပါ။ ၁၉၅၆

ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့၌ ကျင်းပသည့် အစွဲရေးလ်ပါလီမန် အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဝန်ကြီးချုပ် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယံက အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြားသည်။

“၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၉ ရက်နေ့က လုံခြုံရေးကောင်စီသို့ တင်သွင်းသော ကုလအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ အစီရင်ခံစာတွင် ယင်းတုံ့ပြန် ကလဲ့စားချေမှုများကို ရှုတ်ချထားပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်ခံစာချုပ်အနေဖြင့် မည်သည့်နိုင်ငံမှ မိမိကိုယ်မိမိကာကွယ်ခွင့်ကို ပေးမထားပါ။ ကာကွယ်ပိုင်ခွင့်သည် ကာယကံရှင်နှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ လုပ်နည်းလုပ်ထုံးများသည် စွမ်းဆောင်နိုင်အား ချည့်နဲ့နေသော ယင်းပဋိညာဉ်ခံ စာချုပ်ကြီးအရသာ ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်လေသည်။ စိတ်စေတနာမပါသော စာချုပ်ဟု ကျွန်ုပ် မဆိုလိုပါ။ အစွဲရေးလ် ပြည်သူများကို စနစ်တကျ ဆက်လက်သတ်ဖြတ်နေခြင်းကို ကာကွယ်မှုပေးရန် ဆန္ဒမရှိဟု မဆိုလိုပါ။

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတို့၏ အာဏာပိုင်များက လူသတ်သမားများ စေလွှတ်နေသည့် ဘေးအန္တရာယ်အတွင်း ရပ်တည်နေရသော နိုင်ငံသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အစွဲရေးလ် နိုင်ငံသာ ဖြစ်ပါသည်။ အန္တရာယ်အတွင်း အသက်ရှင်နေရသော ပြည်သူများသည် အစွဲရေးလ်ပြည်သူများသာ ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအစိုးရများက ဖွဲ့စည်းထား သည့် လူသတ်သမားများ၏ သနားကရုဏာကို မျှော်ကိုးနေရသည့် ဘဝဖြင့် ပြည်သူများ အသက်ရှင်နေရသော အခြေအနေကို မည်သည့်နိုင်ငံကမှ လက်သင့်ခံနေ နိုင်လိမ့်မည် ဟု ကျွန်ုပ် မတွေးမြင်မိပါ။ ယခုအပြုအမူများသည် ၎င်းတို့အစိုးရများ၏ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂ ယာယီအပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ထိန်းသိမ်းရေး တပ်ဖွဲ့နှင့် အတွင်းရေးမှူးချုပ်တို့က ကောင်းစွာ သိနားလည်ကြပါသည်။ သူတို့၏ စည်းရုံးမှု၊ လက်နက်တပ်ဆင်မှု၊ သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးမှုနှင့် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲ ပေးမှုတွင် အီဂျစ်နိုင်ငံသည် အဓိကနိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း သိနားလည်ကြပါသည်။

အကြမ်းဖက်သမားများအနက် ကျွန်ုပ်တို့ဖမ်းဆီးရမိသည့် လူများ၏ အစစ်ခံ ချက်များအရလည်း ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိရပါသည်။ ထိုမျှမက အီဂျစ်ဝန်ကြီး ဟာစင် အယ်လ်ဘာကူရီက အစွဲရေးလ်နယ် အတွင်းကျကျကို ဝင်ပြီး အစွဲရေးလ်ပြည်သူတွေ ဒုက္ခရောက်အောင် မလုပ်ဘူးဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်မျိုးဟာ ရန်သူကို မုန်းတီးတဲ့ အကြမ်းဖက် သမားတွေမှာ မရှိပါဘူးဟု ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့က ကိုင်ရိုရေဒီယိုမှ အသံ

လွှင့်ကြေညာခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ ကြားခဲ့ရသည်။ ဝန်ကြီးဘာကူရီသည် အီဂျစ် အာဏာရှင်၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်သူများဘေးအန္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့နေရသည့် ဘဝကို အစ္စရေးလ်အစိုးရက ခွင့်ပြုမည်မဟုတ်။ လူသတ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဆရာကြီးများကိုလည်း ဒဏ်မခတ်ဘဲ အလွတ်ပေးမည်မဟုတ်”

အထက်ပါအတိုင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဘင်ဂူရီယံသည် ပါလီမန်တွင် မိန့်ခွန်းပြောအပြီး ဆယ့်လေးရက်အကြာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်စစ်ပွဲကြီး စတင်ဖြစ်ပွားလေတော့သည်။

အခန်း (၂)

ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်နှင့် ပတ်သက်၍

၁၉၅၆၊ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်

စစ်ဦးစီးများ အပြည့်အစုံတက်သည့် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ယနေ့နံနက် ကျင်းပသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဒေးဗစ် ဘင်ဂူရီယံလည်း တက်ရောက်သည်။ လက်နက်ကိုင်အင်အား အခြေအနေ များကို လေ့လာသုံးသပ်ရန် ဖြစ်သည်။

ဆွေးနွေးပွဲ တစ်ဝက်ကျိုးသောအခါ ပဲရစ်မြို့ရှိ ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်သံ မှူးက ပေးပို့လိုက်သည့် ကြေးနန်းတစ်စောင်ကို ကျွန်ုပ်ထံသို့ လာပေး၏။ “အလျင်အမြန်” ဟု ဖော်ပြထားပြီး စူးအက်တူးမြောင်းကို အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့က သိမ်းပိုက်ရန်အစီအစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းပေးပို့သော ကြေးနန်းဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တူးမြောင်း နယ်မြေကို သိမ်းပိုက်ရန်နှင့် တူးမြောင်းကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းပိုက်ထားမှု ပျက်ပြယ်ရန် ဖြစ်သည်။ [စူးအက်တူးမြောင်းကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းပိုက်လိုက် ကြောင်း ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် သမ္မတနတ်ဆာက ကြေညာခဲ့သည်။] စစ်ဆင်ရေးကို “စစ်သည်တော်စစ်ဆင်ရေး” ဟု စကားဝှက် ပေးထားကြောင်း၊ ယင်းစစ်သည်တော်စစ်ဆင်ရေးကြီးကို အင်္ဂလိပ်ဗိုလ်ချုပ် ကြီး ဆာချားလ်စ်ကိတလေက ဦးစီးပြီး တွဲဖက်စစ်ဆင်ရေးမှူးအဖြစ်

ပြင်သစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အက်ဒမိုင်ရယ်ပီယာရီဘားဂျိုးက ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကြေးနန်းတွင် ဆက်လက်ဖော်ပြထား၏။

နိုင်ငံရေးအခြေအနေများ ပို၍ပို၍ ဆိုးရွားလာဖွယ်ရာ အကြောင်းရှိကြောင်းဖြင့် လွန်ခဲ့သည့် ရက်အနည်းငယ်အတွင်းကလည်း အခြားဌာနများမှ ကျွန်ုပ်တို့ သတင်းများ ရရှိထားခဲ့ကြသည်။

နေ့လယ်စာစားရန် အစည်းအဝေးကို ခေတ္တနားခိုက်တွင် ထိုအဖြစ်အပျက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြသေး၏။ ယခုပေါ်ပေါက်လာသည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ကြည့်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ နယ်မြေဒေသအတွင်း၌ စစ်ပွဲတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ဖွယ်အကြောင်းရှိလေရာ ထိုအတွက် ပြင်ဆင်ထားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြပါသည်။

လာမည့် ရက်သတ္တနှစ်ပတ်အတွင်း၌ ဌာနအတွင်း အစည်းအဝေးများ ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားသည်။ ယခု စစ်ပြင်ရေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ အဆိုပါ အစည်းအဝေးများကျင်းပရန် အစီအစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်တပ်များသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်မည့် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ရန် အမိန့်ထုတ်လိုက်ပါသည်။

အကယ်၍ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်က စူးအက်တူးမြောင်းကို အမှန်တကယ် သိမ်းပိုက်ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေများ တည်မြဲရန် လက်နက်ကိုင်တပ်များဖြင့် ဖန်တီးပေးမည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် နိုင်ငံရေးပြဿနာများမှာ အရေးအကြီးဆုံး အစိတ်အပိုင်းသို့ ရောက်ရှိလာချေမည်။ အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများ တူးမြောင်းအတွင်း သွားလာခုတ်မောင်းခွင့်ကို ဖွင့်ပေးမည်သာ မဟုတ်သေး။ ကျွန်ုပ်တို့ကို အီဂျစ်က ဆက်ဆံနေသည့် ဆက်ဆံမှုများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အီဂျစ်နှင့် အင်္ဂလိပ်တို့ စစ်ရေးပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားကြမည်ဟု ကျွန်ုပ် တွေးထင်ထားသည်။ ဂျော်ဒန်ဘုရင် အဗ္ဗဒူလာ အသတ်မခံရမီကလေးက ကျွန်ုပ်ကို ပြောခဲ့သည့် စကားကို ပြန်လည် အမှတ်ရမိပါသည်။

ဂျော်ဒန်ဘုရင် အဗ္ဗဒူလာက အစ္စရေးလ်နှင့် ပြေလည်အေးချမ်းပြီး သဘောတူညီချက် ရရှိသွားအောင် ပြင်ဆင်ခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော်လည်း အင်္ဂလိပ်ကိုယ်စားလှယ် ကတ်ဘရိုက် (အမွန်မြို့ရှိ ဗြိတိသျှသံအမတ်

ဆာအလက်နွားကတ်ဘရိုက်) က ယင်းပြင်ဆင်မှုကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြောင်း၊ ထိုအပြုအမူသည် အင်္ဂလိပ်နှင့် အီဂျစ်ဆက်ဆံရေးကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုကာ ကန့်ကွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်ကို ပြောပြခဲ့သည့် စကားလုံးဖြစ်ပါသည်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီဖြစ်သော ယင်းအချိန်ကာလတွင် အာရပ်အမျိုးသားရေးဝါဒကို အင်္ဂလိပ်က အားပေးအားမြှောက်ပြုနေ၏။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ၌ မိမိကို အထောက်အကူပြုမည့် အခြေခံနိုင်ငံတစ်ခုအနေဖြင့်လည်း အီဂျစ်ကို သဘောထားခဲ့သည်။ ဂျော်ဒန်နှင့် အစ္စရေးလ်ကြား ငြိမ်းချမ်းရေးကို အကာအကွယ်ပြုနေခြင်းအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်သည် အစ္စရေးလ်လိုလားသူ မဟုတ်ကြောင်း အီဂျစ်တို့က ထင်မှတ်လာလိမ့်မည်ဟူသော စိတ်ထားမျိုး အင်္ဂလိပ်ဝန်ကြီးချုပ် အင်ထော်နီအင်ဒင်တွင် ရှိ၊ မရှိဟူသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အချက်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသနယ်စပ်တွင် အစ္စရေးလ်ပတ္တရောင်အဖွဲ့နှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ရာ အစ္စရေးလ်တို့ဘက်မှ အကျအဆုံး ကြီးမားများပြားလှကြောင်းဖြင့် ကိုင်ရိုရေဒီယိုက ယနေ့ညနေ အသံလွှင့်သည်။ အမှန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ ဒဏ်ရာရသူတစ်ယောက်မှ မရှိ။ ပျောက်ဆုံးသူလည်း လုံးဝမရှိချေ။

ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသတွင်ရှိသော ပြည်သူများအနက် ကိုင်ရိုရေဒီယို ကြေညာချက်ကို ကြားရသူများသည် ယင်းကြေညာချက်ကို တကယ်ယုံကြည်ကြသလော၊ သို့တည်းမဟုတ် သတင်းအမှန်ထက် ဝါဒဖြန့်မှု သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်ကြသလော စသည်ဖြင့် ကျွန်ုပ် စဉ်းစားနေမိပါသည်။

* * *

၁၉၅၆ ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက်

ယန္တရားတပ်မကြီး၏ ဌာနချုပ်များသို့ မနေ့က ကျွန်ုပ် သွားရောက်ကြည့်ရှုသည်။ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ စစ်ဦးစီးဌာနမှ တပ်မှူးအများအပြား လိုက်ပါလာကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တွင်ရှိသည့် တင့်ကားများကို မောင်းမည့်သူများ ရရှိစေရန် မည်သည့်နည်းဖြင့် အမြန်ဆုံး သင်တန်းပေးနိုင်မည်နည်းဟူသော

အချက်ကို လေ့လာကြရန်ဖြစ်သည်။

ယနေ့ လေတပ်ဌာနချုပ်သို့ ကျွန်ုပ်သွားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ထားသည့်အတိုင်း မကြာမီ စစ်ပွဲတစ်ပွဲဖြစ်လာလျှင် ထိရောက်နိုင်မှုရှိရေးအတွက် ၎င်းတို့၏ အခြေအနေများနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များကို သုံးသပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ယခု ရင်ဆိုင်နေရသည့် နိုင်ငံရေးအနေအထားများကြောင့် စစ်ဖြစ်လာမည်ဆိုလျှင် ရှိသမျှလေယာဉ်များ အားလုံးကို အသုံးချတိုက်ခိုက်ရတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်က အလေးအနက် ပြောဆိုပါသည်။ လေယာဉ်အဟောင်းများကိုရော ကျွန်ုပ်တို့ရရှိလာမည့် လေယာဉ်အသစ်များကိုပါ အသုံးပြုတိုက်ခိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ တိုက်ခိုက်ရလျှင် လေယာဉ်မှူးမလုံလောက်မှုကြောင့် လေယာဉ်ပျံသစ်များကို အသုံးမပြုနိုင်ဘဲ လေယာဉ်ပျံအဟောင်းကြီးများကိုသာ အသုံးပြုတိုက်ခိုက်ရမည်လောဟူသော အချက်များကိုပါ လေ့လာခဲ့သည်။

လေတပ်သည် အရေးပေါ်ကိစ္စများအတွက် များစွာ တက်ကြွနေကြောင်း၊ လေယာဉ်မှူးများ မွေးထုတ်ရေးအစီအစဉ်ကိုလည်း တက်သုတ်ရိုက်စီစဉ်နိုင်ကြောင်း ကျွန်ုပ် ကောင်းစွာ ယုံကြည်ပါသည်။ ပန်ကာတပ်လေယာဉ်ပျံမောင်းနေသည့် လေယာဉ်မှူးများကို ဂျက်လေယာဉ်ပျံများပေါ်သို့ တိုက်ရိုက်တင်ပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် သူတို့ စီစဉ်ထားကြသည်။ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ပန်ကာတပ်လေယာဉ်နှင့် ဂျက်လေယာဉ်၏ ကြားအဆင့်တစ်ခုကို သင်တန်းမပေးတော့ဘဲ ခုန်၍ သင်တန်းပေးခြင်းဖြင့် ဂျက်လေယာဉ်မှူးများ အမြန်ဆုံး မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဟာဗတ်လေယာဉ်ပျံမောင်းနေသူများသည် မတ်စတန်း လေယာဉ်များ မောင်းနှင်လေ့ကျင့်ခြင်း မပြုရတော့ဘဲ တိုက်ရိုက် မီတီယော် လေယာဉ်ပျံများကို မောင်းနှင်ကြမည်ဖြစ်သည်။

ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။ လူဦးရေ မပြည့်စုံမှုနှင့် ငွေကြေးခွင့်ပြုချက်ဘောင် သတ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ စစ်ဆင်ရေးဘတ်ဂျက်များကို ထောင့်စေ့အောင် တွက်ချက်နေရသည်။ အရာရှိ ကိုးဦးသည် နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်ပြီး သင်တန်းတက်ရန်ရှိသည်။ ထိုအစီအစဉ်ကိုပါ ပယ်ဖျက်လိုက်ရသည်။ ထိုသို့ ပယ်ဖျက်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် ငွေပေါင်း ဒေါ်လာ ၇၀,၀၀၀ (မြန်မာငွေ သုံးသိန်းခွဲခန့်) သက်သာသွားသည်။

သို့သော်လည်း အခြားနေရာများတွင်ပါ ကျွန်ုပ် စိစစ်နိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိကိုမူ သံသယဖြစ်နေမိပါသည်။

သန်ဘက်ခါတွင် ဂိုလာနီတိုက်ခိုက်ရေးတပ်မဟာကို ၎င်းတို့ အဆင် သင့်ရှိ၊ မရှိ ကျွန်ုပ် သွားရောက်စစ်ဆေးရမည်။ အလားတူပင် ၁၉ ရက်နေ့ တွင်လည်း လေထီးတပ်မဟာကို စစ်ဆေးရန်ရှိသည်။

* * *

၁၉၅၆၊ စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်

အီဂျစ်ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ၏ စစ်ဆင်ရေးအစီအစဉ်အမျိုးမျိုးကို စစ်ဆေးရန်၊ တိုင်ရန်ရေလက်ကြားကို လုံခြုံစွာ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိစသည်ဖြင့် လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ထားရန် စစ်ဦးစီးဌာနခွဲများအသီးသီးကို အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုကိစ္စအတွက်ပင် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ကျွန်ုပ် ယနေ့ကျင်းပသည်။ စစ်ဦးစီးဌာန စစ်ဆင်ရေးဌာနခွဲမှူးများအားလုံး လေတပ်နှင့် ရေတပ်မှ အထက်တန်းအရာရှိများ ပါဝင်ကြသည်။

နိုင်ငံရေးနှင့် သေနင်္ဂဗျူဟာ နောက်ခံသမိုင်းများကို ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီး၏ ရှေ့ဆောင်မှုဖြင့် ကျွန်ုပ်က ရှင်းပြသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြဿနာနှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အထူးပြဿနာများကြားတွင် ကြားချပြီး ရေးဆွဲ ပြသည်။ စူးအက်တူးမြောင်းကို သိမ်းပိုက်မည့်စစ်ပွဲတစ်ပွဲလည်း ပေါ်ပေါက် ဖွယ်ရှိကြောင်း၊ ထိုပြဿနာသည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အနီးစပ်ဆုံး ပတ်သက်နေ လင့်ကစား ကျွန်ုပ်တို့၏ အရေးကိစ္စမဟုတ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရည်စူး ချက်သည် စူးအက်တူးမြောင်းအရောက် တိုက်ခိုက်သိမ်းယူပြီး အငြင်းပွားမှု များထဲတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မပြုလိုကြောင်း၊ တိုင်ရန်ရေလက်ကြားနှင့် ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသကို သိမ်းပိုက်ရေးသည်သာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်ကြောင်း (တိုင်ရန်ရေလက်ကြားသည်လည်း တိုင်ရန်ကျွန်းစု များနှင့် စနာပါ၊ ရှမ်အယ်လ်ရှိတ်အကြား ကျဉ်းမြောင်းသော ဒေသကလေး ဖြစ်သည်)။ အီလတ်မြို့သို့ သင်္ဘောများ သွားလာမှုကို တိုင်ရန်ရေလက်ကြားမှ နေ၍ အီဂျစ်က ပိတ်ဆို့နေကြောင်း၊ ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသကိုမူ အစွဲရေးလှ

နိုင်ငံအား အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ရန် အခြေခံစခန်းအဖြစ် အသုံးချနေကြောင်း ကျွန်ုပ်က ရှင်းပြသည်။

အဆိုပါ သတ်မှတ်ချက်ဒေသများကို ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးပြီး တိုက်မည်။ အီဂျစ်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မည့် အင်အားစုများ နှင့် ပေါင်းရသည်ဖြစ်စေ၊ မည်သူနှင့်မျှ အဆက်အသွယ်မရှိဘဲ ထီးတည်းကြီး တိုက်ရသည်ဖြစ်စေ အခြေအနေအရ လိုအပ်ပြီဖြစ်ကြောင်း အစွရေးလ်အစိုးရ က ဆုံးဖြတ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း တိုက်ဖြစ်အောင်တိုက်မည် စသည် ဖြင့်လည်း ကျွန်ုပ်က ရှင်းပြ၏။

* * *

၁၉၅၆၊ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်

ဂျော်ဒန်၊ အာရပ်နယ်မြေကို စစ်ရေးအရ တုံ့ပြန်ကလဲ့စားချေရေး အတွက် အတည်ပြုရန် အစိုးရအဖွဲ့ အထူးအစည်းအဝေးကို ဘင်ဂူရီယံက ဆင့်ခေါ်ပြီး ယနေ့ကျင်းပသည့် အနောက်နိုင်ငံတို့က စူးအက်တူးမြောင်း ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ အီဂျစ်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်နေခိုက် အာရပ် - အစွရေးလ် ပဋိပက္ခတစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့အားလုံးက ထပ်မံ မဖော်ထုတ်လိုကြပါ။

အစွရေးလ်ကို အင်အားအနေဖြင့် ရှုတ်ချနေရသောကြောင့် စူးအက် အရေးအခင်းတွင် ၎င်းတို့၏ ထိရောက်မှုများ မကျဆုံးစေလိုပါ။ သို့သော် လည်း ဂျော်ဒန်နိုင်ငံကို ဆန့်ကျင်ပြီး ကြီးမားသော စစ်ဆင်တိုက်ခိုက်မှုကြီး တစ်ခု ပြုရန်ကိုမူ ကျွန်ုပ်တို့ ရှောင်လွှဲ၍ မရတော့ပါချေ။

အစွရေးလ်နိုင်ငံအား ခြိမ်းခြောက်အန္တရာယ်ပြုနေခြင်းကို အမျိုးသား စစ်ပွဲတစ်ရပ်အနေဖြင့် အာရပ်ပြည်သူများက သဘောပိုက်ထားကြသည်။ ထိုနည်းအားဖြင့် အစွရေးလ်လွတ်လပ်ရေးစစ်ပွဲတွင် အာရပ်စစ်တပ်များ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်ကို သူတို့ ပြန်လည်ပြီး ဖြေသိမ့်နေကြသည်။ ပါလက်စတိုင်း ဒုက္ခသည်များအား ခြိမ်းခြောက်နေမှုကို အကာအကွယ်ပေးရန်အတွက် မိမိတို့ အစွမ်းမရှိတော့ကြောင်း ဂျော်ဒန်ဘုရင် ဟူစိန်အပါအဝင် အာရပ် ခေါင်းဆောင်များက ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနေကြသည်။ ထိုနည်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြားအကူအညီကို ရရှိရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သူတို့ကိုယ်တိုင်က

ခြိမ်းခြောက်အန္တရာယ်ပေးရေးများကို ဆောင်ရွက်နေကြ၏။ အထူးတပ်ဖွဲ့များ၊ အကြမ်းဖက်သမားများကို ရှေ့ဒန်ပြည်တွင်းသို့ ဂါဇာဒေသမှ ပေးပို့နေသည်။ ဆီးရီးယားနှင့် လက်ဘနွန်ပြည်များအတွင်းသို့ပါ ပေးပို့နေ၏ (ထိုနိုင်ငံများရှိ အိဂျစ်သံရုံးများက လက်နက်နှင့် ငွေကြေးများ ထောက်ပံ့ကူညီနေ၏)။

အစ္စရေးလ်အရပ်သားများကို တိုက်ခိုက်နေမှု ရပ်တန့်သွားစေရန် စစ်ရေးအရပြန်လည်တုံ့ပြန်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြားနည်းလမ်းမရှိတော့ကြောင်း ပေါ်ပေါက်နေသည့် အခြေအနေများက ဖော်ပြနေလေသည်။ ထိုသို့ တိုက်ခိုက်ခြင်းအားဖြင့် အာရပ်စစ်တပ်များ၏ အားနည်းချက်ကို ဖော်ပြနိုင်မည်။ အာရပ်ခေါင်းဆောင်များလည်း ပြည်သူများကြား၌ ရပ်တည်မှုနှင့် သိက္ခာများ ကျဆင်းရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်သည်။

နိုင်ငံရေးရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် ငြိမ်းချမ်းရေးကာလ၌ စစ်တပ်ဖြင့် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မသင့်။ နယ်နိမိတ်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီး တိုက်ခိုက်ရန် အမိန့်ပေးခြင်းမပြုအပ်။ သို့သော် လွန်ခဲ့သော အပတ်အတွင်း ရှေ့ဒန်ပြည်ဘက်က ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ပြီး အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်လာမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့ သည်းခံနိုင်သောအဆင့်ထက် ကျော်လွန်သွားချေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့ ချုပ်တည်းနိုင်သော အဆင့်ထက် လွန်မြောက်သွားချေပြီ။

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ရက်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တုန်းက ဂျေရုဆလင်မြို့ တောင်ဘက်အစွန်တွင် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေသူများကို ရှေ့ဒန်ပြည်ဘက်မှနေ၍ စက်သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သည်။ မားအီလီယာ့စ် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းနှင့် အာရပ်စစ်စခန်းသည် အလွန်တရာနီးလှ၏။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအတွင်း ရပ်နေကြသည့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းရှာဖွေရေးသမားများကို တစ်ဖက်စစ်စခန်းမှ ကောင်းစွာ မြင်တွေ့နိုင်သည်။ သူတို့တွင် အကာအကွယ်လည်းမရှိ။ ခဏအကြာတွင် ထိုသူများအနက် လေးဦး သေဆုံးပြီး ၁၆ ယောက် ဒဏ်ရာရသွားတော့သည်။

အခြားတိုက်ခိုက်မှုနှစ်ခုလည်း မနေ့က ဖြစ်ပွားသေးသည်။ တစ်ခုမှာ ဂျေရုဆလင်မြို့မှာပင် ဖြစ်ပွား၏။

ကျော်ဒန်နယ်ခြားနှင့် ကပ်နေသောနေရာရှိ အစ္စရေးလ်အမျိုးသမီး သားအမိနှစ်ဦးကို သေနတ်ဖြင့်ပစ်သည်။ နှစ်လုံးစလုံး ဒဏ်ရာရသွားသည်။ ဒဏ်ရာပြင်းသည့် အမေဖြစ်သူကို ဆေးရုံသို့ သွားပို့ပြီးအပြန် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် သမီးမှာ ဓားဒဏ်ရာဖြင့် သေဆုံးနေသည်ကို တွေ့ကြရပြန်၏။ အာရပ် စစ်သားများသည် အစ္စရေးလ်နယ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပြီး ထိုအမျိုးသမီးကို သတ်ကာ လက်တစ်ဖက်ဖြတ်ယူသွား၏။

ဒုတိယအဖြစ်အပျက်မှာ ဘက်ရှိအန်တောင်ကြားတွင် ဖြစ်ပွားသည်။ အာရပ်စစ်သားများသည် မြစ်ကိုကူးလာပြီး လယ်ထွန်နေသည့် အစ္စရေးလ်လယ်ထွန်စက်မောင်းသမားကလေးကို ပစ်သတ်သည်။ ထို့နောက် အလောင်းကို သူတို့ ပြည်တွင်းသို့ ဆွဲသွင်းသွားသည်။

ယင်းအဖြစ်အပျက်များကို ကြည့်လျှင် မိမိအလုပ်ကို မိမိ လုပ်ကိုင် နေကြသည့် ဘာမှမသိနားမလည်သော အရပ်သားများကို တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်နေကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။

၁၉၅၆၊ စက်တင်ဘာလ ၂၅ ရက်

ယနေ့ နံနက် ရှစ်နာရီခွဲက ရမ္မလာစစ်လေယာဉ်ကွင်းတွင် ဘင်ဂူရီယံ ကို ကျွန်ုပ်တွေ့သည်။ သူသည် ဆဒီဘူကာမှ လေယာဉ်ပျံဖြင့် ရောက်လာ ခြင်းဖြစ်၏။ သူ့အသက် မငယ်တော့ပါ။ ယခုနှစ်တွင် သူ့အသက် (၆၈) နှစ် ရှိပေတော့မည်။ သို့သော် သူသည် သောကြာနေ့တိုင်း နီဂေဖ်သဲကန္တာရ အတွင်း ဆဒီဘူကာရှိ သူ၏ အိမ်သို့ ဂျေရုဆလင်မှလည်းကောင်း၊ တယ်လ် အဗစ်မှလည်းကောင်း မော်တော်ကားမောင်းပြီး လာလေ့ရှိသည်။ စီး၍ သက်သောင့်သက်သာမရှိသည့် တိုက်လေယာဉ်ပျံဖြင့် တနင်္ဂနွေနေ့၌ ပြန်လာတတ်၏။

နီဂေဖ်သဲကန္တာရအတွင်းရှိသူ၏ ပြန်လည်နေရာချထားရေးကျေးရွာမှာ စံပြုရွာတစ်ရွာပင် ဖြစ်လေသည်။ သုံးမရသော နယ်မြေဒေသများကို အသုံး ချ၍ရသည့် ဒေသများဖြစ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် စံပြုဖြစ်၏။ မြို့တော်ကြီးများအတွင်း နေထိုင်ရသည်ကို ငြီးငွေ့ကြသော သူများအတွက်

သင့်မြတ်လှသည့်နေရာ ဖြစ်၏။ ဘင်ဂူရီယံကိုယ်တိုင်လည်း တယ်လ်အဗစ် မြို့အတွင်း လူများ ကျပ်ကျပ်ခဲနေခြင်းကို စိတ်ညစ်လျက်ရှိသည်။

လေယာဉ်ပျံကွင်းတွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်ချုပ် ရှိမွန်ပီရီလည်း ရှိနေသည်။ ဂျေရုဆလင်မြို့သို့ မော်တော်ကားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ သုံးဦး ထွက်ခွာလာကြသည်။ လွန်ခဲ့သော ရက်အနည်းငယ်အတွင်း အကြမ်း ဖက်ခဲ့ကြသည့် လူသတ်သမားများကို လက်စားချေသည့်အနေဖြင့် နေရာ လေးခုကို ရွေးချယ်တိုက်ခိုက်ရန် ဘင်ဂူရီယံကို ကျွန်ုပ်က အကြံပေးသည်။ ထိုနေရာလေးခုမှာ ဟောဘရွန်တောင်ကုန်းများပေါ်ရှိ ဒဟာရီယာ၊ ဆမာရီယာ ရှိ ဂျင်နင်၊ ဟူစန် သို့မဟုတ် ဇူးရစ်တပ်စခန်းများ ဖြစ်သည်။

ဟူစန်နှင့် ဇူးရစ်တို့သည် ဂျေရုဆလင် တောင်ကုန်းများပေါ်တွင် တည်ရှိ၏။ ထိုစခန်းများ၌ ဂျော်ဒန်လက်နက်ကိုင်တပ်များ တပ်စွဲထားကြ သည်။ ရည်ရွယ်ချက်သည် အရပ်သားများကို တိုက်ခိုက်ရန်မဟုတ်။ လက်နက်ကိုင်တပ်များကို တိုက်ခိုက်ရန်သာ ဖြစ်သည်။ ဂျေရုဆလင်ဒေသ တွင် ကန့်သတ်စစ်ဆင်ရေးဆင်နွှဲရန် ဘင်ဂူရီယံက လိုလားသည်။ ဂျော်ဒန် ဘက်က တိုက်ခိုက်နေသည့်ဒေသကို စစ်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ခရီးဆက်လာခဲ့ကြရင်း ပြင်သစ်ပြည်သို့ ရှိမွန်ပီရီ သွား ရောက်ခဲ့သည့်အတွက် ရရှိလာသော အဖြေများကို သုံးသပ်လေ့လာကြ သည်။ ပီရီသည် ယခုပင် ပြန်ရောက်လာသူ ဖြစ်၏။ ပြင်သစ်နိုင်ငံခြားရေးဝန် ကြီး ခရစ်စတီယံပီနောသည် စက်တင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့က လန်ဒန်ကွန် ဖရင့်မှ စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြင့် ထွက်ခွာလာခဲ့၏။ စူးအက်တူးမြောင်း အသုံးပြုသူများ ကွန်ဖရင့်ကို ကျင်းပရန် အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျွန်ဖော့စတာဒါးလက်စ်၏ အကြံပေးချက်အရ ကျင်းပကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း စူးအက်တူးမြောင်းကို အီဂျစ်တို့ ပြည်သူပိုင် သိမ်းပိုက်ထား ခြင်း၊ ပျက်ပြယ်ရန် ကြိုးပမ်းချက်များကို အမေရိကန်က နှစ်လိုခြင်းမရှိကြောင်း ခရစ်စတီယံပီနောအနေဖြင့် မြင်တွေ့လာရသည်။ ထိုမျှမက ဗြိတိသျှတို့က လည်း နတ်ဆာကို ဆန့်ကျင်ပြီး စစ်မတိုက်လိုကြောင်း ပီနော မြင်တွေ့ သိနားလည်ရပြန်သည်။

ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် အင်ထော်နီအင်ဒင်ကမူ စစ်တိုက်လို၏။ သို့

သော်လည်း ပြင်းထန်သော ကန့်ကွက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ၏။ သူ၏ ပါတီတွင်းမှာပင်လျှင် သူ့ကို မထောက်ခံဘဲ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုများကို တွေ့ကြုံနေရသူ ဖြစ်သည်။

တစ်ဖက်တွင် ပြင်သစ်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အသိုင်းအဝိုင်းက အီဂျစ်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရေးမှာ ဆောင်ရွက်သင့်ဆောင်ရွက်ထိုက်သော လုပ်ငန်းဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့တစ်ဦးတည်း တိုက်ရစေကာမူ တိုက်သင့်သည် သာဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်နေကြလေသည်။ အကယ်၍သာ မိမိတို့ စစ်တိုက် လျှင် နောက်ဆုံး အင်္ဂလိပ်လည်း ပါဝင်လာကာ မိမိတို့နှင့်အတူ တွဲဖက် တိုက်ကြလိမ့်မည်ဟု ပြင်သစ်တို့က ယုံကြည်၏။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု က ကြားဝင်စွက်ဖက်လာလိမ့်မည်ဟူ၍ သူတို့ မထင်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့် ပတ်သက်၍ကား ယခု ဘာမျှ မခန့်မှန်း မတွက်ဆနိုင်သေးချေ။

၁၉၅၆၊ စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်

ဟူစန်ရှိ အာရပ်တို့၏ တီးဂတ်ခံတပ်စခန်းကို မနေ့ညက ကျွန်ုပ်တို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် လက်စားချေသည် [တီးဂတ်ခံတပ်စခန်းသည် တစ်ပြည် ထောင်လုံးတွင် အရေးအကြီးဆုံးသော စခန်းဖြစ်၏။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ဗြိတိ သျှလက်ထက်က လုံခြုံရေးအရာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ဆာချားလ် စတီဂတ်၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် ဆောက်လုပ်ခဲ့သော ခံတပ်ဖြစ်၏]။ တိုက်ပွဲဖြစ် နေခိုက် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာတိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့များ၏ ကွပ်ကဲမှုဌာနတွင် ကျွန်ုပ် ရှိနေချင်ပါသည်။

စစ်ပွဲသည် ကန့်သတ်စစ်ပွဲပင် ဖြစ်လင့်ကစား တပ်မတော်၏ အောက်ခြေသိမ်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တိုက်ပွဲ ဝင်နေသော တပ်များ၏ တပ်မှူးက သူ့အနားသို့ ကျွန်ုပ်ရောက်လာခြင်းကို နှစ်သက်မည်၊ မနှစ်သက်မည် မသိ။ ကျွန်ုပ်ကမူ သွားချင်နေပါသည်။

မည်သို့မည်ပုံ တိုက်ခိုက်နေရသည်များကို နောက်တစ်နေ့မနက် ရရှိမည့် အစီရင်ခံစာများကို ဖတ်ပြီး သိရမည်ထက် ယခု ညတွင်းချင်းပင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ကြည့်ရှုလိုပါသည်။ စစ်မြေပြင်ကို အနီးကပ်ကြည့်ပြီး

လိုအပ်လျှင်လည်း အကူအညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်၏။

အဆိုပါ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်၏ နောက်ပိုင်းဌာနချုပ်ကို မိဖောက်ဘိတာ စိုက်ပျိုးရေးစခန်းတွင် ထားသည်။ မော်တော်ကားကို နောက်ပိုင်း ဌာနချုပ် တွင် ထားရစ်ခဲ့ပြီး တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ တပ်မဟာကွပ်ကဲမှုဌာနသို့ ခြေကျင် လျှောက်ကာ တက်ခဲ့သည်။ တပ်မဟာကွပ်ကဲမှုဌာနသည် ရန်သူ့ နေရာများ နှင့် ကိုက်အနည်းငယ်မျှသာ ဝေးကွာ၏။ နံနက်အရုဏ်မတက်မီ ကျွန်ုပ် ပြန်လာသောအခါ နောက်ပိုင်းဌာနချုပ်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရဲဘော်အများအပြား ဒဏ်ရာရနေသည်ကို မြင်တွေ့ရ၏။

အာရပ်တို့၏ မော်တာကျည်ဆန် ထိမှန်ပြီး ဒဏ်ရာရကြခြင်း ဖြစ် သည်။ ဒဏ်ရာရသူများထဲတွင် ကျွန်ုပ်၏ မော်တော်ကားဒရိုင်ဘာလည်း ပါဝင်၏။ သူ့ဒဏ်ရာမှာ မပြင်းထန်လှပါ။ သူ့ဝသီအတိုင်း ရွတ်နောက်နောက် ပြုလုပ်လျက်ပင် ရှိ၏။

ယခုကဲ့သို့ ဒဏ်ရာရသည်မှာ ကျွန်ုပ်၏ ပြောစကားကို နားမထောင်၍ ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ပြောပြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့က တိုက်ပွဲဖြစ်နေလျှင် အမှီးအောက် တွင် မနေရ။ အမှီးအောက်တွင် နေခြင်းဖြင့် မိမိခေါင်းပေါ်မှလာသော အန္တရာယ်ကို မမြင်နိုင်ဘဲ မရှောင်တတ် မတိမ်းတတ် ဖြစ်တတ်သည် ဟု သူ့ကို ပြောပြထားဖူးသည်။

ရည်မှန်းချက်ကား အောင်မြင်ခဲ့ပါပြီ။ ပုလိပ်ခံတပ်စခန်းကို လုံးဝ ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့၏။ အာရပ်စစ်စခန်းများကို မွေနှောက်နိုင်ခဲ့၏။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ပေးရသည့် တန်ဖိုးမှာ ကြီးမားလှချေသည်။ (၁၀) ယောက်သေပြီး (၁၆) ယောက် ဒဏ်ရာရသည်။ ရန်သူဘက်က (၃၉) ယောက်ကျဆုံးပြီး (၁၂) ယောက် ဒဏ်ရာရသည်။ အာရပ်တပ်မက စစ်ကူပို့နိုင်ရန် ကြိုးစား သော်လည်း စစ်ကူတပ်များ စစ်မြေပြင်သို့ မရောက်မီမှာပင် လမ်းတစ်ဝက်မှ ဖြတ်၍ ကျွန်ုပ်တို့လူများက ချုံခိုတိုက်ခိုက်ပစ်လိုက်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ဘက်က အထိအခိုက်များရသည်မှာ တောင်ကုန်းများတွင် ရှိသည့် ရန်သူ့ကတုတ်ကျင်းများကို သိမ်းပိုက်နိုင်ရန် လျှပ်တစ်ပြက် စစ် ဆင်ရေးဆင်နွှဲရာတွင် ဖြစ်၏။ အာရပ်စစ်သားများသည် ရဲရဲဝံ့ဝံ့တိုက်ခိုက်ကြ ၏။ သူတို့အဖို့ နောက်ပြန်ဆုတ်၍လည်း မဖြစ်တော့။ ထို့ကြောင့် ရဲရဲဝံ့ဝံ့

တိုက်ရခြင်းဖြစ်လေသည်။

အခြားအခက်အခဲတစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသေး၏။ တင့်ကားများ မထိုးဖောက်နိုင်ရန် တူးမြောင်းကြီးများ၊ မြေကျင်းကြီးများ တူးထားသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ မော်တော်ယာဉ်များ ရှေ့မတက်နိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ နောက် ဆုံးတွင် တိုက်ခိုက်ရေးတပ်များက တူးမြောင်းများ၊ မြေကျင်းများကို ကျောက်ခဲနှင့် မြေကြီးများ ဖို့ပေးကြသည်။

ထိုညတိုက်ပွဲ၏ အခက်အခဲသည် အချိန်ကန့်သတ်ပေးထားမှုတစ်ခု လည်း ပါဝင်သေး၏။ ကန့်သတ်ထားသည့် အချိန်အတွင်း တိုက်ခိုက်ရန် ရှိသည်များကို အပြီးတိုက်ခိုက်ရန်ဖြစ်သည်။ မှောင်နှင့်မည်းမည်းထဲတွင် ကျွန်ုပ်တို့စစ်သားများက မုန်တိုင်းကဲ့သို့ တစ်ဟုန်ထိုး ချီတက်တိုက်ခိုက် ကြသည်။ နယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် ချထားသော ရန်သူတို့၏ ကတုတ်ကျင်း များကို ချေမှုန်းကျော်လွှားကာ ပုလိပ်ခံတပ်အဆောက်အအုံသို့ ရောက်အောင် လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုလမ်းကြောင်းအတိုင်း မော်တော်ယာဉ်များဖြင့် ချီတက်ခဲ့ပြီး ခံတပ်ကြီးကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုနေ့ မနက် လင်းရောင်ခြည်မသမ်းမီမှာပင် ကျဆုံးသူနှင့် ဒဏ်ရာရသူများအပါ အဝင် မိမိတို့လူများအားလုံးကို သယ်ယူပြီး အောင်မြင်စွာ ပြန်လာနိုင်ခဲ့ ကြသည်။

ထိုတိုက်ပွဲများ၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ တပ်မှူးများသည် ၎င်းတို့၏ ရှေ့ပြေး တပ်များနှင့်အတူ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါပြီး အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲ တိုက်ခိုက် ကြ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တိုက်ပွဲတိုင်း၌ တပ်မှူးကောင်းအချို့ ဒဏ်ရာရ ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုလစောစောပိုင်းက ရဟာဝါရှိ ပုလိပ်ခံတပ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ အတော်ဆုံး တိုက်ခိုက်ရေးမှူး ဗိုလ်ကြီးမိယာဟာဇီယွန် ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။

သူသည် အသက် (၂၁) နှစ်မျှသာ ရှိသေးပြီး သူ၏ တိုက်ခိုက်ပုံနှင့် စွမ်းရည်သတ္တိများကို အစွရေးလ်တပ်မတော်တွင် ဒဏ္ဍာရီသဖွယ် ပြောစမှတ် ပြုကြရသည်။ စစ်မြေပြင်တွင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဒဏ်ရာရသောအခါ ဆေးမှူးသည် တရစပ် ပစ်ခတ်နေသည့် ကျည်ဆန်များအတွင်းမှ သူ့ထံသို့ တွားသွားပြီး ကုသခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့စစ်တပ်တွင် လူဟောင်းအရာရှိများ

အနက် ဒဏ်ရာမရဖူးသော အရာရှိဟူ၍ ရှိမည်မထင်ပါ။

တပ်ဖွဲ့များသည် ဒဏ်ရာရသူများကို သယ်ပြီး အရုဏ်မတက်မီ အစွရေးလ်နယ်မြေအတွင်းသို့ ပြန်ရောက်လာကြ၏။ လူနာတင်ကားများ အသင့်စောင့်နေပြီး လူနာများကို ဆေးရုံသို့ တောက်လျှောက် မောင်းယူသွားသည်။ မိဖောက်ဘီတာကျေးရွာတွင် စစ်မြေပြင်မှ ပြန်ရောက်လာသည့် တပ်ဖွဲ့များကို လက်ဖက်ရည်ပွဲများ၊ နံနက်စာများဖြင့် တည်ခင်း ဧည့်ခံကျွေးမွေးကြ၏။

စစ်ပွဲ၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များ၊ စစ်ဆင်ရေးအစီအစဉ် မှားယွင်းမှုများကို အရာရှိများထံမှ အသေးစိတ်နားထောင်ပြီး စစ်သေနာပတိ ဌာနချုပ်သို့ ကျွန်ုပ် ပြန်လာခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ မော်တော်ကားထဲတွင် လေထီးတပ်အရာရှိ ယူ လိုက်ပါလာ၏။ ယူသည် ဒဏ်ရာအနည်းငယ်ရ သော်လည်း ဆေးရုံတက်ရန် ငြင်းဆန်နေသည်။ လမ်းကြမ်းသဖြင့် အိပ်ချင် နေသော မျက်စိများပင် ကျယ်လာကြ၏။ တိုက်ပွဲအတွင်းက သူ့အရာရှိငယ် နှစ်ဦး၏ အကြောင်းကို ယူက ပြောပြသည်။ ထိုအရာရှိနှစ်ဦးမှာ သူတို့ ပတ်လည်ရှိ တိုက်ဖော်တိုက်ဖက်များ ကျဆုံးသဖြင့် စိတ်ဖောက်ပြန်ကြသည့် အကြောင်းများဖြစ်သည်။

၁၉၅၆၊ စက်တင်ဘာလ ၂၇ ရက်

ဘင်ဂူရီယံနှင့် ယနေ့တွေ့ဆုံရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ နိုင်ငံရေး၊ လုံခြုံရေးအခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်း၏ အမြင်များ၊ လေ့လာချက်များကို အများဆုံး နားထောင်ခဲ့ရသည်။ အမေရိကန်နှင့် အင်္ဂလိပ်က သူ့ကို နှောင့်ယှက်နေသည့် ပြဿနာများလည်း ပါဝင်သည်။ အမေရိကန်နှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်နေပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့် ပတ်သက်၍မူ မယုံ သင်္ကာဖြစ်နေ၏။ အင်္ဂလိပ်သည် အာရပ်တို့နှင့် ချစ်ကြည်မှုကို ထုတ်ဖော် ပြသည့်အနေဖြင့် သူ့တပ်များကို ဂျော်ဒန်နှင့် ပေါင်းပြီး ကျွန်ုပ်တို့အား တိုက်ခိုင်းလိမ့်မည်ဟု သူထင်နေ၏။ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေသုံးရပ် အနက် တစ်ခုခုဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဂျော်ဒန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကြီးမားသော စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပွားရချေ။

တော့မည်။

၁။ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အီဂျစ် စစ်ဖြစ်သောအခါ ဂျော်ဒန်က အီဂျစ်ကို အကူအညီပေးလျှင်

၂။ ဂျော်ဒန်နယ်မြေအတွင်းမှ ခြိမ်းခြောက်တိုက်ခိုက်မှုများ ပေါ်လာပြီး ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း ပြန်လည်တိုက်ခိုက်၍ ကြီးမားကျယ်ပြန့် ပြင်းထန်သည့် တိုက်ပွဲကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာလျှင်

၃။ အီရတ်စစ်တပ်များ ဂျော်ဒန်ပြည်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကာ အထူးသဖြင့် အစ္စရေးလ်နယ်ခြား၌ တပ်စွဲထားမည်ဆိုလျှင် ဂျော်ဒန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျယ်ပြန့်သော စစ်ကြီးတစ်ရပ်ကို ဆင်နွှဲရချေတော့မည်။

ဂျော်ဒန်နှင့် အီရတ်ဆက်ဆံရေးသည် ယခုအချိန်အထိ ပြတ်ပြတ်သားသား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မရှိသေး။ ဂျော်ဒန်သည် အီဂျစ်ဘက်သားလုပ်မည်လော၊ အီရတ်ဘက်သားလုပ်မည်လော၊ နှစ်ဦးစလုံးနှင့် ကင်းလွတ်စွာနေမည်လောဟူသော အချက်တွင် တွေဝေနေဆဲရှိ၏။ မည်သို့ဆိုစေ ယခုအချိန်တွင်မူ အီရတ်နှင့်ဘုရင်ချင်း ဆက်ဆံရေးများ ပိုမိုခိုင်မာအောင် ဂျော်ဒန် ပြုလုပ်နေသည်ကိုမူ မြင်တွေ့ရလေသည်။

ဂျော်ဒန်စစ်ဦးစီးချုပ် အလီအဘူနာဝါသည် ဇွန်လအတွင်းက အီရတ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်၏။ ထိုသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခြင်းကြောင့် နှစ်နိုင်ငံ စစ်ဦးစီးချုပ်များနှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးများ ပူးတွဲကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ဂျော်ဒန်နိုင်ငံကို အီရတ်က ကူညီရန်လမ်းစများ ရှာဖွေရေးအတွက်ဖြစ်သည်။

ဂျော်ဒန်က အကူအညီလိုအပ်လျှင် အဆင်သင့်ပေးပို့နိုင်အောင် ဂျော်ဒန်-အီရတ်နယ်ခြား၌ အီရတ်စစ်ကူတပ်မတစ်ခုကို တပ်စွဲထားရန် ကော်မတီက ဦးဦးဖျားဖျား ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြ၏။

အစ္စရေးလ်နှင့် ဂျော်ဒန်ပြဿနာ ဆိုးရွားလာသည်တွင် ဂျော်ဒန်ဘုရင် ဟူစိန်သည် အီရတ်သို့သွားပြီး ဟာဘာနီယာလေဆိပ်၌ အီရတ်ဘုရင် ဖေစယ်နှင့် တွေ့ဆုံသည်။ အဆိုပါ အထူးအစည်းအဝေးပွဲကို ကျင်းပရခြင်း အကြောင်းမှာ အီရတ်တပ်မကို ဂျော်ဒန်ပြည်တွင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားရန်

ဖြစ်သည်။

ဘင်ဂူရီယံကမူ အီရတ်တပ်မကို အစွဲရေးလ်နယ်စပ်တွင် တပ်စွဲထား
 စေလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်၏။ ထို့ကြောင့် အီရတ်စစ်တပ်ကို နယ်စပ်တွင်
 ချထားမည်ဆိုပါက အစွဲရေးလ်စစ်တပ်ကိုလည်း ဂျော်ဒန် အနောက်ဘက်ကမ်း
 သို့ စေလွှတ်တပ်စွဲထားစေမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ဘင်ဂူရီယံက အတိအလင်း
 ထုတ်ဖော်ကြေညာသည်။ ကြေညာသည့်အတိုင်း သူ တကယ်လုပ်မည်လော။
 ထိုသို့လုပ်ခြင်းအားဖြင့် အီရတ်နှင့် ဂျော်ဒန်တို့ နောက်တွန့်သွားရန်
 ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သူ ယုံကြည်သလောဟူသော အချက်ကိုမူ
 ကျွန်ုပ် အတိအကျ မသိရပါ။ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် အစွဲရေးလ်နှင့်
 ဂျော်ဒန်တို့သည် ထိုအချိန်က များစွာ တင်းမာလျက်ရှိလေသည်။ နယ်စပ်
 တွင် တိုက်ပွဲများ၊ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားနေ၏။ အီရတ်စစ်တပ်များ ဝင်လာ
 နိုင်ရန် ဂျော်ဒန်က တံခါးများ ဖွင့်ပေးထား၏။ ဂျော်ဒန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့
 စစ်ဖြစ်ကြလျှင် ဗြိတိန်နိုင်ငံက မည်သို့ ဆောင်ရွက်မည်ကိုမူ မှန်းဆ၍မရပါ။

* * *

၁၇၅၆ စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်

စစ်ဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို နံနက် (၁၀) နာရီတွင် ကျင်းပသည်။
 ပဲရစ်မြို့သို့ ယနေ့ည ကျွန်ုပ်တို့ ထွက်ခွာသွားမည်။ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများ
 ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ ရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကြိုးပမ်းနေကြရာ ထိုအတွက် စာရင်းများ
 ပြီးစီးအောင် ပြုလုပ်ရန်လည်း ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တွင် မပြည့်စုံဘဲ လိုအပ်
 နေသော အရာများကို စစ်ဆေးရမည်။ မည်သို့ဆိုစေ အရေးအကြီးဆုံးနှင့်
 မရှိမဖြစ်သော ပစ္စည်းများကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့ ရယူလိုပါသည်။ အခြားအရေး
 မကြီးသော၊ မရှိလျှင်လည်းဖြစ်သော ပစ္စည်းများကို ဖြတ်တောက်ပစ်ရမည်။

ကျွန်ုပ်တို့စစ်တပ်ကို သူတစ်ပါးအထင်ကြီးလာအောင် မပြုလုပ်လိုပါ။
 ထို့ပြင် အမှန်တကယ် လိုအပ်သော စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများကို ရယူခြင်း
 ထက် စစ်လက်နက်အသစ်အဆန်းများဖြင့် နောက်ဆုံးအချိန်ကလေးတွင်
 ကျွန်ုပ်တို့စစ်တပ်ကို တပ်ဆင်ပေးလိုပါ။ အထိရောက်ဆုံးသော လက်နက်
 များသာ ဖြစ်စေလိုသည်။ တပ်ဦးသို့ ချီတက်ရမည့် လမ်းကြောင်းများကို

မပိတ်ဆိုမိရန်သာ အရေးကြီးသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ရေးဆွဲထားသည့် စာရင်းဇယားသည် အလွန်တိကျလှသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်နေသော ပစ္စည်းများသာ ဖြစ်သည်။ ထိုစာရင်းတွင် တင့်ကားများ၊ တင့်ကား သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ယာဉ်များ၊ တင့်ကားခါးပြတ်များ (ရှေ့တွင် ဘီးနှစ်ဘီးတပ်ပြီး နောက်မှ ချိန်းကြိုးနှင့်မောင်းကာ သဲကန္တာရတွင်း စစ်ဆင်ရာ၌ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နှင့် စစ်ချီစစ်တက်ရာတွင် အသုံးပြုသော ကားများဖြစ်သည်)၊ ဘူကာများ နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လေယာဉ်ပျံများဖြစ်သည်။

ညဉ့်ဦး (၇) နာရီ၌ စစ်လေယာဉ်ကွင်းမှ ကျွန်ုပ်တို့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။ ဘိုင်ဇာတာမှတစ်ဆင့် ပဲရစ်မြို့သို့ သွားရန်ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် လေယာဉ် ကွင်းအမှတ် အယ်လ်တွင် ဆင်းရန် စီစဉ်ထားပြီး လေယာဉ်ကွင်း အမှတ် ဒီ တွင် ဆင်းခဲ့ရ၏။

လေကြောင်းလမ်းပြ၏ မှားယွင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကွင်းအမှတ် အယ်လ်တွင် ဆင်းရန်ဖြစ်သော်လည်း အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ထိုကွင်းကို ရှာမတွေ့ပါ။ ပြင်သစ်လေယာဉ်များ ရပ်ထားသော အခြားလေယာဉ်ကွင်း တစ်ခုကို ရုတ်တရက် တွေ့ကြသည်။ ကွင်းအမှတ် ဒီ ဖြစ်ဖွယ်ရာ အကြောင်း ရှိသည်။

“ဘာလေယာဉ်ကွင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့မိတ်ဆွေ လေ ယာဉ်ကွင်းပဲ ဖြစ်ရမယ်၊ ရပ်ထားတဲ့ လေယာဉ်ပျံတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်ပျံတွေပဲ”

လေယာဉ်မှူးက ဆုံးဖြတ်ပြီး ဆင်းခွင့်ကို တောင်းလိုက်သည်။ လေယာဉ်ကွင်းတပ်မှူးကလည်း ဤလေယာဉ်ပျံရောက်လာမည်ဟု အကြောင်းကြားထားချက် မရ။ သို့သော် မိမိတို့လေယာဉ်ပင် ဖြစ်ရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး ဆင်းခွင့်ပေးလိုက်၏။ ကျွန်ုပ်တို့စီးလာသော လေယာဉ်ပျံမှာ ကျွန်တော်တို့ကို ခေါ်ရန် နေ့လယ်က ရောက်လာသည့် ပြင်သစ်လေယာဉ် ဖြစ်လေသည်။

ဘိုင်ဇာတာသို့ (၇) နာရီခွဲကြာအောင် ပျံသန်းရ၏။ လေယာဉ်အမှု ထမ်းများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ အတူတကွ စားသောက်ကြ၏။ ဘိုင်ဇာတာသို့

ရောက်သည်တွင် လေယာဉ်ကွင်း၌ ပြင်သစ်စစ်ဦးစီးအဖွဲ့မှ ဗိုလ်မှူး တစ်ယောက်က လာကြိုပြီး စစ်စခန်းတပ်မှူးထံသို့ ခေါ်သွားသည်။ တပ်မှူး နှင့် ညစာအတူစားပြီး နောက်တစ်နေ့ ၂၉ ရက်၊ နံနက် ၀၅:၀၀ နာရီတွင် ပဲရစ်မြို့ သို့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။

* * *

၁၉၅၆၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်

ပြင်သစ်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အယ်လီနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ယနေ့နံနက် တွေ့ဆုံကြသည်။ အစည်းအဝေးကို ပြင်သစ်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး မောရစ်ဘိုးဂက်မော်နီရီ၏ နိုင်ငံရေးအကြံပေးအရာရှိ ကျွန်ုပ်တို့ မိတ်ဆွေ ကြီး လူးဝစ်မင်ဂျင်၏ နေအိမ်တွင် ကျင်းပသည်။

အစွဲရေးလ်ဘက်က ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ စစ်သံမှူးရုံးမှ အရာရှိများ တက်ရောက်ကြ၏။ ပြင်သစ်တို့ဘက်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအယ်လီ၊ ၎င်း၏ လေတပ်မတော်ဆိုင်ရာ လက်ထောက်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မောရစ်ရှာလီ၊ ရှာလီ၏ လက်ထောက် ဗိုလ်ချုပ်မာတင်၊ စစ်ဦးစီးဌာနစစ်ဆင်ရေး ဌာနခွဲမှူး ဗိုလ်မှူး ကြီး ဆိုင်းမွန်း၊ ရေတပ်မှ အရာရှိတစ်ဦးနှင့် လူးဝစ်မင်ဂျင်တို့ တက်ရောက် ကြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအယ်လီသည် ကျွန်ုပ်တို့ကို တရင်းတနှီး လှိုက်လှဲစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံ၏။ သူ၏ ပြောဟန်ဆိုဟန်မှာ ကျွန်ုပ်သိရှိသည့် အခြားသော ပြင်သစ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် မတူပါ။ သူသည် အရပ်ရှည်၏။ ဆံပင်ဖြူ၏။ ပညာတတ်ကြီးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ပြောဆိုတတ်၍ စဉ်းစားချင့်ချိန်တတ်သူ အဖြစ် အကဲခတ်၍ရသည်။ လက်မသန်စွမ်းချေ။ အစည်းအဝေးကျင်းပရ သောအကြောင်းမှာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ရရှိထားသည့် သတင်းများဖလှယ်ရန်နှင့် ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အစီအစဉ်ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်၏။

အိဂျစ်စစ်တပ်၏ အင်အားကို အယ်လီက စတင်မေးမြန်းသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိထားသည့်အတိုင်း ပြောပြလိုက်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ရရှိထားသည့် သတင်းနှင့် သူရရှိထားသည့် သတင်းများမှာ တူညီနေပုံရပါသည်။ ထို့ နောက် ဆက်လက်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ လုံခြုံရေးပြဿနာများကို လည်းကောင်း၊

အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသတွင် ဖြစ်ပွားနေသည့် အဖြစ်အပျက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ ထင်မြင်ချက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပြင်သစ်က အစ္စရေးလ်ကို မည်ကဲ့သို့ ကူညီရမည်ကိုလည်းကောင်း မေးမြန်းသည်။

သူ၏ မေးခွန်းများသည် သူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြသော မေးခွန်းများပင် ဖြစ်နေ၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအယ်လီသည် ကျွန်ုပ်တို့ကိုကူညီရန် များစွာ စိတ်အားထက်သန်နေသော်လည်း စူးအက်တူးမြောင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြင်သစ်အစီအစဉ်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလိုဟန် မရှိချေ။ ထိုပြဿနာများကို အယ်လီနှင့် ဆွေးနွေးရန် ကျွန်ုပ်၏ ကြိုးပမ်းမှုများသည် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ရတော့၏။

ပြင်သစ်ထံမှ မည်သည့်လက်နက်ပစ္စည်းများကို အလိုရှိကြောင်း အစည်းအဝေးပြီးခါနီးတွင် အယ်လီက ကျွန်ုပ်ကို မေးသည်။

ကျွန်ုပ်က စာရင်းတစ်ခု သူ့ကို လှမ်းပေးလိုက်သည်။

ထိုစာရင်းထဲတွင် စူပါရှားမင်းအမျိုးအစား တင့်ကား (၁၀၀)၊ တင့်ကားခါးပြတ် အစီး (၃၀၀)၊ တင့်ကားသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ် (၅၀)၊ လေးဘီးစလုံးမောင်းနိုင်သော ထရပ်ကား (၃၀၀)၊ ဘဏ္ဍကား (၁၀၀၀) နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ်ပျံ တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ပါဝင်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အစ္စရေးလ်လက်နက်ကိုင်အင်အားကို ယခု အစည်းအဝေး မတိုင်မီက သူ့အား ပြောပြထားသည်။ မထားသည်ကို မသိပါ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့၏ အင်အားနှင့် တိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်းကို ပြောပြသည်တွင် သူ များစွာ အံ့ဩသွားကြောင်း မြင်တွေ့ရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်လက်နက်ပစ္စည်း၊ အပိုပစ္စည်းနှင့် ရိက္ခာသည် စစ်ပွဲတစ်ပွဲကို ရက်ပေါင်း (၂၀) မှ (၃၀) အထိသာ တိုက်ခိုက်နိုင်သည့် အင်အားရှိကြောင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ် တပ်ဖွဲ့တစ်ခုသာရှိကြောင်း၊ သံချပ်ကာကားနှင့် တင့်ကားတပ်တွင် ရှားမင်း မတ်-၃ အမျိုးအစား တင့်ကားများသာ ရှိကြောင်းဖြင့် ရှင်းပြလိုက်သည်။ ထိုအင်အားများကို အကုန်သုံးပြီး တိုက်ရလျှင် ရက်ပေါင်း (၃၀) ထက်ပို၍ စစ်မတိုက်နိုင်ပါ။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာမရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်ရှိစစ်အင်အားဖြင့် ရန်သူ့တပ်များကို အနိုင်ယူအောင်ပွဲခံနိုင်ရမည်။

ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်ကို (၁၄) ရက်ဖြင့် အပြီးတိုင် သိမ်းပိုက်ရယူမည် စသည် ဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ ယုံကြည်ချက်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အယ်လီအား ပြောပြလိုက် သည်။ တင့်ကားများမရလျှင် ဘဏ္ဍာကိုပင် ဂျစ်ကားများနှင့် ကွပ်ကဲမှု ဆက်သွယ်ရေးယာဉ်များပေါ် တင်ပြီး တိုက်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အဓိက ပြဿနာမှာ သဲကန္တာရကို ဖြတ်ကျော်ချီတက်နိုင်မည့် မော်တော်ယာဉ်များပင် ဖြစ်သည်။ အီဂျစ်တို့၏ သံချပ်ကာတပ်ကို အနိုင်ယူရန် မည်မျှခက်ခဲမည်ကို မသိသော်လည်း သဲကန္တာရကို ကျော်ဖြတ်ရေးသည် များစွာ ခက်ခဲကြောင်း ကိုမူ ကျွန်ုပ် ကောင်းစွာ သိရှိထားပါသည်။

သဲကန္တာရကို ကျော်ဖြတ်ပြီး တပ်များ၊ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် များ၊ အစားအသောက်ရိက္ခာပစ္စည်းများနှင့် အခြား ထောက်ပံ့မှုများကို ရှိအယ်လ်ရှိတ်သို့ ပို့ရမည်။ ထို့အတွက် သင့်လျော်သော သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးယာဉ်များကို ကျွန်ုပ်တို့ လိုအပ်နေပါသည်။ ထိုအချက်များအားလုံး ကျွန်ုပ်က ရှင်းပြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအယ်လီသည် စစ်လက်နက်ပစ္စည်းစာရင်းကို စူးစိုက် ကြည့်နေပြီး အစွဲရေးလ်၏ မေတ္တာရပ်ခံမှုကို ကျေနပ်လောက်အောင် သူ ကြိုးစား ဆောင်ရွက်ပေးပါမည်။ သို့သော်လည်း သူ့တွင် အခက်အခဲများ ရှိနေသည်။ အယ်လ်ဂျီးယားစ်တွင်ရှိသည့် စစ်တပ်ကလည်း လက်နက်ထပ်မံ တပ်ဆင်ဖြည့်စွက်ပေးရန် တစာစာ တောင်းနေသည်။ စူးအက်စ်ဆင်ရေး အတွက် ဆိုက်ပရပ်စ်တွင်ရှိသည့် စစ်အင်အားကိုပါ လျှော့ချရန်အကြောင်း ရှိနေသည်ဟု ပြောပြသည်။

အစွဲရေးလ်တပ်မတော်တွင် အရန်တပ်များက အများစုဖြစ်ကြောင်း ထိုအစည်းအဝေးမှာပင် အယ်လီကို ကျွန်ုပ် ရှင်းပြ၏။ အဆိုပါ အရန်တပ်သား များကို စစ်လက်နက်နှင့် ပစ္စည်းများ တပ်ဆင်ပေးရန် အလုံအလောက်မရှိ ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် အရပ်သားပိုင် မော်တော်ကားများကို အသုံးပြုကာ ကိုယ်ပိုင်အဝတ်အစားများကိုပင် ဝတ်ဆင်ပြီး စစ်မြေပြင်ဆင်း ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း သူ့အား ရှင်းပြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအယ်လီသည် (၁၈) ရာစုက အရပ်သားတပ်မတော်ကြီးများကို ပြန်လည် တွေးတောနေ သည်ဟု ထင်မှတ်ရသည်။

အစ္စရေးလ်သို့ ယနေ့ည ပြန်မည်။ မိုးရွာနေသောကြောင့် လေယာဉ် မထွက်ခွာမီ ပဲရစ်မြို့ လမ်းများပေါ်၌ လျှောက်ကြည့်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ထွက်လာကြ၏။ လက်ဖက်ရည်သောက်အပြီး ဆိုင်မှအထွက်တွင် စားပွဲ တစ်ခုမှ အော်ဟစ်ပြောဆိုလိုက်သော အသံတစ်ခုကို အောက်ပါအတိုင်း ကြားရသည်။

“ဟေ့ ဟေ့ တို့အနားက ဘယ်သူတွေ ဖြတ်သွားသလဲ၊ မြင်လိုက်ကြရဲ့ လား။ မိုရှေဒါယန်နဲ့ ရှိမွန်ပီရီက။ တစ်ခုခုတော့ တစ်ခုခုပဲ။ လျှို့ဝှက်မှုတစ်ခုခု ရှိနေပြီနဲ့တူတယ်။ မိုရှေဒါယန်က သူ့ကို မမှတ်မိအောင် မျက်မှန်အနက်တပ် ထားတယ်”

* * *

၁၉၅၆၊ အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်

ည ရှစ်နာရီတွင် စစ်ဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ကျွန်ုပ် ဆင့်ခေါ် ကျင်းပသည်။ ကြိုတင်သတိပေးထားသည့်အမိန့်ကို ပေးရန်ဖြစ်သည်။ နတ်ဆာကို တိုက်ခိုက်ရန် အစိုးရအဖွဲ့က မဆုံးဖြတ်သေးသော်လည်း ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကိုပင် ချရတော့မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် စစ်ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များကို ရှင်းပြလိုက်၏။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့လောက်တွင် စတင်၍ စစ်ဖြစ်ပွားမည်ဟု ခန့်မှန်းကြောင်း၊ ထိုစစ်ကို ရက်သတ္တ သုံးပတ် ဖြင့် အပြီးတိုက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စူးအက်တူးမြောင်းကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းမှု နှင့် ပတ်သက်ပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့ မကျေမချမ်းဖြစ်နေကြခိုက် အက္ကာဘာပင်လယ်ကွေ့ ပိတ်ဆို့မှုကို ဆန့်ကျင်ရန် အစ္စရေးလ်က စစ်ရေးအရ ဆောင်ရွက်ရတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုရည်မှန်းချက်များအတွက် ဆီနိုင်း ကျွန်းဆွယ်ကို မိမိတို့ တိုက်ခိုက်သိမ်းယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသို့ တိုက်ခိုက် ရာတွင် အခြားအာရပ်နိုင်ငံများကပါ အီဂျစ်နှင့်ပေါင်းပြီး မိမိတို့ကို စစ်ပြု လာနိုင်ကြောင်း၊ ထိုအတွက်လည်း ပြင်ဆင်ထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှော်ဒန် နှင့် ဆီးရီးယားစစ်မျက်နှာများတွင်ပါ လုံခြုံရေးအစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ထား ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လောလောဆယ် အခြေအနေအရ ကျွန်ုပ်တို့၏ အရန် တပ်များကို အသုံးချရန် မလိုသေးကြောင်း၊ သို့သော်လည်း ပြင်ဆင်မှု

အားလုံးကိုမူ အခုကတည်းက စတင်ပြီး ပြုလုပ်ထားကြတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အစီအစဉ်များ မပေါက်ကြားစေရန် အထူးဂရုစိုက်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုကဲ့သို့ ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ခြင်းမှာ ဂျော်ဒန်ပြည်တွင်းသို့ အီရတ်စစ်တပ်များ ဝင်ရောက်လာသောကြောင့် ဂျော်ဒန်အနောက်ဘက်ကမ်းဒေသကို သိမ်းယူရန် ပြင်ဆင်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ရှင်းပြကြရန်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်က ရှင်းလင်းပြောဆို ညွှန်ကြားသည်။

နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၌ သင်တန်းသွားတက်နေကြသည့် အရာရှိများအားလုံးကို ပြန်ခေါ်လိုက်ရန်ပါ အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ယခု စစ်ပွဲတွင် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်တိုက်ခိုက်လျှင် စစ်ကျောင်းများ၌ လေ့ကျင့်နေရသည်ထက် ၎င်းတို့အတွက် ပိုမိုအကျိုးရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပညာတိုးမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်က ပြောပြပါသည်။ ထိုမျှမက ထိုသူများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရဲဘော်များပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့က စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုကို ဆင်နွှဲနေခိုက် ပြင်သစ်နှင့် ဗြိတိန်ရှိ စစ်တက္ကသိုလ်များမှ စာသင်ခန်းများထဲတွင် ၎င်းတို့ကို ထိုင်ခိုင်းထားမည်ဆိုပါက ကျွန်ုပ်တို့အား မည်သူကမျှ ခွင့်လွှတ်ကြတော့မည်မဟုတ်ချေ။

သူတို့ကို အစွရေးလ်တပ်မတော်၏ အရာရှိများအဖြစ် အရေးပေါ်ခိုက်ထမ်းဆောင်ခွင့်ပေးရပါမည်။

စစ်ဖြစ်ရတော့မည့်အကြောင်းကို အစည်းအဝေးတွင် ကျွန်ုပ် ပြောပြသောအခါ တက်ရောက်လာသူတိုင်း ၎င်းတို့၏ စိတ်စောမှုကို ဖုံးကွယ်ထားရန် ကြိုးစားနေကြသည်။ တည်ငြိမ်ကြောင်းကို ကြိုးစားပြသနေကြသည်။ အစည်းအဝေးခန်းအတွင်း၌ တင်းမာတိတ်ဆိတ်သွားသည်ကို မြင်တွေ့ရပါမည်။ သူတို့အတွက်မူ စစ်ပွဲကြီးသည် စတင်ပေါက်ကွဲပြီ ဖြစ်နေတော့၏။

စားပွဲဝိုင်းကြီးကို အစွရေးလ်ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်ကြီး၏ ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော နယ်မြေတပ်မှူးကြီးများ၊ သံချပ်ကာတပ်မကြီးများ၏ တပ်မှူးကြီးများ၊ လေတပ်နှင့် ရေတပ်ဦးစီးများ ဝိုင်းထိုင်နေကြ၏။ သူတို့အားလုံးလိုလို၏ အသက်အရွယ်များမှာ (၃၀) နှင့် (၃၀) ကျော်များသာ ဖြစ်၏။ သူတို့သည် အသက်ငယ်ကြသော်လည်း တာဝန်သိပြီး အတွေ့အကြုံရှိပြီးသော တပ်မှူးများ ဖြစ်ကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အနည်း

ငယ်အတွင်းက အရာရှိများကို ရွေးချယ်ပြီး တိုက်ခိုက်ရေးတပ်များတွင် ကွပ်ကဲစေခဲ့သည်။ သူတို့သည် တပ်စိတ်ကလေးမှ တပ်မဟာနှင့် တပ်မအထိ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ် တိုက်ခိုက်နိုင်သော အတွေ့အကြုံများကို ရရှိပြီးခဲ့ကြလေပြီ။

စောစောက ကျွန်ုပ်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် သတိပေးသည့် အမိန့်ကို သူတို့ကောင်းစွာ နားလည်ကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များကတည်းက အာရပ်တို့၏ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများ မြင့်မားကြီးထွားလာခဲ့သည်။ ထိုအရေးအခင်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ၎င်းတို့ကို စိတ်ဓာတ်ရေးအရပါ ကျွန်ုပ်တို့ လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းမရှိဘဲ လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်နေသည့် အဆိုပါ အကြမ်းဖက်မှုများကို တွန်းလှန်ရန် ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်သားကျော်များ၏ သွေးသည် မည်မျှတန်ဖိုးရှိကြောင်း ၎င်းတို့ သဘောပေါက်နားလည်ကြပြီးဖြစ်သည်။

အဆုံးအဖြတ်ပေးမည့် စစ်ပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ယနေ့ည ရှင်းပြသည်။ ရည်ရွယ်ချက်သည် မြောက်ပိုင်းဒေသတွင် အယ်လ်အရစ်ရှိမှ အီဂျစ်တပ်များကို တိုက်ထုတ်ပစ်ရန်၊ တောင်ပိုင်းဒေသတွင် ရှမ်းအယ်လ်ရှိတ်မှ အီဂျစ်တပ်များကို တိုက်ထုတ်ပစ်ရန်၊ ထိုစစ်ပွဲအောင်မြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း အီလတ်မြို့သို့ အစ္စရေးလ်သင်္ဘောများ လွတ်လပ်စွာ ခုတ်မောင်းခွင့်ရမည်၊ ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသနှင့် ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်ကို ခြေကုပ်ယူပြီး အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက် ခြိမ်းခြောက်နေသည့် အီဂျစ်အကြမ်းဖက်သမားများကို မောင်းထုတ်ပစ်နိုင်မည် စသည်ဖြင့် ရှင်းပြလိုက်၏။

ကျွန်ုပ် ရှင်းလင်းပြောဆိုပြီးသောအခါ မေးခွန်းများ အမြောက်အမြား ပေါ်ထွက်လာ၏။ မေးခွန်းအားလုံးလိုလိုသည် လူအင်အား၊ အရန်ပစ္စည်း အခြေအနေ၊ တပ်ဖွဲ့များသို့ စစ်သေနာပတိဌာနချုပ် စတိုများမှ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ပေးပို့ရေးအစီအစဉ် စသည်များနှင့် ပတ်သက်သော မေးခွန်းများသာ ဖြစ်သည်။ လောလောဆယ် စစ်ရေးနှင့် မသက်ဆိုင်သည့် မေးခွန်းတစ်ခုလည်း ပေါ်ထွက်လာ၏။ ရုရှားနိုင်ငံမှ အပျော်တမ်းတပ်များ ပေးပို့ရန် အလားအလာရှိသလော၊ ဆိုဗီယက်အုပ်စုဝင် နိုင်ငံများအနက် နိုင်ငံတစ်ခုက အီဂျစ်ကို အကူအညီပေးသည့်အနေဖြင့် စေလွှတ်ရန် ရှိသလောဟူသော မေးခွန်းဖြစ်၏။ ဗိုလ်မှူးချုပ်ဝိုင်က မေးမြန်းခြင်းဖြစ်

သည်။

ဤမေးခွန်းသည် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ် ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်လှန်မေးမြန်းနေခဲ့ရသော မေးခွန်းဖြစ်လေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုပြဿနာသည် နိုင်ငံရေးနှင့် သေနင်္ဂဗျူဟာ အမြင်ဘောင်အတွင်းမှာသာ ရှိခဲ့သည်။ ယနေ့ည အစည်းအဝေးသို့ ရောက်သည်တွင် ယင်းမေးခွန်းသည် ဖြေဆိုရတော့မည့် မေးခွန်းဖြစ်လာ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ တပ်မတော်သည် အာရပ်တိုက်ခိုက်ရေးသမားများကိုသာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ၏။ တိုက်ခိုက်ရန် စီစဉ်ခဲ့ကြ၏။ စစ်တပ်အင်အားအနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်တပ်က အာရပ်များထက် အဆမတန် နည်းပါးနေလင့်ကစား ရန်သူ တပ်များအားလုံးကို အနိုင်တိုက်ချေမှုန်းနိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့တပ်မှူးများ အားလုံးက အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်ထားခဲ့ကြလေသည်။ အရေအတွက်အရမူ နည်းပါးနေလင့်ကစား အရည်အချင်းတွင်မူ မိမိတို့က များစွာသာလွန်ကြောင်း သဘောပေါက် နားလည်ထားကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပိုလန်နှင့် သော်လည်းကောင်း၊ ချက်ကိုဆလိုဗားကီးယားနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ ရုရှားနှင့် သော်လည်းကောင်း ရင်ဆိုင်ရတော့မည်ဟုဆိုလျှင် ဘာလုပ်ကြမည်နည်း။

ကျွန်ုပ်တစ်ဦးတည်း၏ အဆုံးအဖြတ်အနေဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ကျွန်ုပ်က ပြန်လည်ဖြေကြားသည်။

- ၁။ စစ်ဖြစ်ပွားသည့်အချိန် တိုတောင်းသည်နှင့်အမျှ မည်သည့်အပျော်တမ်း တပ်မှ ဝင်ရောက်လာချိန်မရသော အကြီးမားဆုံး အခွင့်အရေးကြီးကို ကျွန်ုပ်တို့ ရမည်။
- ၂။ အကယ်၍ လာမည်ဆိုလျှင်လည်း ထိုအပျော်တမ်းတပ်သည် ချက်ကို စလိုဗားကီးယား သို့မဟုတ် ပိုလန်နိုင်ငံမှသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ရုရှား မဖြစ်နိုင်။
- ၃။ အဆိုပါ အပျော်တမ်းတပ်များသည် မြေပြင်တိုက်ခိုက်ရေးတပ်များ နှင့် တင့်ကားမောင်းသူများ မဖြစ်နိုင်။ လေယာဉ်မှူးများသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသူများကို ကောင်းကင်ပေါ်မှာသာ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံရင်ဆိုင်ရမည်။ အီဂျစ်လေယာဉ်မှူးများကို ရင်ဆိုင်ရသည့်

ထက် အန္တရာယ်နည်းရမည်ကို ကျွန်ုပ် သံသယမဖြစ်။ မည်သို့ဆိုစေ ချက်နှင့် ပိုလန်တို့ကိုလည်း အရေးစိုက်စရာ မဟုတ်။

ထို့နောက် အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။ အစည်းအဝေး ကျင်းပနေခိုက် တပ်မှူးများအားလုံးက ၎င်းတို့တပ်များရှိဦးစီးအရာရှိများကို အရန်သင့်နေရန် အကြောင်းကြားလိုက်သည်။ ယခု သူတို့၏ တပ်များသို့ ပြန်ကြပြီ ဘီးများလည်ပတ်ရန် စတင်ကြချေပြီ။

(၂၀) ရက်နေ့သို့ ရောက်ရန် (၁၇) ရက်မျှသာ လိုတော့သည်။ ပြင်ဆင်ရန် အချိန်များစွာ မရှိတော့ချေ။ အထူးသဖြင့် လျှို့ဝှက်မှုကို အလေး ဂရုပြုနေရသည်နှင့် အရန်တပ်များ စစ်ပြင်ခြင်းကို စတင်ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ သို့သော် ထိုကိစ္စအတွက် ကျွန်ုပ် ဝမ်းမနည်းပါ။ တွန်းထိုးပြီး တက်သုတ်နှင့်ရသောအခါတွင် မပြည့်စုံမှု၊ စနစ်မကျမှုများ ပါလာတတ်စမြဲ ဖြစ်သည်။ တစ်ခုတော့ မုချအောင်ပွဲခံရမည်။ ထိုအရာကား အလစ်ဝင်တိုက် ခိုက်ခြင်း၊ အငိုက်ဖမ်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

အစီအစဉ်များကို ဖုံးကွယ်ထားနိုင်သည်နှင့်အမျှ လျှို့ဝှက်ထားနိုင် သည်နှင့်အမျှ စစ်ဆင်ရေးမစမချင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်နေရာသည် ဆီနိုင်ကျွန်းဆွယ်ဖြစ်ကြောင်း အီဂျစ်တို့မသိရှိဘဲ နေကြလိမ့်မည်။ စတင်၍ စစ်ထိုးသည့်အခါကျမှပင် ရည်ရွယ်ချက်နေရာကို အီဂျစ် သိမည်။ ထိုအချက် သည် စစ်ရေးအောင်မြင်မှုတွင် အရေးအကြီးဆုံးသော အချက်ဖြစ်၏။ အရန်တပ်များ စစ်ပြင်မည့်ရက်ကို ယခုရက် (စစ်စတင်တိုက်ခိုက်မည့် နေ့ရက်) မတိုင်မီ လေးရက်၊ သို့မဟုတ် ငါးရက် အလိုကျမှ ပြုလုပ်ရွှေ့ဆိုင်း ထားခြင်းသည် အလွန်စွန့်စားရမည့် အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်သိရှိပါသည်။

အရန်တပ်သားများကို ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းများ၊ အလုပ်ရုံ စက်ရုံများ၊ ရုံးများအတွင်းမှ ဆွဲထုတ်ပြီး လုံလောက်သည့် ပြင်ဆင်မှုမရှိဘဲ စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုအတွင်းသို့ တွန်းပို့လိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းဖြင့် စစ်တိုက်ရမည်ဆိုခြင်းမှာ များစွာ ခက်ခဲကြောင်း ကျွန်ုပ် သိရှိပါသည်။

သို့သော် ဤသို့ ပြုလုပ်ရသည်မှာ တန်ဖိုးရှိပါသည်။

* * *

၁၉၅၆၊ အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်

စစ်ဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ကျွန်ုပ်၏ ရုံးခန်းတွင် ကျင်းပသည်။ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းပြဿနာများကို ဆွေးနွေးကြသည်။ ကြီးကြီးမားမား သဘောမတူညီမှုများ၊ မကျေနပ်မှုများ မရှိချေ။ တိုက်ခိုက်ရေး ခြေလျင်တပ် များနှင့် သံချပ်ကာတပ်များအတွက် စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ တောင်းဆိုထားသည့်အတိုင်း မဟုတ်သော်လည်း အတော်အသင့် ရရှိမည် ဖြစ်၏။

တင့်ကားခါးပြတ် (၂၀၀)၊ စူပါရှားမင်း တင့်ကား (၁၀၀)၊ တင့်ကား သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ် (၂၀) နှင့် (၆ x ၆) ထရပ်ကား (၃၀၀) ပေးပို့မည် ဖြစ်ကြောင်း ပဲရစ်မြို့မှ သတင်းလည်း ရောက်ရှိလာပြီဖြစ်၏။

အစည်းအဝေး၏ ဒုတိယပိုင်းမှာ စစ်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများ၊ အစီအစဉ်များကို ဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုအပိုင်းသို့ ရောက် သည်တွင် သဘောမတူညီမှု၊ မကျေနပ်မှု ပို၍ပင် နည်းပါးသွားသည်။ လေတပ်၏ စစ်ဆင်ရေးစီမံမှုများကို စတင် ပြုလုပ်ကြသည်။ လေတပ်အနေ ဖြင့် အလွန်ကြီးလေးသည့် တာဝန်ကြီးကို ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်၏။ တိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်းရှိသမျှ စွမ်းအားအကုန်လုံးကို အသုံးပြုပြီး တိုက်ခိုက်ရမည် ဖြစ်၏။ အီဂျစ်လေယာဉ်ပျံများ မြေပြင်တွင် ရှိနေခိုက် အပြီးတိုင် အလဲထိုး ချေမှုန်းနိုင်ရန် အပြည့်အဝ တိတိကျကျ “အငိုက်ဖမ်းခြင်း” မပြုနိုင်ပါက ကျွန်ုပ်တို့၏ စီမံမှုများအားလုံး ပျက်ပြားဆုံးရှုံးရချေတော့မည်။ သဲထဲရေသွန် ဖြစ်ရချေမည်။

ဆက်လက်ပြီး ကြည်းတပ်များဖြစ်သော ခြေလျင်တပ်များ၊ သံချပ်ကာ တပ်များ၊ လေထီးတပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သုံးသပ်လေ့လာကြသည်။ အချိန်တိုတိုနှင့် အမြန်ဆုံး ချီတက်ရေး၊ အမြန်ဆုံးတိုက်ခိုက်ရေး၊ အမြန်ဆုံး အားဖြည့်ရေးများသည် အရေးအကြီးဆုံးသော အသက်သွေးကြောများပင် ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်က အလေးအနက်ပြောသည်။ စစ်ပွဲတစ်ခုကို အချိန် ကြာမြင့်စွာ ဆင်နွှဲနေသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံရေးရှုပ်ထွေးမှုများ ကြီးထွား ကျယ်ပြန့်သည်ထက် ကျယ်ပြန့်လာမည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက အကျပ်ကိုင်မှုများ၊ နိုင်ငံတစ်ခုခုက အပျော်တမ်းတပ်များ ပေးပို့ပြီး အီဂျစ်

ဘက်က တိုက်ခိုက်စေမှုများ စသည်ဖြင့် အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းများ ပိုမိုများပြားလာသည်ထက် များပြားလာမည်။ ထို့ကြောင့် ရက်သတ္တနှစ်ပတ် ထက် ပို၍ စစ်တိုက်မနေသင့်။ ထိုအချိန်အတွင်းမှာပင် ကျွန်ုပ်တို့ရည်မှန်းချက် နေရာဖြစ်သော ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်တစ်ခုလုံးကို အပြီးတိုင် သိမ်းပိုက်ရယူပြီး ဖြစ်ရမည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ယခုလို အချိန်လုပြီး စစ်ပွဲတစ်ပွဲကို ဆင်နွဲရသည်မှာ နိုင်ငံရေးပြဿနာတစ်ခုတည်းကြောင့်သာ မဟုတ်သေး။ စစ်ရေးအရလည်း အလိုအပ်ဆုံးသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ စစ်ဖြစ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း အမြန်ဆုံး တစ်ရှိန်ထိုးတိုက်ပြီး သိမ်းပိုက်ရန်ရှိသည့် နေရာများကို အမြန်ဆုံး ရယူခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အရေးအကြီးဆုံးသော အချက်ဖြစ်၏။ အိဂျစ်တပ်မတော်ကြီးအပေါ် အောင်ပွဲခံနိုင်ရန် အသေချာဆုံးသော နည်းလမ်း ဖြစ်၏။

စစ်သားတစ်ဦးချင်း၊ လေယာဉ်မှူးတစ်ဦးချင်း၊ တင့်ကားအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးချင်း၏ အရည်အချင်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ မဆိုလိုပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ အစ္စရေးလ်တပ်မတော်ကြီးတစ်ခုလုံး၏ အရည်အချင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်။ တပ်မတော်ကြီး၏ စစ်ဆင်ရေးဖွဲ့စည်းပုံကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။ တပ်မဟာ အစုလိုက်၊ တပ်မဟာနှင့် တပ်ရင်းများအလိုက် ရန်သူအိဂျစ်တပ်မတော်ကို စစ်ထိုးရာတွင် အထိရောက်ဆုံး စစ်ထိုးနိုင်ရေးကိုသာ ဆိုလိုသည်။

အိဂျစ်တို့သည် စစ်ဆင်ရာတွင် စနစ်တကျ ရှိပင်ရှိလင့်ကစား ၎င်းတို့ ၏ ကွပ်ကဲမှုဌာနများကို နောက်ပိုင်းတွင် ထားတတ်သည်။ ရှေ့တန်းစစ်မျက် နှာနှင့် ဝေးလွန်းသည်။ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာများ၌ တပ်များနေရာချထားမှု ပြောင်းလဲရန် ပေါ်ပေါက်လျှင် ခံစစ်ကြောင်း အသစ်တစ်ခု ပြုလုပ်ရန်၊ လို အပ်လျှင် တိုက်ခိုက်ရန်၊ ပစ်မှတ်များ ရှင်းလင်းပစ်ရန်၊ လိုအပ်လျှင် မူလစီစဉ် ထားသည့်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ တပ်များကို ရွှေ့ပြောင်းလိုလျှင် ထိုအပြောင်း အလဲများပြုလုပ်ရန် အချိန်များစွာ ကုန်တော့သည်။ စဉ်းစားရန်အချိန်၊ တပ်မှူးများအားလုံးထံမှ သတင်းများရောက်ရှိလာရန် စောင့်ရသည့်အချိန်၊ စစ်ဦးစီးချုပ်ဌာနမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ရလျှင် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းရမည့်အချိန်၊ နောက်ပိုင်းတပ်များမှ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာသို့ အမိန့်

ပို့ရာတွင် ယူရသည့်အချိန် စသည်ဖြင့် အချိန်များစွာ ကုန်လေတော့သည်။
 ကျွန်ုပ်တို့ဘက်တွင်မူ ထိုသို့မဟုတ်။ စစ်ပွဲတစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲရာတွင်
 ကျွန်ုပ်တို့၏ တပ်များသည် အလွန်တရာ ပြောင်းလွယ် ပြင်လွယ်နိုင်သည်။
 မူသေမဟုတ်ဘဲ မူရှင်ထားသည်။ စစ်ရေးစစ်ရာသဘောအရ အဆင့်ဆင့်
 သွားလာနေရမှု နည်းပါးသည်။ စစ်ဆင်ရေးများကို တိုက်ခိုက်နေသည့်
 တပ်ဖွဲ့များအပေါ် အခြေခံပြီး ဆင်နွှဲ၏။ တပ်မှူးများသည် တိုက်ခိုက်နေသည့်
 ၎င်းတို့၏ တပ်သားများနှင့် အတူနေကာ သတင်းများကို လက်ခံခြင်း၊
 အမိန့်ပေးခြင်းကို တစ်နေရာတည်း၊ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပြုလုပ်နိုင်သည်။
 ထို့ကြောင့် အီဂျစ်တပ်များ တစ်စုံတစ်ရာ မဆုံးဖြတ်မီ၊ တစ်စုံတစ်ရာ
 အပြောင်းအလဲမပြုလုပ်မီ ကျွန်ုပ်တို့တပ်များက ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ ပြောင်းလဲပြုပြင်
 ပြီး၊ တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းပြီး ဖြစ်နေတော့သည်။

ထိုနည်းအားဖြင့် ယခုစစ်ပွဲတွင် လုံးဝ အောင်မြင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊
 စစ်တိုက်ပြီဆိုသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ရန်သူ့ဘက်က ၎င်းတို့၏ အမှား
 များကို ပြန်မြင်ပြီး ပြင်ဆင်ခွင့် အချိန်မရနိုင်စေရန် ရပ်နားခြင်းမရှိ၊ တရစပ်
 စစ်ထိုးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ် အခိုင်အမာ ယုံကြည်ထားပါသည်။ ဆုံး
 ဖြတ်ထားပါသည်။ ယင်းအချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ စစ်ဆင်ရေးအစီအမံ များ၏
 အခြေခံဖြစ်၏။ ရည်ရွယ်ချက် နေရာတစ်ခုစီအတွက် သီးခြားစစ်တပ်
 များကို စုစည်းတာဝန်ပေးသည်။ ရည်ရွယ်ချက်နေရာတစ်ခုအတွက် သီးခြား
 ဖွဲ့စည်းကာ တာဝန်ပေးခြင်းခံရသော တပ်များသည် မိမိတို့ ရည်မှန်းချက်
 နေရာကို မရောက်မချင်း၊ သိမ်းပိုက်နိုင်မှု မရှိမချင်း အနားမယူစတမ်း
 ဆက်တိုက် ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက်ရမည်။ အင်အားကို တိုး၍တိုး၍ အသုံးပြု
 ကာ ဖိတိုက်ပစ်ရမည်။

ဤနည်းလမ်းသည် စစ်ပွဲတိုင်းအတွက် မှန်ကန်သည့် စစ်ဆင်နည်း
 မဟုတ်နိုင်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ် သိရှိပါ၏။

သို့သော်လည်း ယခုစစ်ပွဲတွင်မူ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများအရ
 ထိုနည်းသာလျှင် အမှန်ကန်ဆုံးဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယုံကြည်နေပါသည်။
 ရည်ရွယ်ချက်နေရာသည် ဆီခိုင်းကျွန်းဆွယ်ဖြစ်ပြီး တိုက်ရမည့်ရန်သူမှာ
 အီဂျစ်ဖြစ်နေသောကြောင့် ယခု စစ်ဆင်ရေးတွင် ယခု နည်းပရိယာယ်ကိုသာ

အသုံးပြု တိုက်လိုက်ရပါမည်။ ထိုမျှမက ဤနည်းပရိယာယ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ တပ်မတော်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့အရာရှိများအတွက် သင့်လျော်သောနည်းပရိယာယ် လည်း ဖြစ်၏။ အစ္စရေးလ်စစ်တပ်၏ တပ်မှူးတစ်ယောက်ကို ခေါ်ယူပြီး မြေပုံ ပေါ်မှာရှိသည့် စူးအက်တူးမြောင်းကို ထောက်ပြကာ အောက်ပါအတိုင်း ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။

“ဟောဒါဟာ မင်းတိုက်ရမယ့် ပစ်မှတ်ပဲ။ ဒီဟာကတော့ မင်းချီတက် ရမယ့် စစ်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ စစ်တိုက်နေတုန်း စစ်ကူ လူထုပ်ဖြည့်ပေးဖို့၊ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်ထပ်ပေးဖို့နဲ့ မော်တော်ယာဉ်ထပ်ပေးဖို့ ငါ့ဆီမှာ ဘာမှမတောင်းနဲ့၊ တို့ တတ်နိုင်သလောက်အားလုံး မင်း ရထားပြီးပြီ။ နောက်ထပ်ပေးစရာလည်း ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ မင်း ထိုးဖောက်ချီတက် သွားတဲ့ အကြောင်းတွေကိုသာ သတင်းပြန်ပို့ပေးတော့။ စူးအက်တူးမြောင်းကို (၄၈) နာရီအတွင်း မင်း ရောက်ရမယ်” အစရှိသော အမိန့်မျိုးကို ကျွန်ုပ်ပေး နိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့သော အမိန့်မျိုးကို ကျွန်ုပ်၏ တပ်မှူးများသည် တစ်သဝေမတိမ်းလိုက်နာပြီး ဖြစ်မြောက်အောင် အကောင် အထည်ဖော်တတ်သူများဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်က ကောင်းစွာ သိရှိထားသော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

စစ်စတိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း နောက်ပိုင်းမှ အီဂျစ်တပ်ကူများ ရောက်မလာနိုင်အောင် လေထီးတပ်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ နောက်ဆုံးရည်ရွယ် ချက်နေရာများတွင် ပထမဆုံး ချထားပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုလေထီးတပ် များအနေဖြင့် စစ်ကူရောက်လာသည့် အီဂျစ်တပ်များကို ဆီးကြိုတိုက်ခိုက်ပြီး စစ်ရေးအရ အချက်အချာကျသည့် နေရာများကို သိမ်းပိုက်ထိန်းချုပ်ထားကြ ရမည်ဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်က ရှင်းပြသည်။ လေထီးဆင်းတပ်သားများ သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပင်မတပ်များ ၎င်းတို့နှင့် မဆက်သွယ်မိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ရောက်သည့်နေရာမှာပင် ကြုံကြုံခိုင်ခိုင် ရပ်တည်နေကြရ မည်။ ပင်မတပ်များအားလုံးသည် (၄၈) နာရီထက် မပိုသောအချိန်အတွင်း ၎င်းတို့နှင့် ဆက်မိသွားမည်ဟု ကျွန်ုပ် ခန့်မှန်းထား၏။

ကျွန်ုပ်တင်ပြသည့် အစီအမံများကို လက်ခံရေးမှာ အဓိကမဟုတ် ကြောင်း၊ သို့သော်လည်း ထိုအစီအမံများအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ရေး

သည်သာလျှင် ပြဿနာဖြစ်ကြောင်းဖြင့် အစည်းအဝေးတွင် ပြောကြားသည်။ မှန်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အစီအမံများကိုလည်းကောင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြံ့တွေ့နိုင်သည့် အခက်အခဲများကိုလည်းကောင်း ကျွန်ုပ်တို့ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် သုံးသပ်ကြသည်။ တိတိကျကျ တွက်ချက်ကြသည်။

စစ်ဆင်ရေးစီမံမှုများသည် ရည်ရွယ်ချက် ကြီးမားလွန်းနေကြောင်း၊ တစ်စုံတစ်ရာ အမှားအယွင်းများကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ထားခြင်းမျိုး မရှိကြောင်း ဆွေးနွေးကြ၏။

ဤအစီအမံများကို တပ်ဖွဲ့များသို့ ချပေးရန် အချိန်မကျသေးကြောင်း၊ ချောမောပြေပြစ်သည့် အစီအမံများမဟုတ်သေးကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး အစည်းအဝေးကို ရပ်နားလိုက်ကြသည်။ နောက်အစည်းအဝေးကို နောက်တစ်ပတ်အတွင်း ကျင်းပရန် သတ်မှတ်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တိုင်လည်း ယခုအစီအမံများကို ဘဝင်မကျသေးပါ။ အကြွင်းမဲ့ မနှစ်ခြိုက်သေးပါ။

ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ တိုက်ခိုက်မှုနှင့် စစ်ချီတက်မှုအပေါ်တွင် အလွန်အမင်း အခြေခံထားသော နည်းပရိယာယ်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ် သဘောရပါသည်။ မြောက်ပိုင်းစစ်ကြောင်းကို လေထီးတပ်များချပေးရန် အဓိကစခန်းများအဖြစ် စစ်ဆင်မှုဌာနခွဲက ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ထိုသတ်မှတ်ချက်ကို ပြောင်းလဲရပေမည်။ နှ နာရီ (စစ်စတင်တိုက်ခိုက်မည့် အချိန်) ရောက်လျှင် စူးအက်တူးမြောင်းနှင့် အနီးဆုံးနေရာတွင် အားကောင်းသော လေထီးတပ်တစ်ခု ချပြီးဖြစ်နေရမည်။

* * *

၁၉၅၆၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်

ယနေ့မနက် စစ်လက်နက်ပစ္စည်းတပ်မကြီး၏ တပ်မှူးနှင့် ကျွန်ုပ် တွေ့ဆုံသည်။ စစ်မတိုက်မီ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းထားပြီးဖြစ်ရမည် (ရှေးရှေးက ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် စစ်ပွဲများနှင့်ကား မတူညီပါချေ။ ထိုစစ်ပွဲများတုန်းက တပ်မှူးသည် စစ်တိုက်ချိန် ရောက်ခါမှ သူ၏ မြင်းဖြူကြီးပေါ်သို့ လွှားခနဲ ခုန်တက်ပြီး စစ်ဗျူကယ်မှတ်

ကာ ရန်သူများဆီသို့ တစ်ဟုန်ထိုး ချီတက်ပြီး စစ်ထိုးခဲ့သည်။

ယခု စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုလုံးတွင် ကျွန်ုပ်တို့အသုံးပြုရန် တင့်ကားခါးပြတ် အစီးပေါင်း (၅၀၀) အနည်းဆုံးလိုသည်။ ယခု နိုင်ငံခြားမှ အစီး (၁၀၀) ရောက်လာမည်။ ကျွန်ုပ်တို့လက်ထဲတွင် (၇၀) ခန့် ရှိထားသည်။ သဲကန္တာရ နှင့် သဲတောင်များကို တင့်ကားခါးပြတ်များသည်သာလျှင် ဖြတ်ကျော်နိုင် သည်။ ယခုစစ်ပွဲ၌ ထိုကားများကို လုံးဝ အားကိုးရမည့်နေရာများသည် အမြောက်အမြား ဖြစ်ချေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့တွင် ရှိထားသည့် ဝီလီဂျစ်ကားများ၊ ထရပ်ကားများသည် စက်ချွတ်ယွင်းမှု၊ အပိုပစ္စည်း မလုံလောက်မှုများကြောင့် ဝပ်ရှော့များတွင် ထိုးထားရသည်မှာ အများအပြားပင် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ တစ်ပန်းရှုံးနေရပြန်သည်။ ထိုကားများကို ပြည်တွင်းမှာပင် တပ်ဆင်၏။ ယခု ထိုကားများကို ထုတ်လုပ်ပေးသည့် အမေရိကန်ရှိ ကုမ္ပဏီမှ ကျွမ်းကျင်သူများ ရောက်လာရန်ကို စောင့်ဆိုင်းနေရချေပြီ။

နောက်တစ်ခုမှာ တင့်ကားများကိစ္စဖြစ်သည်။ ရှားမင်းအမျိုးအစား တင့်ကားများသည် ဆုံလည်နှင့် အမြောက်များကို အသစ်တပ်ဆင်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ မတ်-၃ အမျိုးအစား တင့်ကားများကိုလည်း ပြင်ဆင်ရမည်။ သို့လင့်ကစား စစ်ပွဲတွင် အသုံးချရန် တင့်ကား အနည်းငယ်မျှ ရှိသေးသည်။

ပြင်သစ်တို့၏ အပေါ့စား အေအမ်အိပ်ချ် အမျိုးအစား တင့်ကားများ သည် သဲမဝင်နိုင်သည့် ကိရိယာပါသောကြောင့် သဲကန္တာရအတွင်း မောင်းနှင်ရာတွင် ပြဿနာမပေါ်ပါချေ။

ရိုင်ဖယ်သေနတ်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ဒုက္ခတွေ့နေ ရပြန်၏။ ဘယ်လ်ဂျီယံပြည်ရှိ အက်ဖ်အင်န်အလုပ်ရုံတွင် ရိုင်ဖယ်သေနတ် များကို မှာထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းပါရဂူများ ဘယ်လ် ဂျီယံသို့ လိုက်သွားသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့မှာထားသည့် ပုံစံများအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ လွဲမှားနေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် လက်မခံနိုင်ကြောင်း ငြင်းခဲ့ရ ပြန်၏။ ထိုအမျိုးအစားကိုပင် ဆီးရီးယားက မှာထားသောကြောင့် စက်ရုံအဖို့ နစ်နာမှုမရှိပါ။

လေထီးတပ်သားများ၏ ပစ္စည်းများမှာလည်း အဆင်မပြေပြန်ချေ။ ၎င်းတို့သည် ဆီနိုင်တွင် ကြီးမားသည့် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ကြရမည့်

သူများဖြစ်၏။ လေထီးများ၊ ကြီးများ စသည်ဖြင့် လိုအပ်သည့်ပစ္စည်းများ လုံလောက်အောင် ပေးရချေဦးမည်။

ရိုင်ဖယ်သေနတ်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို လုပ်ရတော့သည်။ စစ်လက်နက်ပစ္စည်း တပ်မှူးကိုယ်တိုင် ဘယ်လ်ဂျီယံသို့ သွားပြီး အက်ဖ်အင်န်ကုမ္ပဏီနှင့် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ရိုင်ဖယ်ရမှ ဖြစ်တော့မည်။ ရှားမင်းတင့်ကားများအတွက် အပိုပစ္စည်းများ လည်း လိုနေ၏။ ရှိမွန်ပီရီက ရအောင် သူဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု ကတိပေး ၏။ လေယာဉ်ပျံနှင့် သယ်ယူရန်မှာ များစွာ စရိတ်စက ကြီးလေးလှလေသည်။ သို့သော်လည်း လေယာဉ်ပျံနှင့် သယ်ရန်မှတစ်ပါး အခြားနည်းလမ်း ကျွန်ုပ် တွင် မရှိတော့ပါ။ လေထီးပစ္စည်းများကို ပြင်သစ်မှ ငှားရမ်းရမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွင် ငွေကြေးအလုံအလောက်မရှိပါ။ စစ်စခန်းများအတွင်းရှိ ရုပ်ရှင်ရုံများကို စစ်လက်နက်ပစ္စည်းဌာနများအဖြစ် အသုံးပြု၍ ဖြစ်နိုင်မည့်နည်းလမ်းကို ရှာဖွေရန်ပါ ကျွန်ုပ် အမိန့်ပေးလိုက်ပါသည်။ စစ်ပွဲတစ်ပွဲအတွက် လိုအပ် သည့် အဆောက်အအုံများကို ဆောက်လုပ်ရန် ကျွန်ုပ်တို့တွင် အချိန်လည်းမရှိ။ ငွေလည်းမရှိ။ ထိုရှိပြီးဖြစ်သည့် အဆောက်အအုံများကိုပင် ဖြစ်သလို အသုံးပြုရတော့သည်။ ဘီယာရှိဘာတောင်ပိုင်းတွင် လက်နက်ခဲယမ်းမီး ကျောက်များကို ဖြစ်သလို သိုလှောင်ထားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြရ၏။

စစ်ဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို ယနေ့ညနေ ကျင်းပသည်။ အရန်တပ်များစုစည်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးကြ၏။ ဤနေရာတွင် ပြဿနာ တစ်ခု ပေါ်လာပြန်၏။ စစ်ဖြစ်လုဆဲဆဲ နောက်ဆုံးအချိန်ကျမှ တပ်များအား လုံးကို စုစည်းချင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ကို ပြင်ဆင်ရန် လုံလောက် သည့်အချိန် ပေးရပါမည်။ တပ်များဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တင့်ကားများကို ပြင်ဆင် ခြင်း၊ ရှေ့ပြေးတိုက်ကင်းများ စေလွှတ်ခြင်းနှင့် အခြားမြောက်မြားလှစွာ သော စစ်အတွက် လိုအပ်သည့် ပြင်ဆင်မှုများကို ပြုလုပ်ရပါမည်။ ထိုကိစ္စ များအားလုံးအတွက် အချိန်ဇယားတစ်ခုကို ကျွန်ုပ်ထံ တင်ပြကြသည်။

ဂျော်ဒန်နှင့် ဆီးရီးယားဘက်မှ တိုက်ခိုက်လာမည့် အန္တရာယ်ကို ဟန့်တားနိုင်ရန်အတွက် အဆိုပါစစ်မျက်နှာတွင် တပ်များစည်းရုံးခြင်းကို ယ ရက်နှင့် ယ ရက်၏ နောက်တစ်ရက်တွင်မှ ပြုလုပ်ရန်၊ စစ်သေနာပတိ

ဌာနချုပ်၏ အရန်တပ်များကိုလည်း အလားတူ ပြုလုပ်ရန်။ ဤကဲ့သို့ စီစဉ်ခြင်းမှာ ဂျော်ဒန်နှင့် ဆီးရီးယားတို့သည် အီဂျစ်ဘက်မှ ကူညီပြီး တိုက်ခိုက်ပေးလိုသည်ဟုဆိုလျှင်လည်း ပြင်ဆင်မှုမရှိဘဲ တိုက်ခိုက်နိုင်ကြမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သူတို့ကိုယ်တိုင် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ကြရဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့် အချိန်ရနိုင်သည်။ ယင်းအချက်ပေါ်တွင် အခြေခံပြီး ယ ရက်နှင့် ယ ရက်၏ နောက်တစ်နေ့ကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဂါဇာကမ်းမြောင်ဒေသကို သိမ်းပိုက်မည့် တပ်ဖွဲ့များအား ယ ရက် မတိုင်မီ လေးရက်အလိုတွင် စုစည်းရန်၊ သံချပ်ကာယန္တရား တပ်များအားလုံးကို ယ ရက်မတိုင်မီ ရှစ်ရက်အလိုတွင် စုစည်းရန်၊ ရှမ်းအယ်လ်ရှိတ်နှင့် နခါလ်ဒေသတောင်ဘက်ပိုင်း စစ်ကြောင်းတစ်လျှောက် ချီတက်မည့် တပ်များအားလုံးကို ယ ရက်မတိုင်မီ ခုနစ်ရက်အလိုတွင် စုစည်းရန် စသည်ဖြင့် အကြံပေးကြ၏။

ယင်းထောက်ခံအကြံပေးချက်များကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ကျွန်ုပ် လက်မခံနိုင်ပါ။ စစ်မတိုက်မီ ရက်သတ္တပတ်လုံးလုံး တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး၌ အထွေထွေ စစ်စည်းရုံးမှုကြီးကို ကြိုတင်ပြုလုပ်နေသည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် အီဂျစ်ကို အငိုက်ဖမ်းရန် အစီအစဉ်မှာ ပျက်ပြားသွားချေလိမ့်မည်။

ယ ရက်မတိုင်မီ ရက်အနည်းငယ်အလိုကျမှ အရာရှိများကို ခေါ်ယူရန်၊ သံချပ်ကာတပ်များအားလုံးကို ယ ရက်မတိုင်မီ သုံးရက်အလို၌ စုစည်းရန်၊ အခြားတပ်ဖွဲ့များအားလုံးကို ယ ရက်မတိုင်မီ နှစ်ရက်အလိုတွင် စုစည်းရန်များကို နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြလေသည်။

မနေ့ညတုန်းက ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဖြစ်သူ ဘင်ဂူရီယံထံမှ စာတစ်စောင်ကို ကျွန်ုပ်ရရှိသည်။ ဆဒုံးတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ အလုပ်သမားများ အသတ်ခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး စစ်ရေးအရ တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ယခုအချိန်၌ မပြုလုပ်ရန် ထိုစာထဲတွင် ပါရှိသည်။

(အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့က ဆဒုံးရှိ ပိုတက်ဇာတ်ဆားအလုပ်ရုံမှ အလုပ်သမားများကို အကြမ်းဖက်သမားများက ချုံခိုတိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် အလုပ်သမားငါးယောက် သေဆုံးသွားသည်။ အကြမ်းဖက်သမား

များသည် ဂျော်ဒန်ပြည်ဘက်သို့ လွတ်မြောက်ထွက်ပြေးသွားကြ၏)
 အဆိုပါကိစ္စမှာ ယခုအချိန်တွင် အရေးကြီးသည့် ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊
 မိမိတို့သည် ကမ္ဘာ့ပြည်သူများ၏ မျက်စိအောက်တွင် အစွပ်အစွဲခံရသူများ
 မဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ ထိုနည်းတူစွာပင် အင်ဒင်နှင့် ဟမ္မားရှီးလ်တို့အနေဖြင့်
 ကန့်ကွက်မှုများ တစ်စုံတစ်ရာပြုလုပ်ရန် ဖန်တီးမပေးသင့်ကြောင်း၊ ထိုသို့
 ဖြစ်လာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အတွက်ပင် အခက်အခဲများ ပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်
 ကြောင်းဖြင့် ဘင်ဂူရီယံ၏စာထဲတွင် ဖော်ပြထားလေသည်။

* * *

၁၉၅၆ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်

ဆီနိုင်းစစ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်သော အမိန့်ပေးအဖွဲ့ကို ယနေ့နံနက်ပိုင်း
 တွင် ကျွန်ုပ် ဖွဲ့စည်းလိုက်၏။ ဤစစ်ပွဲကို “ကဒက်ရှ်စစ်ဆင်ရေး” ဟု
 လျှို့ဝှက်အမည်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ အစီအမံနှင့်ပတ်သက်သည့် ပထမဦးဆုံး
 သော အမိန့်ကို “ကဒက်ရှ် ၁” ဟု အမည်ပေးလိုက်သည်။

(နောက်ဆက်တွဲ - ၁) အမိန့်ကို ဖတ်ပြပြီးနောက် မေးခွန်းများကို
 ဖြေကြားပြီး လိုအပ်သည့်အချက်များကို ရှင်းပြသည်။ ယခုစစ်ပွဲတွင်
 အောက်ပါအချက်များကို ညွှန်ကြားချက်များအဖြစ် အသုံးပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း
 ပြောဆိုပြီး အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်ရမည့်တာဝန်သည် မြန်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံး
 ထိုးစစ်ဆင်ရမည်။ ရန်သူ၏ တပ်များကို အမြန်ဆုံး ပြိုကွဲသွားအောင် တိုက်
 ပြီး ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ်တစ်ခုလုံးကို လုံးဝ သိမ်းပိုက် ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရမည်။
 ရန်သူ၏ လက်နက်နှင့်ပစ္စည်းများကို တတ်နိုင်သမျှ သိမ်းပိုက်ရမည်။ သို့
 သော် ရန်သူတပ်သားများ အများအပြား သေကျေပျက်စီးရန် သတ်ဖြတ်
 ရန်ကို ကျွန်ုပ်က စိတ်မဝင်စား။ အီဂျစ်တို့အတွက် ထောင်ပေါင်းများစွာသော
 သေကျေပျက်စီးမှုများ ရှိလင့်ကစား သူတို့အနေဖြင့် အမြန်ဆုံး အစားထိုး
 နိုင်သည်။ နတ်ဆာအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အခြား အာရပ်ခေါင်းဆောင်
 များအတွက်သော်လည်းကောင်း လူအင်အားဟူသည်မှာ ဘာမှ ပြဿနာ
 မရှိ။ အာရပ်စစ်တပ်များအပေါ်၌ ကျွန်ုပ်တို့ရယူမည့် အောင်ပွဲသည် လူအရေ

အတွက်ဖြင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

ကျွန်ုပ်တို့တပ်ဖွဲ့များသည် ရည်ရွယ်ချက်ကို ထိန်းသိမ်းထားကြရမည်။ ရည်ရွယ်ချက်ဒေသများကို သိမ်းပိုက်ရယူနိုင်သည်အထိ ဆက်လက် ချီတက်တိုက်ခိုက်ရမည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်သို့ ရောက်သည်အထိ ချီတက်တိုက်ခိုက်ရာတွင် လိုအပ်သည်များကို တစ်ပါတည်း ယူဆောင်သွားကြရမည်။ အပြင်ပ အထောက်အပံ့များပေါ်တွင် မှီခိုခြင်းမပြုရ။ လမ်းများရှင်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ရှေ့သို့သာ ချီတက်ရမည်။ အုပ်ကွဲကျန်နေရစ်ခဲ့သည့် ရန်သူ့စခန်းများကို ရှင်းလင်းရန်အတွက် ရပ်တန့်နေခြင်းမပြုရ။ အီဂျစ်စစ်တပ်များက တန်ပြန်တိုက်ခိုက်မည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထောက်ပံ့ရေးလမ်းကြောင်းအား ဖြတ်တောက်ပစ်မည်ကိုလည်းကောင်း စိုးရိမ်နေဖွယ်ရာ အကြောင်းမရှိ။

ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် စစ်ဆင်ရေးတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် ဦးစားပေးအဆင့်များကို အောက်ပါအတိုင်း ကျွန်ုပ် အမိန့်ထုတ်လိုက်သည်။

ပထမ လေထီးတပ်များ ချပေးရမည်။ ဒုတိယ ရန်သူ့စခန်းများကို ကွင်းရှောင်ပြီး ချီတက်ရမည်။ တတိယ ဖောက်ထွင်းဝင်ရောက်သွားရမည်။ ယင်းဦးစားပေးအဆင့်အမိန့်အတိုင်း အားလုံးဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ရန်သူ့နယ်မြေ အတွင်းပိုင်းကျကျရှိ ရည်ရွယ်ချက်နေရာများကို မလွတ်တမ်း သိမ်းပိုက်ရယူနိုင်မည်။

မြေပြင်မှ တိုက်ခိုက်ရင်း ချီတက်လာမည့်တပ်များက အီဂျစ်များနှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်နေကြရသည်ထက် လေထီးတပ်များ ချပေးခြင်းအားဖြင့် စူးအက်တူးမြောင်းသို့ အမြန်ဆုံး ရောက်ရှိနိုင်မည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ခြေလျင်တပ်များနှင့် သံချပ်ကာတပ်များကလည်း ဖြစ်နိုင်လျှင် ရန်သူ့တပ်များကို ကွင်းရှောင်သွားပြီး ရှေ့သို့သာ ဆက်လက် ချီတက်ရမည်။ ရန်သူ့တပ်များကို နောက်ပိုင်း၌ ထားပစ်ခဲ့ရမည်။ ရန်သူ့တပ်များကို ကွင်းရှောင်ရန် လမ်းမရှိသောအခါကျမှ သို့တည်းမဟုတ် စစ်ပွဲကြီး၏ နောက်ဆုံးအဆင့်သို့ ရောက်သောအခါကျမှ ရန်သူများနှင့် ထိပ်တိုက်တိုက်ခိုက်ရမည်။ ရန်သူ့စခန်းများ အဖော်ကင်းကာ သီးခြားဖြစ်

နေလျှင် ၎င်းတို့ကို အိဂျစ်ပြည်တွင်းရှိ အခြေခံစခန်းများနှင့် အဆက်ဖြတ် ပစ်ရမည်။

ထိုသို့ ပြုလုပ်ရခြင်းမှာ စူးအက်တူးမြောင်းအနီးရှိ ကျွန်ုပ်တို့ သိမ်းပိုက်ရမည့် ရန်သူ့စခန်းများကို အမြန်ဆုံးသိမ်းပိုက်နိုင်မည့် ပထမ လုပ်ငန်းစဉ်ပင် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကျွန်ုပ်တို့သိမ်းပိုက်ရမည့် နေရာသည် အနောက်ဘက်စွန်းဒေသများဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးအပြီးသတ် သိမ်းရမည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ ထိုအစီအစဉ်များအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်မှာ လေထီးတပ်သားများကို လေထီးဖြင့် ချပေးခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် အယ်လ်အရစ်ရှိသို့ ကျွန်ုပ်တို့ သွားရမည်။ တစ်ဆက်တည်း အဘူအဂီလာနှင့် ရှမ်းအယ်လ်ရှိတ်များသို့လည်း ချီတက်သွားနိုင်မည်။ စစ်ဆင်ရေးပြီးဆုံးစေရန်အတွက်မူ အစွဲရေးလ်နယ်နိမိတ်ပေါ်တွင် ကျရောက် နေသည့် ဂါဇာကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူရန်ဖြစ်၏။

ထိုအစီအစဉ်အရ လေထီးတပ်သားများသည် အလွန်တိုတောင်းလှ သည့် အချိန်ကလေးအတွင်းမှာပင် စစ်ဆင်ရေးအတွက် တာဝန်နှစ်ရပ်ကို ထမ်းဆောင်ကြရမည်။ စူးအက်တူးမြောင်းအနီးတွင် ချပေးပြီး သူတို့ တာဝန်ယူထားသည့် ရည်ရွယ်ချက်နေရာများကို သိမ်းပိုက်ရမည်။ နောက် တာဝန်တစ်ခုသည် ခြေလျင်တပ်များနှင့် သံချပ်ကာတပ်များ ဆိုက်ရောက် လာပြီး ၎င်းတို့နှင့် ဆက်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း လေထီးတပ်များကို ပြန်လည်စုစည်းရမည်။ ပြီးလျှင် ရှမ်းအယ်လ်ရှိတ်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်း တစ်လျှောက် ရန်သူတို့၏ နောက်ပိုင်းသို့ လေထီးဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းချပေးရ မည်။ ရှမ်းအယ်လ်ရှိတ်သည် အဝေးဆုံးသော ကျွန်ုပ်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ဒေသ ဖြစ်ပြီး စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုလုံး၏ အရေးအကြီးဆုံးသော ဒေသလည်းဖြစ်၏။

ရှမ်းအယ်လ်ရှိတ်ကို သိမ်းပိုက်ရခြင်းသည် ဆီနိုင်းကျန်းဆွယ် စစ်ပွဲကြီး ပြီးဆုံးအောင်မြင်ပြီဟူသည့် အမှတ်အသားပင် ဖြစ်လေသည်။

တပ်ဖွဲ့တစ်ခုစီ၏ စစ်ဆင်ရေးအစီအမံများကိုလည်း ကျွန်ုပ် ဖော်ပြခဲ့ ပါသည်။ တပ်ဖွဲ့တိုင်းသည် မည်သူ့အပေါ်တွင်မျှ မှီခိုအားထားခြင်း မပြုရ။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးပြီး တိုက်ရမည်။ တပ်ဖွဲ့တစ်ခုသည် တစ်နေရာရာတွင် ရပ်တန့်နေပါက ကျန်ရှိနေသေးသည့် ချီတက်ရမည့်တာဝန်ကို ဆက်လက်

ထမ်းဆောင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ မည်သူကမျှလည်း ထမ်းဆောင်ပေးမည်မဟုတ်။

* * *

၁၉၅၆၊ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်

အရေးပေါ် အရာရှိများခန့်ထားရေးအတွက် ယနေ့နံနက် အစည်းအဝေးကျင်းပသည်။ အတော်ဆုံး တိုက်ခိုက်ရေးမှူးများအနက် အချို့သည် စစ်ဦးစီးအဖွဲ့တွင်လည်းကောင်း၊ လေ့ကျင့်ရေးတပ်တွင်လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြရ၏။

အချို့က ပညာသင်ကြားခွင့် ယူထားကြသည်။ ဆီနိုင်းကျွန်းဆွယ် စစ်ပွဲကြီးအတွင်း၌ သူတို့ကို တာဝန်ပေးလိုသည်။ သူတို့ကို တာဝန်ပေးလိုက်လျှင် ယခု သူတို့ထမ်းဆောင်နေကြရသည့် နေရာများတွင် လူအစားထိုးခန့်အပ်ရန် လိုအပ်လာမည်။ ဤကိစ္စမလွယ်ကူကြောင်း ကျွန်ုပ်သိ၏။ စစ်ပွဲစခန်းဆဲဆဲတွင် သူတို့နေရာများ၌ လူစားထိုးခန့်အပ်ခြင်းခံရလျှင် တပ်ဖွဲ့တပ်မှူးများ စိတ်ထိခိုက်ကြမည်။ ထို့အပြင် အစားထိုးခန့်အပ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် စစ်ဦးစီးအဖွဲ့နှင့် လေ့ကျင့်ရေးတပ်တွင် ဟာကွက်ကြီးများ ဖြစ်ပေါ်လာမည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဤအစီအစဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရချေမည်။ စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုလုံးကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆင်နွှဲမည်ဆိုပါလျှင် ဤကိစ္စကို တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်၏။

ယခုမူ ကျွန်ုပ်တို့ဆင်နွှဲမည့် စစ်ပွဲသည် ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်ခန့်မျှသာ ကြာမြင့်မည်ဖြစ်ရာ စစ်ဆင်ရေးတစ်ခုတည်းကိုသာလျှင် အာရုံစူးစိုက်ရမည်။ တိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်းအားလုံးကို တိုက်ခိုက်ရေးဘက်တွင် ပုံ၍ပေးရမည်။ စစ်ဆင်နေသည့် ကာလအတွင်း၌ စစ်မတိုက်ရသည့်ဘက်တွင် အင်အားလျော့နည်းနေလင့်ကစား အရေးမကြီးချေ။ အစားထိုးလဲလှယ်ခြင်းခံရသည့် တပ်မှူးများအနေဖြင့် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်။

သို့သော်လည်း “ကဒက်ရှ်စစ်ဆင်ရေး” သည် စစ်မြေပြင်တွင် တပ်မှူးများ၏ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်တိုက်ခိုက်နိုင်ခွင့်အပေါ်တွင်

ကြီးစွာ အခြေတည်ပြီး ဆင်နွဲ့ရမည့် စစ်ဆင်ရေးဖြစ်၏။ စစ်ဖြစ်နေရသော ကာလတွင် ကြီးမားသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြုလုပ်ပြီး သူတို့ ဆောင်ရွက် ကြလိမ့်မည်။ သူတို့၏ ဆောင်ရွက်မှု၊ ခေါင်းဆောင်နိုင်မှုများသည် စစ်ပွဲ ရှုံးနိမ့်ခြင်းနှင့် အောင်မြင်ခြင်းကို အဆုံးအဖြတ်ပေးလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် အရေးပေါ်ခန့်ထားမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းကို နားလည်နိုင် ကြလိမ့်မည်။ လက်ခံနိုင်ကြလိမ့်မည်။ ထိရောက်အောင်မြင်မှုလည်း ရှိလိမ့် မည်ဟု ကျွန်ုပ် မျှော်လင့်ပါသည်။ ထိုသို့သော အကြောင်းများကို သုံးသပ် လေ့လာပြီး ရာထူးသစ်များ ခန့်ထားသည့်အမိန့်ကို လက်မှတ်ထိုးလိုက်သည်။ ဆီနိုင်းစစ်မြေပြင်သို့ အကောင်းဆုံးသော တပ်မှူးများကို စေလွှတ်ပေးပို့ရန် အတွက် အကောင်းဆုံး၊ အမှန်ဆုံးသော လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီး ပြီဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်စိတ်ထဲတွင် ခံစားရပါသည်။

ဆီနိုင်းစစ်မြေပြင်သို့ စေလွှတ်မည့် တပ်မှူးများကား “အစွရေးလ် လက်ရွေးစင်” များပင် ဖြစ်ပါသည်။ မွန်းလွဲပိုင်းတွင် တောင်ပိုင်းနယ်မြေ တပ်မှူးကြီးထံမှ မေတ္တာရပ်ခံစာတစ်စောင် ရောက်လာသည်။

ရာဇာဒေသတွင် ကင်းလှည့်ပြီး သဲတောင်များရှိသည့် နေရာ၌ တင့်ကားများ မောင်းနှင်လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုခွင့်ပေးရန် ခွင့်တောင်းခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းသို့သော ကင်းလှည့်မှုမျိုးကြောင့်

ရန်သူက အာရုံစူးစိုက်လာပြီး မယုံသင်္ကာဖြစ်လာမည်ကို ကျွန်ုပ် စိုးရိမ်မိ၏။

ထို့ကြောင့် ကင်းလှည့်ရာတွင် အဖွဲ့တစ်ခုတည်းသာ လှည့်ရမည်။

ကင်းလှည့်ရန် ကျွန်ုပ် ခွင့်ပြုမှလှည့်ရမည်။

သဲတောင်ပေါ်၌ လူနှစ်ယောက်သာ လမ်းလျှောက်ရမည်။

ဟောစခန်းတွင်လုပ်သည့် လွှာချင်းဖိနပ်ကို စီးရမည်။

သို့မှသာလျှင် ပစ္စည်းခိုးထုတ် ခိုးသွင်းလုပ်နေသည့် အာရပ်လူမျိုး များ၏ ခြေရာနှင့် ခွဲမရဘဲရှိမည် စသည်ဖြင့် ကျွန်ုပ်က အကြောင်းပြန်ကြား လိုက်၏။

အခန်း (၃)

ကာကီလီယာ

၁၉၅၆၊ အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်

မနေ့ည (အောက်တိုဘာ ၁၀၊ ၁၁) က ဂျော်ဒန်များကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်စားချေ တိုက်ခိုက်ပစ်လိုက်သည်။ ကာကီလီယာ၏ မြောက်ဘက်အစွန် မြို့ငယ်ကလေးရှိ ပုလိပ်ခံတပ်ကို တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခင်ဖြစ်ပွား ခဲ့သည့် လက်စားချေတိုက်ပွဲများထက် ကြီးကျယ်၏။

ကျွန်ုပ်တို့ဘက်ကလည်း အကျအဆုံး များလှသည်။ အရာရှိ ရှစ် ယောက်အပါအဝင် (၁၈) ယောက် ကျဆုံးသည်။ အရာရှိ (၁၄) ယောက် အပါအဝင် (၅၀) ကျော် ဒဏ်ရာရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ရရှိသည့် ရန်သူဘက်မှ အကျအဆုံး စာရင်းကမူ (၁၀၀) ကျော်သေသည်ဟု အဆိုရှိ၏။

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့က ဟူစန်ပုလိပ်ခံတပ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီးသည်မှစ၍ နောက်ပိုင်းတွင် စစ်ရေးအရ တုံ့ပြန် တိုက်ခိုက်မှုများ မပြုလုပ်မီစေရန် ကျွန်ုပ်တို့ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့ကြပါသည်။ အီဂျစ်ကို တိုက်ခိုက်ရန် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့က ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အခါ ကျင်းပမည့် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးပြီးသည့် အချိန်အထိ အနည်းဆုံး စောင့်ဆိုင်းနေလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ခဲ့

ကြ၏။

သို့သော်လည်း အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့က ဖြစ်ပွားသည့် ရန်စကျူးကျော်မှုသည် လျစ်လျူရှုထား၍ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ဆိုးရွားလာတော့၏။ တယ်လ်မွန်အနီး၌ အလုပ်လုပ်နေကြသည့် လိမ္မော်ခြံအလုပ်သမားနှစ်ယောက်ကို နေ့ခင်းကြောင်တောင် ဝင်သတ်သွားသည်။ အလုပ်သမားနှစ်ဦးကို ပစ်သတ်ပြီး နားရွက်များကို ဖြတ်ယူသွားကြသည်။ တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြောင်း ပြသရန် သက်သေခံအထောက်အထားအဖြစ် ယူဆောင်သွားကြခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုအရပ်ဒေသသည် ဂျော်ဒန်နိုင်ငံမှ အစ္စရေးလ်နိုင်ငံအတွင်းသို့ ဖြတ်ကျော်ဝင်ရောက်လာရန် အလွယ်ကူဆုံးသော အရပ်ဒေသဖြစ်၏။ ကာကီလီယာနှင့် ဝေးကွာခြင်း၊ ဂျော်ဒန်နယ်နိမိတ်အတွင်းသို့ ရောက်စေခြင်းစသည့် သဘာဝအခက်အခဲများကြောင့် ယင်းဒေသသည် များစွာ လွတ်လပ်နေ၏။ ရထားလမ်းနှင့်လည်းကောင်း၊ ဟိုင်ဖာနှင့် တယ်လ်အဗစ်သွား မော်တော်ကားလမ်းမကြီးနှင့်လည်းကောင်း (၆) မိုင်ခွဲမျှ ဝေးကွာနေခြင်း၊ တယ်လ်အဗစ်မြို့ ဆင်ခြေဖုံးရပ်ကွက်နှင့် (၁၂) မိုင်ခွဲမျှ ဝေးကွာနေခြင်း စသော အကြောင်းများကြောင့် ပိုပြီး လွတ်လပ်နေပြန်၏။ စိမ့်ဝင်နေသည့် အကြမ်းဖက်သမားများကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် မတားမြစ်နိုင်ပါချေ။ အကယ်၍သာ ဂျော်ဒန်အလယ်ပိုင်းရှိ ကျေးရွာများသည် အစ္စရေးလ်ကို တိုက်ခိုက်ရန် ခြေကုပ်စခန်းများ ဖြစ်နေသည်ဆိုလျှင် အကြမ်းဖက်သမားတို့သည် တယ်လ်အဗစ်ဒေသသို့ အလွယ်တကူပင် တိုက်ခိုက်နိုင်ချေမည်။ အစ္စရေးလ်၏ ပင်မသွေးကြောဖြစ်သည့် ဒေသကို အကြမ်းဖက်သမားများက တိုက်ရိုက်တိုက်ခိုက်လာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ အရေးယူရတော့မည့်အကြောင်း ဆိုက်ရောက်လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ယခုကဲ့သို့ ကြီးကြီးမားမား ရန်စလာခြင်းသည် ဂျော်ဒန်ဘုရင်ဟူစိန်၏ ပေါ်လစီကြောင့်ပင် ဖြစ်ရမည်။ အကြမ်းဖက်သမားများ၏ လှုပ်ရှားမှုများကို တားမြစ်ပေးရန် ဂျော်ဒန်အစိုးရအား ယခင်က တောင်းဆိုခဲ့ဖူးသည်။ ထိုအခါတွင် သူတို့ တတ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်နေပါကြောင်း၊ သို့သော်လည်း စိမ့်ဝင်နေမှုကို တားဆီးရန် သူတို့တွင် အာဏာမရှိကြောင်းဖြင့် ဗြိတိသျှ

ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အမေရိကန်နှင့် ကုလသမဂ္ဂမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့
ဂျော်ဒန်အစိုးရက အကြောင်းပြန်ကြားခဲ့ဖူးသည်။

သူတို့ပြောသည့်အတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိကြောင်း
ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိခဲ့ရပါသည်။ သို့လင့်ကစား စက်တင်ဘာလ (၁၂) ရက်နေ့က
အစ္စရေးလ်အလုပ်သမား သုံးယောက် အသတ်ခံခဲ့ရစဉ်က ကျွန်ုပ်တို့ရရှိသည့်
သတင်းများကို ဘုရင်ဟူစိန်ထံသို့ ပေးပို့ခဲ့သေးသည်။ ဘုရင်ကဲ့သို့ မြင့်မား
သည့် အုပ်ချုပ်သူ လူတန်းစားတစ်ယောက်အနေဖြင့် လူသတ်သမားများနှင့်
မိမိတို့ မပတ်သက်ကြောင်း၊ ဤအပြုအမူမျိုးကို ဆန့်ကျင်ကြောင်း ထုတ်ဖော်
ပြသသည့် ညွှန်ကြားချက်များကို ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မှတ်
ခဲ့၏။

သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် တွေးထင်ချက်သည်
ပြောင်းပြန်သာ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။

ကျွန်ုပ်တို့၏ သတင်းကိုရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ဘုရင်ဟူစိန်က
အထူးဆက်သားလွှတ်ကာ ပစ္စည်းခိုးထုတ်မှုဖြင့် ဂျော်ဒန်ပုလိပ်က ဖမ်းဆီးထား
သော အကြမ်းဖက်သမားများကို လွှတ်ပစ်ရန် အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုသူ
များသည် အစ္စရေးလ်အလုပ်သမားပေါင်း ရှစ်ယောက်ကို စက်တင်ဘာလ
(၁၂) ရက်နှင့် အောက်တိုဘာလ (၄) ရက်နေ့တွင် သတ်ဖြတ်ခဲ့သူများဖြစ်၏။

ဘုရင်ဟူစိန်က ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် အစ္စရေးလ်ကို ခြိမ်းခြောက်
အကြမ်းဖက်နေသူများအား ဘုရင်ကိုယ်တိုင် အားပေးအားမြှောက်ပြုနေ
ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အခြေအနေမှာ အဆိုးရွားဆုံး
သို့ ရောက်လာ၏။

ကျွန်ုပ်တို့က သည်းခံစောင့်ထိန်းနေခြင်းသည် အားမတန်၍ မာန်
လျှော့နေခြင်းဖြစ်သည်ဟု သူတို့ ထင်လာကြ၏။ ထိုအတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့က
ဆက်လက်ကျင့်ကြံနေမည်ဆိုလျှင် အကြမ်းဖက်မှုများသည် ပို၍ ဆိုးရွား
သည်ထက် ဆိုးရွားလာမည်ဖြစ်၏။ ကျောင်းမှန်းကန်မှန်းသိအောင် တုံ့ပြန်
တိုက်ခိုက်ရန်မှတစ်ပါး အခြားနည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ရန်မရှိတော့ချေ။ ထို
လမ်းစဉ်ကိုကျင့်လျှင် ထိုကဲ့သို့ပင် ပြင်းထန်သော တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်မှုကို
ခံရတတ်ကြောင်း ဂျော်ဒန်အာဏာပိုင်များ သဘောပေါက်နားလည်သွားရန်

ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်ရချေတော့မည်။ စစ်တပ်က တန်ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့ ညဦးဦးပိုင်းတွင် စတင်သည်။ တိုက်ခိုက်မှုမစမီ အောက်ပါထုတ်ပြန်ချက်တစ်စောင်ကို ဝန်ကြီးချုပ်ဘင်ဂူရီယံက သတင်းစာတိုက်များနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘန်းစိထံသို့ ပေးပို့လိုက်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့က အစ္စရေးလ်အလုပ်သမားသုံးဦးကို အင်အိုဖာရင်တွင် ဂျော်ဒန်ဘက်မှလာသည့် လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားသူများက သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လူသတ်သမားများကို ကဖာဒဟယ်တွင် ဂျော်ဒန်ပုလိပ်များက ဖမ်းဆီးထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ဂျော်ဒန်အာဏာပိုင်များက ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ အကြောင်းကြားသည်။ လူသတ်သမားများကိုယ်တိုင်ကလည်း အစ္စရေးလ်သုံးဦးကို သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြောင်း ဖြောင့်ချက်ပေးကြသည်။ အသတ်ခံရသူများထံမှ ယူသွားသော လက်နက်ကိုလည်း ၎င်းတို့နှင့်အတူ တွေ့ရသည်။

ယခုမူ လွန်ခဲ့သည့် ရက်အနည်းငယ်က ထိုလူသတ်သမားများကို တရားစစ်ဆေးခြင်း၊ အပြစ်ပေးခြင်းမပြုဘဲ လွတ်ပစ်ရန် ဂျော်ဒန်ဘုရင်ဟူစိန်က အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ ဘုရင်ကိုယ်တိုင်ပေးသော အမိန့်သည် အလားတူ လူသတ်ခြင်းများကို ဆက်လက်ပြုလုပ်ရန် အားပေးခြင်းဖြစ်သည်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်မှတစ်ပါး အခြားနည်းဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဤအပြုအမူမျိုးသည် အလွန်တရာ ပြင်းထန်ဆိုးရွားလှကြောင်း၊ လက်နက်ကိုင်လူသတ်သမားများ စိမ့်ဝင်တိုးပွားလာသည့် အချိန်မှစ၍ အဆိုးဆုံးဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ သဘောရပါသည်။

ကာကီလီယာပုလိပ်ခံတပ်ကို ပစ်မှတ်အဖြစ် ကျွန်ုပ်တို့ ရွေးချယ်လိုက်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းခံတပ်သည် လူဦးရေများပြားသည့် မြို့နှင့် ကပ်နေသောကြောင့်ဖြစ်၏။ လူဦးရေ (၂၀,၀၀၀) မျှ နေထိုင်သည်။ ထိုခံတပ်ကို ဖြိုခွဲခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူ့အများအပြားကိုပါ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ် တွက်ဆထား၏။ သို့သော်လည်း စစ်ဆင်မှုကို ကန့်သတ်ထားရသောကြောင့် အခက်အခဲများကို ဖန်တီးပေးထားသလို ဖြစ်နေပြန်၏။

အရပ်သူအရပ်သားများ အတိဒုက္ခမရောက်ရန်အတွက် အစ္စရေးလ်တပ်ဖွဲ့များသည် မြို့တွင်းသို့ မဝင်ရ။ ရည်ရွယ်ချက်နေရာသို့ရောက်ရန်

ဖြတ်၍ပင် မသွားရဟု အစ္စရေးလ်တပ်များကို အမိန့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုမျှ မက ခံတပ်အဆောက်အအုံအတွင်း၌ ပုလိပ်မိသားစုများ နေထိုင်ကြမည်ကိုပါ ကျွန်ုပ်တို့ စိုးရိမ်နေမိသည်။ ထို့ကြောင့် ခံတပ်အတွင်းသို့ဝင်ပြီး ရှာဖွေရမည်။

အရပ်သားများကို တွေ့လျှင် သူတို့ကို လွတ်ကင်းရာသို့ ဆုတ်ခွာ သွားခိုင်းပြီးမှသာလျှင် အဆောက်အအုံကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးရမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ စစ်တပ်များအား တိကျစွာ ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ယခုကဲ့သို့ ဝင်တိုက်ရန် စီစဉ်ခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးအကြောင်းလည်း ပါ၏။ အာရပ်တို့က အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်သည့် အချိန်နှင့်ဒေသမှာပင် မြန်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံး တန်ပြန်တိုက်ခိုက်ရန်လိုသည်။ ထိုနည်းအားဖြင့်သာလျှင် အာရပ်တို့၏ အကြမ်းဖက်မှုကို အစ္စရေးလ်က တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ အာရပ်နိုင်ငံပြည်သူများ၊ အစ္စရေးလ်ပြည်သူများနှင့် ကမ္ဘာ့ပြည်သူများကပါ သဘောပေါက် နားလည်လက်ခံကြလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ချက်ချင်းထမတိုက်ဘဲ အချိန်ဆွဲနေသည်ဆိုလျှင်၊ အာရပ်တို့၏ အကြမ်းဖက်မှုကိုခံရပြီး အချိန်ကြာမှ ပြန်တိုက်မည်ဆိုလျှင် အစ္စရေးလ်က လက်တုံ့ပြန်ခြင်းအနေနှင့် သဘောထားကြတော့မည်မဟုတ်။ စစ်ရေးအရ ရန်လိုကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း စွပ်စွဲကြချေမည်။

ထို့ကြောင့် တယ်လ်မွန်ရွာရှိ အလုပ်သမားများ အသတ်ခံရကြောင်း သတင်းရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း စစ်ဆင်ရေးဌာနခွဲကို ကျွန်ုပ်အမိန့်တစ်ခု ပေးလိုက်၏။ ကာကီလီယာပုလိပ်ခံတပ်ကို (၂၄) နာရီအတွင်း တိုက်ခိုက်နိုင် ရေးအတွက် စစ်ဆင်ရေးအစီအမံများကို ယနေ့ညပင် ပြုလုပ်ရန် အမိန့်ပေး လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ နောက်တစ်နေ့ အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဂျေရု ဆလင်မြို့သို့ ကျွန်ုပ်သွားပြီး နံနက် (၁၀) နာရီ၌ အောက်ပါအစီအစဉ်ကြမ်း ကို ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအား တင်ပြပြီး ခွင့်ပြုချက်တောင်းလိုက်ပါသည်။

(က) ရည်ရွယ်ချက်။

ကာကီလီယာ ပုလိပ်ခံတပ်ကို လေထီးတပ်မဟာက တိုက်ခိုက်သိမ်း ယူပြီး ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးပစ်ရန်။

(ခ) လုပ်နည်း။

- ၁။ ပစ်မှတ်ကို မီးမောင်းကြီးများဖြင့် ထိုးပြထားမည်။
(မီးမောင်းများကို နှစ်မိုင်အကွာတွင် ထားမည်)။
- ၂။ ခွဲထုတ်ထားသည့် တင့်ကားတပ်က ကူပစ်ပစ်ပေးမည်။
- ၃။ တင့်ကားတပ်၏ ကူပစ်မှုကြောင့် ရန်သူများ အားပျော့သွားလျှင် တပ်ခွဲ နှစ်ခုက ရန်သူများကို တစ်ဟုန်ထိုး ချီတက်တိုက်ခိုက်ပြီး အဆောက်အအုံကို ဖောက်ခွဲပစ်ရမည်။
- ၄။ ခါဘက်ဆူဖင်နှင့် နက်ဘီအီတီယာ့စ် သွားလမ်းကို လည်းကောင်း၊ ပုလိပ်ခံတပ်နှင့် မြို့၏ ကြားတွင်လည်းကောင်း၊ အရှေ့တောင်မှ မြို့ဘက်သို့လာသည့်လမ်းကို လည်းကောင်း ပိတ်ဆို့ထားရမည်။
- ၅။ တောင်ပေါ်ပစ် အမြောက်တပ်က ကာကီလီယာနှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်တွင် နေရာယူကာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာများကို အမြောက်များ ဖြင့် ပစ်ခတ်နေခြင်းအား တန်ပြန်ပစ်ခတ်မည်။
- ၆။ အကယ်၍ မြို့တွင်းမှနေပြီး ကျွန်ုပ်တို့တပ်များကို တိုက်ရိုက်ပစ် ခတ်မှုများရှိလျှင် ကျည်လမ်းဖြောင့် လက်နက်များကို အသုံးပြုပြီး ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရမည်။
- ၇။ နှ နာရီ (စတင်၍ စစ်တိုက်မည့်အချိန်) သည် (၁၉:၀၀) နာရီနှင့် (၂၀:၀၀) နာရီကြား ဖြစ်သည်။

ဘင်ဂူရီယံက အသေးစိတ်များ မေးမြန်းသည်။ ထိုးဖောက်တိုက်ခိုက် လျှင် ပုလိပ်ခံတပ်ကိုသာ တိုက်ရန်၊ ကာကီလီယာမြို့ကို မတိုက်ခိုက်မိရန်၊ အာရပ်အရပ်သားများ သေကျေပျက်စီးစေမည့် အပြုအမူများကို တတ်နိုင် သမျှ ရှောင်ကြဉ်ရန်ပါ တိုက်တွန်းသည်။

စစ်ဆင်ရေးအစီအစဉ်များကို သဘောတူညီပြီးသောအခါ (၁၁:၀၀) နာရီတွင် အစိုးရအစည်းအဝေးခေါ်လိုက်ပြီး အစိုးရအနေဖြင့် အတည်ပြု လက်ခံလိုက်၏။

အစိုးရက လက်ခံအတည်ပြုခြင်း မပြုမီကတည်းက လေထီးတပ်မဟာ များကို စစ်သေနာပတိဌာနချုပ်သို့ အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့ ညဉ့်သန်း ခေါင်တွင် ခေါ်ယူပြီး စစ်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ညွှန်ကြားမှုများ ပြုလုပ်

သည်။ တိုက်ပွဲမစမီ ကျန်ရှိနေသေးသော အချိန်များအတွင်း တစ်ပြည်ထောင်လုံးတွင် ပြန်နေသည့် လေထီးတပ်သားများကို စုစည်းခေါ်ယူရမည်။ တင့်ကားခါးပြတ် တပ်ခွဲနှစ်ခုသည် တောင်ပိုင်း ဘီယာရှိဘာတွင် ရှိနေ၏။ အခြားလေထီးတပ်ခွဲတစ်ခုကမူ မြောက်ပိုင်း ဂါလီလီ တောင်ကုန်းများပေါ်သို့ ရောက်နေ၏။ တိုက်ပွဲဝင်ရမည့် တပ်ဖွဲ့များ၏ တပ်မှူးများကို နံနက်ကိုးနာရီတွင် စီမံကိန်းအဖွဲ့သို့ လာရောက်ရန် ခေါ်ယူထားသည်။ တိုက်ပွဲဝင်ရန်အတွက် မြေပုံများကို လေ့လာခြင်း၊ လေယာဉ်ပျံပေါ်မှ ရိုက်ယူထားသည့် ဓာတ်ပုံများကို လေ့လာခြင်း၊ ကာကီလီယာနှင့် ဆင်တူယိုးမှားဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကီဖာဆာဘာ ခံတပ်အဆောက်အအုံကို လေ့လာခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ဂျော်ဒန်ပိုင် ကာကီလီယာနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ပိုင် ကီဖာဆာဘာခံ တပ်နှစ်ခုစလုံးကို အင်္ဂလိပ်လက်ထက်က တီးဂတ်စီမံကိန်းအရ ဆောက်လုပ်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ အမိန့်ပေးအဖွဲ့ကို (၁၆:၄၅) နာရီတွင် ခေါ်ယူထားသည်။ နောက်ဆုံးညွှန်ကြားချက်များ ပေးရန်ဖြစ်သည်။ တိုက်ပွဲကို (၂၁:၀၀) နာရီတွင် စတင်မည်။

စစ်သေနာပတိ ဌာနချုပ်သို့ ရောက်သောအခါ အာရပ်တို့က ဝင်သတ်ပြီး (၂၄) နာရီအတွင်း ပြန်လည်စစ်ထိုးတိုက်ခိုက်ရပါမည်လားဟု ဆိုကာ ကျွန်ုပ်အား ဝေဖန်ကြသည်။ မှန်ပါသည်။ ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ရန် အလွန်မြန်ဆန်နေပါသည်။ စစ်ပွဲမစမီ အရာရှိများကိုလည်းကောင်း၊ တပ်သားများကိုလည်းကောင်း အနားယူရန် အချိန်မပေးနိုင်တော့ပါ။ ရည်ရွယ်ချက်နေရာနှင့် ပတ်သက်၍မူ အငြင်းပွားခြင်း မရှိကြပါ။ စစ်ပွဲမစမီ ပြင်ဆင်မှုကို ဂရုတစိုက်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အနားယူခြင်းသည် လိုအပ်ကြောင်း ကျွန်ုပ် သဘောတူပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ဝေဖန်ရေးသမားများသည် အခြားသောအကြောင်းများကို အာရုံစူးစိုက်ခြင်း၊ အလေးပေးခြင်း မပြုကြပါ။ စစ်တိုက်ခြင်းဟူသည်မှာ စစ်တိုက်ရုံဖြင့် အဆုံးသတ်မသွား။ ပြဿနာတစ်ခုကို စစ်တိုက်ပြီး အဆုံးသတ်၍မရ။ နိုင်ငံရေးအရသာလျှင် အဆုံးသတ်ရသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့တပ်မတော်အနေဖြင့် နိုင်ငံရေးပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများနှင့် အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်နေစေရန်လည်း အရေးကြီး၏။

သို့တည်းမဟုတ် စစ်ရေးအရ ကျွန်ုပ်တို့ အောင်ပွဲခံနိုင်ကြလင့်ကစား နိုင်ငံရေးအရ ရှုံးနိမ့်ရချေသည်။

ထိုမျှမက ကျွန်ုပ်တို့နယ်စပ်နှင့် ကပ်နေသည့် ရန်သူစခန်းတစ်ခုကို အမြန်ဆုံး ထိုးဖောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုနိုင်လျှင် ထို့ထက်ပို၍ ကြီးကျယ်သည့် စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုကို မည်သည့်နည်းဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ အလျင်အမြန် တိုက်ခိုက်နိုင်ကြမည်နည်း။ ဖွဲ့စည်းမှုအခက်အခဲများ၊ နိုင်ငံရေးပြဿနာများ၊ အရှုပ်အထွေးများကြားတွင် မည်ကဲ့သို့ စစ်တိုက်နိုင်တော့မည်နည်း။

(၂၀:၅၀) နာရီတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ချေမှုန်းတိုက်ခိုက်ရေးတပ်ဖွဲ့ စစ်ဦးသည် ပုလိပ်ခံတပ်၏ ခြံစည်းရိုးနှင့် ကိုက် (၂၀၀) အကွာသို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ဂျော်ဒန်များက ဆီးကြို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ကြ၏။ ရန်သူ့အဆောက်အအုံသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ မီးမောင်းကြီးများအောက်တွင် ထင်းထင်းကြီး ပေါ်နေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ (၂၅) ပေါင်ဒါအမြောက်များ၏ ပစ်ကွင်းဖြစ်လာကာ စိတ်တိုင်းကျ ပစ်ခတ်ချေမှုန်းလာနိုင်သည်။ အမြောက်ဆန်များ တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး ထိမှန်နေသည့်ကြားမှ ဂျော်ဒန်များ၏ ခုခံမှုသည် ပြင်းထန်နေ၏။ အမြောက်ဖြင့် ပစ်ခတ်မှုရပ်ပေးရန် တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းရေးတပ်ဖွဲ့များက စောစောစီးစီး တောင်းဆိုလိုက်သောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည့်ခုခံမှုနှင့် ကြုံတွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ တိုက်ခိုက်ရေးတပ်များက အမြောက်များကို ရပ်ခိုင်းပြီး ခံတပ်ကြီးကို မုန်တိုင်းကဲ့သို့ ထိုးဖောက်တိုက်ခိုက်လေတော့၏။ ခံတပ်၏ အရှေ့မျက်နှာစာတွင် ခံစစ်အတွက် စနစ်တကျ ပြင်ဆင်ပြုလုပ်ထားပြီး လူ (၁၀၀) ခန့်ပါသည့် ဂျော်ဒန်တပ်ခွဲတစ်ခုက နေရာယူ၏။ အနီးမှာပင် အခြားတပ်ခွဲတစ်ခုက နေရာယူထားပြန်၏။

တိုက်ပွဲသည် ပြင်းထန်ခက်ခဲသည်ထက် ပြင်းထန်ခက်ခဲလာ၏။ လက်တစ်ကမ်းတိုက်ပွဲများကို ဆင်နွှဲကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ တပ်ခွဲမှူးနှင့် ဒုတပ်ခွဲမှူးအပါအဝင် ရှစ်ဦးကျသွားသည်။ (၂၉) ဦး ဒဏ်ရာရသည်။ ဒဏ်ရာရသူ အများအပြားမှာ ဒဏ်ရာမပြင်းထန်လှချေ။ (၂၃:၃၀) နာရီတွင် ခံတပ်နယ်မြေကြီးတစ်ခုလုံးကို သိမ်းပိုက်ပြီး ရှင်းပစ်လိုက်နိုင်သည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် အဆောက်အအုံကြီးသည် ပေါက်ကွဲသွားတော့၏။

လမ်းပိတ်ဆိုသော ကျွန်ုပ်တို့၏ ဒုတိယတပ်ဖွဲ့သည် အစပိုင်းတွင်

အမှားအယွင်းမရှိ အလွန်ကံကောင်းစွာဖြင့် တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့၏။ သူတို့သည် ဂျော်ဒန်ပိုင်နက် နယ်မြေအတွင်းသို့ ခြောက်မိုင်မျှ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်သွားကာ ခါဘက်အဖွဲ့ရှိ အာရပ်တပ်မကြီးမှ ကာကီလီယာသို့ လာနိုင်သည့်လမ်းတွင် နေရာယူပြီး ချုံခိုတိုက်ရန် ပြင်ဆင်သည်။ ပုလိပ်ခံတပ်ကို စတင်တိုက်ခိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း တပ်မကြီး၏ တပ်ရင်း ၉ မှ တပ်ခွဲနှစ်ခွဲသည် ထရပ်ကား (၁၅) စီးဖြင့် ကာကီလီယာသို့ စစ်ကူပေးရန် ထွက်ခွာလာကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့တပ်များက စတင်တိုက်ခိုက်ပြီး ထရပ်ကား လေးစီးကို ချေမှုန်းပစ်လိုက်နိုင်သည်။ ကျန်မော်တော်ကားများသည် ရပ်တန့်ပြီး နောက်ပိုင်းပြန်လှည့်ကာ ထွက်ခွာသွားကြတော့၏။ ကျွန်ုပ်တို့တပ်များသည် နေရာပြောင်းလိုက်ကြ၏။ လမ်းကို ကောင်းစွာ ထိန်းထားနိုင်သည့် အခြားတောင်ကုန်းတစ်ခုပေါ်သို့ တက်ပြီး နေရာယူထားလိုက်ကြ၏။

တစ်နာရီခန့်အကြာတွင် အာရပ်တပ်မကြီးမှ စစ်ကူတပ်များ ထိုလမ်းအတိုင်း ကာကီလီယာသို့ ဦးတည်ပြီး ချီတက်လာကြပြန်၏။ သူတို့လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ချုံခိုတိုက်ခိုက်မှုကို ခံရပြီး ထရပ်ကား နှစ်စီးနှင့် စစ်သားများ အပစ်ခံလိုက်ကြရပြန်သည်။

စစ်ကူတပ်သားများသည် ထိုနေရာမှာပင် ရပ်တန့်သွားကြတော့သည်။ တပ်ပြန်ရပ်လာရန်အမိန့်ကို ညဉ့်သန်းခေါင်တွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ လမ်းပိတ်ဆို့ရေးတပ်ဖွဲ့က လက်ခံရရှိသည်။ ထိုအချိန်အထိ ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရမှု လုံးဝ မရှိသေးချေ။ သို့သော် နယ်နိမိတ်ဆီသို့ ရှေးရှုပြီး စတင်ချီတက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ရန်သူ၏ အပြင်းအထန် ဝိုင်းဝန်းပစ်ခတ်ခြင်းကို ခံကြရလေသည်။ အာရပ်တပ်မကြီးမှ စစ်ကူတပ်များသည် မော်တော်ကားများဖြင့် ရှေ့သို့ ဆက်လက် မချီတက်နိုင်သောအခါ ကားများပေါ်မှ ဆင်းပြီး ကျွန်ုပ်တို့တပ်ဖွဲ့၏ နောက်ပိုင်းသို့ ပန်းတက်ကာ နေရာယူထားကြသည်။

ထို့ကြောင့် ဂျော်ဒန်တပ်များကို လမ်းပိတ်ခဲ့သည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ တပ်များသည် အစ္စရေးလ်ဘက်သို့အပြန်တွင် ဂျော်ဒန်တပ်များ၏ လမ်းပိတ်ဆို့ထားခြင်းကို ပြန်လည် ကြုံတွေ့နေရတော့၏။

ဂျော်ဒန်တပ်များက တစ်ဟုန်ထိုး တိုက်ခိုက်ကြသည်။ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် လူ (၅၄) ယောက်ရှိသော ကျွန်ုပ်တို့၏တပ်တွင် တစ်

ယောက်က သေပြီး (၁၁) ယောက် ဒဏ်ရာရရှိသွားသည်။ အတိုက်ခံ ရသည် နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း တပ်ခွဲမှူးနှင့် ဒုတပ်ခွဲမှူးတို့ စတင်ဒဏ်ရာရကြ၏။ ခဏအကြာတွင် ဆေးတပ်သားတစ်ဦးနှင့် တပ်စုမှူး သုံးဦးအနက် နှစ်ဦး တို့ ဒဏ်ရာရသွားကြပြန်၏။ ထို့ကြောင့် အရာရှိ နှစ်ဦးသာ ဒဏ်ရာမရဘဲ ကျန်ရစ်တော့သည်။ တစ်ယောက်မှာ တပ်စုမှူးဖြစ်၏။

တပ်ဖွဲ့၏ အခြေအနေမှာ အလွန်တရာ ဆိုးရွားလာသည်။ အလွန် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေကြပြီဖြစ်သော တပ်သားများသည် တစ်နေရာမှတစ်နေရာ သို့ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊ တန်ပြန်တိုက်ခိုက်ထိုးဖောက်ခြင်းများကို ခက်ခဲစွာ ပြုလုပ်နေကြရ၏။ ထိုနေ့မနက်က ဂါလီလီတောင်ကုန်းများပေါ်၌ အပြင်း အထန် ချီတက်ခဲ့ရ၏။ တစ်ဖန် ထိုနေ့ညနေပိုင်းသို့ ရောက်သည်တွင် မှောင်နှင့်မည်းမည်း၌ ချီတက်ကြပြန်၏။ တောင်ကုန်းများ၊ လှေကားထစ် စိုက်ပျိုးခင်းများကို ကျော်ဖြတ်ပြီး ခြောက်မိုင်မျှဝေးသည့် ခရီးကြမ်းကို ချီ တက်ခဲ့ကြပြန်၏။ ယခု ပြင်းထန်သည့်တိုက်ပွဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသောအခါတွင် များစွာ အခက်အခဲ တွေ့နေကြရတော့၏။ စက်သေနတ်များ၊ လက်ပစ်ဗုံး များနှင့် ပိတ်ဆို့တိုက်ခိုက်နေသည့် အာရပ်တပ်မကြီး၏ တပ်သားများကို ထိုးဖောက်ကျော်ဖြတ်သွားနိုင်ရန် ကြိုးစားကြသည်။ သူတို့နှင့်အတူ လူနာ တင်ကတ် သုံးခုသာပါ၏။ ထို့ကြောင့် ကျန်လူနာများကို ကျောပိုးပြီး သယ်ယူနေကြရ၏။

ဒဏ်ရာမရသေးသည့် အထက်တန်းအရာရှိဖြစ်သူ ဗိုလ်မှူးမှာ တုန် လှုပ်ချောက်ချားနေ၏။ အဆိုပါ ဗိုလ်မှူးနှင့် ရေဒီယိုအဆက်သွယ် ယူသော အခါ သူ့ထံမှ “ဟုတ်ကဲ့၊ ဟုတ်ကဲ့” ဟူသော စကားလုံးများကိုသာ ကြားနေရ ၏။ သူ့အား ဘာပြောသည်၊ ဘာရှင်းပြသည်ကို အာရုံမစူးစိုက်နိုင်ဘဲ တုန် လှုပ်ချောက်ချားမှုက ဖုံးလွှမ်းနေကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဒဏ်ရာမရသေးသည့် အသက် (၂၁) နှစ်ရှိ တပ်စုမှူးကို ရေဒီယိုစကားပြောခွက်သို့ လာရန် တပ်မဟာမှူးက ခေါ်ယူလိုက်၏။ ထို့ နောက် တပ်ဖွဲ့ကြီးတစ်ခုလုံးကို သူ့လက်သို့ ဝကွက်အပ်လိုက်ကာ အုပ်ချုပ် ကွပ်ကဲစေလိုက်သည်။

အသက်ငယ်လှသော တပ်စုမှူးကလေးသည် တပ်မဟာမှူးက

တာဝန်ပေးအပ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း သူ့လူများကို စုစည်းယူလိုက်သည်။ ဒဏ်ရာရသူများ၊ ကျဆုံးသွားသူများကို သယ်ပိုးပြီး တရကြမ်းသွန်ပစ်ကာ ထိုးဖောက်တက်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တောင်ကုန်းတစ်ခု၏ ထိပ်ပေါ်သို့ ရောက်လာ၏။ ထိုနေရာတွင် တပ်သားများကို စနစ်တကျပြန်စုကာ ခံစစ်သို့ ပြောင်းလဲတိုက်ခိုက်ကြလေသည်။ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ ကွပ်ကဲမှုစခန်းတွင် ရှိနေကြသည့် ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ထိုတပ်ဖွဲ့၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဂရုစိုက်ပြီး မလွတ်တမ်း လေ့လာနေကြရ၏။ အဆက်အသွယ်များကမူ ကောင်းစွာ ရရှိနေလေသည်။

ထိုတပ်ဖွဲ့သည် အာရပ်တပ်မကြီး၏ တပ်များကို သူ့အစွမ်းအစနှင့် သူ တိုက်ခိုက်ပြီး တိုးထွက်ကာ အစွရေးလ်နိုင်ငံသို့ ပြန်လာနိုင်စွမ်း မရှိတော့ကြောင်းမှာ ထင်ရှားနေချေပြီ။ အလားတူပင် ထိုတပ်ဖွဲ့မှ ဒဏ်ရာရသူများ၊ ကျဆုံးသွားသူများကိုလည်း အစွရေးလ်သို့အရောက် ပြန်ယူလာနိုင်တော့မည် မဟုတ်ကြောင်းမှာလည်း သေချာနေပြီ။ ထို့ကြောင့် မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ရတော့မည့် အချက်သုံးချက်ကို အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်အကောင်အထည် ဖော်ရတော့မည်။

ပထမနှင့် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သော အချက်သည် အဝိုင်းခံနေရသည့် တပ်ဖွဲ့ကို အကူအညီပေးရတော့မည်။ လက်နက်များအားလုံးမှာ မနားတမ်း ပစ်ခတ်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်နေ၏။ ယခုအချိန်တွင် ရန်သူ၏ ပစ်အားသည် ကျွန်ုပ်တို့ ပစ်အားထက် အဆမတန် သာလွန်အားကောင်းနေတော့၏။

ဒုတိယအချက်မှာ ထပ်ဖြည့်တပ်တစ်ခုကို စေလွှတ်ပြီး အဝိုင်းခံနေရသည့်တပ်သို့ ရောက်အောင် ကြိုးစားရမည်။ တစ်ဆက်တည်း အလင်းရောင် မလာမီ ညအချိန်မှာပင် အဝိုင်းခံနေရခြင်းမှ လွတ်မြောက်အောင် ကူညီတိုက်ခိုက်ပေးရမည်။

တတိယအချက်မှာ အဝိုင်းခံနေရသည့် တပ်သို့ ရောက်အောင် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်မှုကို ညပိုင်း၌ ကြိုးပမ်း၍ မအောင်မြင်လျှင် နေ့ခင်းပိုင်းမှာပင် ကြိုးစားထိုးဖောက်ရမည်။

နယ်ခြားကို ဖြတ်ကျော်ပြီး တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည့် လေထီးတပ်များသည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်နှစ်အတွင်းက ကြီးကြီးမားမား အထိအခိုက် အကျအဆုံး

မရှိခဲ့ဖူးချေ။ တစ်ကြိမ်တည်းသာလျှင် ဒဏ်ရာရသူတစ်ဦးကို ရန်သူနယ်မြေ၌ ထားရစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ယခုမူ လူ (၅၀) ကျော်ပါဝင်သော တပ်တစ်ခုလုံးကို ရန်သူနယ်မြေတွင် အဆုံးခံလိုက်ရတော့မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ သူတို့တွင် လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ကုန်သလောက်ရှိပြီ။ အရာရှိများမှာ ခေါင်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကွပ်ကဲနိုင်မှု၊ တိုက်ခိုက်နိုင်မှု မရှိတော့။ အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ခြင်းလည်း ခံနေရပြီ။ အာရပ်တပ်မကြီး၏ တပ်များက ဝိုင်းဝန်း တိုက်ခိုက်နေခြင်းကိုပါ ခံနေရပြီ။

သူတို့ကို အမြန်ဆုံး အကူအညီပေးနိုင်သည့်လမ်းမှာ တောင်ပေါ်ပစ် အမြောက်ကြီးများဖြင့် ပစ်ခတ်ပေးရန် တစ်နည်းသာလျှင် ရှိ၏။ ကူပစ်ပေး နိုင်သည့် (၁၅၅) မမ စက်အမြောက်ကြီးများနှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်နေသော တောင် ကုန်းသည် ရှစ်မိုင်ခွဲမျှ ဝေးကွာသည်။

အဝိုင်းခံနေရသည့်တပ်ဖွဲ့တွင် အမြောက်ပစ်ရာ၌ နေရာညွှန်းသူ အဖြစ် ဆောင်ရွက်မည့် အမြောက်တပ်ဆက်သွယ်ရေး အရာရှိတစ်ဦး ရှိနေ ၏။ အမြောက်တပ် တပ်မှူးချုပ်က ထိုသူနှင့် ရေဒီယိုအဆက်အသွယ် ယူ လိုက်သည်။ သူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကိုပါ အမြောက်တပ် ဆက်သွယ်ရေး အရာရှိကို ရှင်းပြလိုက်၏။

အမြောက်တပ်မှူးသည် သူ၏ အမြောက်ကြီးများကို စက်သေနတ် များသဖွယ် အသုံးချရပေတော့မည်။ ရန်သူတို့ရှိနေသည့် တောင်ကုန်းများ၊ ရန်သူများအသုံးပြုမည့် လမ်းစသည်တို့ကို အပြင်းအထန် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက် ပေးရတော့မည်။ တပ်ကူများ ရောက်မသွားမီ ပစ်ခတ်ပေးနေရမည့်အချိန်မှာ နာရီနှင့်ချီပြီး ကြာမြင့်မည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တပ်ကူများမရောက်နိုင်သေးသည့် အချိန်အတွင်း၌ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင် အဝိုင်းခံတပ်ကို အကူအညီပေးနိုင် တော့မည်ဖြစ်၏။ အဝိုင်းခံနေရသည့် တပ်သားများကို ကတုတ်ကျင်းများ တူးပြီး ခိုအောင်းနေရန် အမိန့်ပေးလိုက်၏။ သို့မှသာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ စက်အမြောက်ကြီးများက သူတို့တပ်စွဲနေသည့် စခန်းများနှင့် ကပ်လျက် နေရာများကို ချေမှုန်းနိုင်မည်ဖြစ်၏။

အမြောက်တပ် ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိအနေဖြင့် ဂရုတစိုက်ဆောင်ရွက် ပေးရန် အကြောင်းမရှိတော့ပါ။ သူသည် စခန်းတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်း

သွားလာနိုင်ခြင်း မရှိတော့။ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ မရွေ့နိုင်တော့။ သူတို့တွင် လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်လည်း ကုန်ပြီ။ မိနစ်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် သူတို့ ခြေကုပ်ယူထားသည့် တောင်ကုန်းပတ်ပတ်လည်၌ အမြောက်ဆန်များက တရစပ်ကျလာတော့၏။ စက်အမြောက်ဆန်ကြီးများ သည် သူတို့နှင့် ကိုက် (၅၀) အကွာမှာပင် ကျပြီး ပေါက်ကွဲနေကြသည်။ ယင်း (၁၅၅) မမ စက်အမြောက်ဆန်များ၏ ပေါက်ကွဲမှုသည် ကိုက် (၁၀၀) ပတ်လည်သို့ ထိရောက်သည်။

သို့ကလို့ စက်အမြောက်ကြီးများဖြင့် ကူညီပစ်ခတ်ပေးလင့်ကစား အခြေအနေကို မဖြေရှင်းနိုင်ပေ။ အတော်အသင့် သက်သာသွားရန်သာ တတ်နိုင်သည်။ ထပ်ဖြည့်တပ်များ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး တပ်ဖွဲ့သည် လုံခြုံမှုကို မရနိုင်ချေ။ သူတို့ကို အမြန်ဆုံး အကူအညီပေးနိုင်ရန် လေထီးတပ်ခွဲတစ်ခုကို ဆင့်ခေါ်လိုက်ပြီး တပ်ရင်းမှူးတစ်ဦးကို အုပ်ချုပ် ခိုင်းလိုက်သည်။ ဤတပ်ခွဲသည် ညဉ့်ဦးပိုင်းက ပုလိပ်ခံတပ်အား တိုက်ခိုက် သည့်တပ်များကို အကာအကွယ်ပေးခဲ့သည့် တပ်ဖြစ်ပြီး အထိအခိုက် သက်သာထားသော တပ်ဖြစ်၏။ အချိန်သည် (၀၁:၃၀) နာရီသို့ ရောက်ပြီ။ မျှော်လင့်ချက်များသည် အားရဖွယ်မကောင်းသေး။ နေ့ဘက်အလင်းရောင် မလာမီ အဝိုင်းခံနေရသည့် တပ်ဆီသို့ ရောက်ပြီး ကယ်တင်ကာ ပြန်ရောက် လာနိုင်မည်လောဟူသော အချက်မှာ မရေရာသေးချေ။

သို့သော်လည်း နောက်ထပ်ပိုမည့် တပ်ကူများ မရောက်လာနိုင်သေး သည့် အချိန်အတွင်း ယခု ထပ်ဖြည့်တပ်က အစားထိုးတိုက်ခိုက်နေနိုင်ပေ လိမ့်မည်။ ထပ်ဖြည့်တပ်ခွဲ၏ နောက်မှ အခြားထပ်ဖြည့်တပ်ခွဲနှစ်ခွဲသည် တင့်ကားခါးပြတ်များဖြင့် လိုက်ပါသွားကြ၏။ အကယ်၍ သွားမန်အခြေအနေ ဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ယခုအပြုအမူမျိုးကို ကျွန်ုပ် ခွင့်ပြုမည်မဟုတ်ပါ။

ညမှောင်နှင့်မည်းမည်း၌ လမ်းကျဉ်းကလေးတွင် ယခုကဲ့သို့ မော် တော်ကားတန်းကြီးဖြင့် သွားရခြင်းသည် အကောင်းဆုံးသော ပစ်ကွင်း ကြီး ဖြစ်နေတတ်၏။ ထို့ပြင် တောင်ကုန်းထူထပ်သော တိုင်းပြည်များသည် စစ်ချီတက်ရန် နေရာရှားပါးလှ၏။ လမ်းများ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း၊ တောင်ပေါ် ဒေသဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် ရှေ့မှ ကားတစ်စီး တစ်စုံတစ်ခုဖြစ်လျှင် နောက်မှ

ကားတန်းကြီးတစ်ခုလုံး ဒုက္ခရောက်တော့သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အခြားနည်းလမ်း ရွေးချယ်စရာ အကြောင်းမရှိတော့ပါ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းလည်း မရှိတော့ပါ။

အဝိုင်းခံနေရသည့် တပ်ရှိရာသို့ အချိန်အမြန်ဆုံး ရောက်ရှိနိုင်ပြီး ဒဏ်ရာရသူများ၊ ကျဆုံးသူများကိုပါ အမြန်ဆုံး ပြန်သယ်လာနိုင်သည့် အခြားမော်တော်ယာဉ် ကျွန်ုပ်တို့တွင် မရှိချေ။ တင့်ကားခါးပြတ် ကားတန်းကြီးသည် အဝေးပြေးလမ်းမကြီးအတိုင်း ရှေ့မီးကြီးများ စုံဖွင့်ကာ စက်ကုန် မောင်းနှင်သွားကြလေတော့သည်။ ကာကီလီယာနှင့် ခါဘက်ဆူဖင်ရှိ ဂျော်ဒန်တပ်များကို ဖြတ်ကျော်မောင်းနှင်ကာ တရကြမ်း ချီတက်သွားကြ၏။ ဂျော်ဒန်စခန်းများက ဆီးကြို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ကြသော်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခြင်းမရှိကြဘဲ အဝိုင်းခံရသည့်တပ်ဆီသို့ အောင်မြင်စွာ ရောက်ရှိသွားတော့၏။ (၀၂:၃၀) နာရီတွင် ရောက်ရှိသွားကြ၏။ အမှန်မှာ ကားတန်းကြီး၏ တစ်ဝက် ကိုးစီးသာလျှင် ရောက်ခြင်းဖြစ်၏။ အခြားကားများသည် ကာကီလီယာတွင် လမ်းမှားပြီး ကျန်နေရစ်ခဲ့၏။ လမ်းမှန်အတိုင်း မောင်းသွားသည့်ကားများကို မမီလိုက်တော့ချေ။ (သူတို့သည် အခြေစိုက်စခန်းသို့ ပြန်ရောက်လာကြ၏)။

တင့်ကားခါးပြတ်များ ရောက်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း အဝိုင်းခံနေရသည့်တပ်ကို ဖိတိုက်နေသည့် အာရပ်စစ်တပ်များသည် ဘေးသို့ ရှေ့သွားကြ၏။ လေတပ်မတော်တပ်မှူးက စေလွှတ်လိုက်သည့် ဟာဗတ်နှင့် မတ်စတန်းလေယာဉ်ပျံ လေးစီး ရောက်သွားသည့်အချိန်နှင့်လည်း တိုက်ဆိုင်သွားဖွယ်ရာ အကြောင်းရှိပါသည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်နေသည့်ဒေသတွင် လေယာဉ်များကို ပျံဝဲခိုင်းလိုက်၏။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် လေကြောင်း ချိစစ်ကြောင်းတစ်ခုပါ ထပ်ရောက်လာပြီး အကူအညီပေးလာပြီဖြစ်ကြောင်း ထင်မှတ်စေရန်ဖြစ်သည်။

(၀၃:၀၀) တွင် စစ်ကြောင်းကြီးသည် နောက်ကြောင်းသို့ ပြန်လှည့်ကာ စတင် ချီတက်လာကြတော့၏။ ဒဏ်ရာရသူများကို မော်တော်ကားအတွင်းမှာ ထားပြီး ကျန်စစ်သားများက ဘေးနှစ်ဖက်မှ ထိုင်လိုက်လာကြ၏။ အကာအကွယ် လုံးဝမရှိ။ ထင်းထင်းကြီး မြင်တွေ့နေရလေသည်။

ထိုအချိန်မှာပင် ခါဘက်ဆူဖင်စခန်းများတွင် ရန်သူတို့က အင်အားထပ်ဖြည့် ထားလိုက်ကြပြီဖြစ်၏။

အပြန်လမ်း၌ ခါဘက်ဆူဖင်ကို မော်တော်ကားတန်းကြီး ဖြတ်သန်း မောင်းနှင်လာရာ ရန်သူတို့က စက်သေနတ်များ၊ တင့်ကားဖျက်လက်နက် များ၊ လက်ပစ်ဗုံးများဖြင့် အပြင်းအထန် ဆီးကြိုတိုက်ခိုက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ ငါးယောက်ထပ်ကျပြီး (၂၀) ဒဏ်ရာရသွား ပြန်၏။ ထိုမျှ နှင့်လည်း တိုက်ပွဲသည် ပြီးဆုံးသွားခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆီးကြို တိုက်ခိုက်ခြင်းကိုခံရသည့် ဒေသများကို ကားတန်းကြီး ကျော်လွန်လာပြီး နောက် ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့သည့် ပုလိပ်ခံတပ်အနီးသို့ ရောက်သည်တွင် ကား တစ်စီး ပျောက်ဆုံးနေသည်ကို တွေ့ကြရ၏။ ထိုကားသည် ခါဘက်ဆူဖင်နှင့် အလွန် နီးကပ်သည့် နေရာတစ်ခုတွင် ကျင်းထဲကျပြီး ဆက်မမောင်းနိုင်တော့ဘဲ ကျန်နေရစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ မော်တော်ကားကို ပြန်ယူလာ နိုင်ရန် တင့်ကားခါးပြတ်လေးစီးက နောက်ပိုင်းသို့ ပြန်လှည့်သွားကြပြန်၏။

သူတို့သည် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် ကားကို အောင်မြင်စွာ တွေ့ယူပြီး ဆွဲခဲ့ နိုင်ပါ၏။ သို့သော်လည်း ကားချင်းတွဲမိနိုင်စေရန်၊ ရှေ့မီးကြီးများကို ဖွင့်ကြရ၏။ ထိုအခါတွင် အာရပ်တပ်များအတွက် ပစ်ကွင်းကောင်းတစ်ခု ဖြစ်လာပြီး ပြင်းထန်စွာ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံရသည်။ လူနှစ်ယောက် ထပ်မံကျဆုံးသွားရပြန်သည်။

နံနက်ပိုင်း အရုဏ်တက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက် မှုများ ပြီးငြိမ်းရပ်ဆိုင်းသွားတော့၏။ ခါဘက်ဆူဖင်အနီး၌ ကျဆုံးခဲ့သူ နှစ်ယောက်၏ အလောင်းများကိုမူ စွန့်ပစ်ထားခဲ့ရသည်။

ယခု တပ်များအားလုံး ကျွန်ုပ်တို့နယ်မြေအတွင်းသို့ ပြန်ရောက်လာ ကြပြီ။ ညတုန်းက ထုတ်ပြန်ထားသည့်အမိန့်ကို ကျွန်ုပ် ပယ်ဖျက်လိုက်၏။ အဝိုင်းခံနေရသည့် တပ်ကို ကယ်တင်နိုင်ခြင်းမရှိလျှင် နောက်ထပ် ထိုးစစ် တစ်ခုဖြင့် ကယ်တင်ရန် တင့်ကားတပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၊ ခြေလျင်တပ်ရင်းတစ်ခုနှင့် လေတပ်တိုက်လေယာဉ်များက တင်းခံနေရသည့် တပ်အတွင်းသို့ အရုဏ် တက်ချိန်မှစပြီး ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ပြီး ကယ်တင်ရန် ကျွန်ုပ် အမိန့်ထုတ်ပြန်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ညနေစောစောပိုင်းတွင် စစ်ဆင်ရေးမှူးကို ၎င်း၏ စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနသို့ လိုက်သွားပြီး ကျွန်ုပ်တွေ့သည်။ သူ၏ ကွပ်ကဲမှုဌာနသည် တောင်ကုန်းပေါ်တွင် ရှိပြီး ကာကီလီယာပုလိပ်ခံတပ်ကို အပေါ်မှ စီးပြီး မြင်နေရသည်။ သို့သော် အခြေအနေတစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့်အတွက် စစ်သေနာပတိဌာနချုပ်သို့ ကျွန်ုပ် ပြန်လာခဲ့ရ၏။ အဝိုင်းခံရသည့် တပ်၏ အခြေအနေဆိုးရွားသော သတင်းများမှာ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိချေပြီ။ ရုံးသို့ ကျွန်ုပ် ရောက်သောအခါ များပြားလှသော တပ်မတော်အရာရှိကြီးများနှင့် ၎င်းတို့၏ စစ်ဆင်ရေးအရာရှိများကို တွေ့ရ၏။ သူတို့သည် အရေးပေါ်ကိစ္စတစ်ခုခုအတွက် ကျွန်ုပ်အလိုရှိလျှင် တာဝန်ယူရန် အသင့်စောင့်နေကြခြင်းဖြစ်၏။ တိုက်ပွဲမှ ပြန်လာသူများကို တွေ့ရန် ကွပ်ကဲမှုဌာနသို့ ယခု ကျွန်ုပ် သွားနိုင်ပါပြီ။ ခါဘက်ဆူဖင်တွင် ကျဆုံးခဲ့သူနှစ်ဦးသည် တပ်မဟာစစ်ဆင်ရေးအရာရှိနှင့် ဗိုလ်ယာမီယာဟူဘာဒါနော့ဗ်တို့ ဖြစ်ကြောင်း လေထီးတပ်မဟာတပ်မှူးထံမှ ကျွန်ုပ် သိရ၏။ တပ်မဟာစစ်ဆင်ရေးအရာရှိသည် အဝိုင်းခံနေရသည့်တပ်နှင့် အတူတူရှိခဲ့သူ ဖြစ်၏။

ဘာဒါနော့ဗ်ကိုမူ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးက ယာမီဟု သိထားကြ၏။

ယာမီကို စစ်တပ်အတွင်းသို့ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခြင်း မပြုခဲ့သည်မှာ ကြာပြီ။ သို့သော် အကြောင်းပေါ်လာတိုင်း သူ့ကို ခေါ်ပြီး အကူအညီတောင်းခဲ့ကြရ၏။ သူသည် အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သော အရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်၏။ ကတုတ်ကျင်းတူးခြင်း၊ တံတားဖျက်ခြင်း စသည့်အလုပ်များတွင် အလွန်တော်သူ ဖြစ်၏။ ထိုမျှမက တိုက်ခိုက်ရေး စစ်သားတစ်ယောက် အနေဖြင့် ပြောင်မြောက်လှသော သူ၏ သူရသတ္တိကို တစ်ပြည်ထောင်လုံးက သိရှိချီးကျူးခဲ့ကြရ၏။ ယခု စစ်ဆင်ရေးသို့မူ မည်သူကမျှ မခေါ်ယူဘဲ သူ့အလိုအလျောက် ရောက်လာ၏။

စစ်ဆင်ရေး စသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနကို ဂျော်ဒန်များက စတင် ပစ်ခတ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးက ကတုတ်ကျင်းအတွင်းသို့ ခုန်ချလိုက်ကြရ၏။ ကျွန်ုပ်နှင့် ယာမီသည် တစ်ယောက်ပေါ်တစ်ယောက် ထပ်ပြီး ကတုတ်ကျင်းအတွင်းသို့ ကျသွား၏။ သူ့ကို မမျှော်လင့်ဘဲ ကျွန်ုပ် တွေ့ရတော့သည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ် မအံ့သြမိ

ပါ။ အစ္စရေးလ်တပ်မတော်တွင် စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာသွားကြသည့် အရာရှိများ သည် အကြောင်းပေါ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း တပ်မတော်သို့ ပြန်လာ ကာ အမှုထမ်းဆောင်လေ့ရှိကြ၏။ လူငယ်များကို လက်တွဲ၍ ခေါ်ယူကြ သည့်သဘောပင် ဖြစ်သည်။ ပုလိပ်ခံတပ်သို့ ဦးတည်ပြီး ချေမှုန်းတိုက်ခိုက် ရေးတပ်ဖွဲ့များ စတင် ချီတက်ကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ယာမီသည် ကတုတ်ကျင်းအတွင်းမှ ခုန်ထွက်ကာ သူတို့နှင့် ပူးပေါင်းလိုက်ပါသွားတော့ သည်။

လမ်းပိတ်ဆို့ရေးတပ်ဖွဲ့ အဝိုင်းခံနေရပြီဟူသော သတင်းရောက်လာ သည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ယာမီသည် ကယ်ဆယ်ရေးတပ်ဖွဲ့၏ ရှေ့ဆုံးမှ တင့်ကားခါးပြတ်ပေါ်သို့ ပထမဦးဆုံး ခုန်တက်သွားသည်။ တစ်ဆက်တည်း မှာပင် ထိုကားတန်းကြီးကို ခေါင်းဆောင်ပြီး အဝိုင်းခံနေရသည့်တပ်ကို ကယ်တင်ရန် တစ်ဟုန်ထိုး ချီတက်သွားတော့သည်။

အဝိုင်းခံတပ်ကို ကယ်တင်ပြီး ပြန်လာကြရာတွင်လည်း ကားတစ်စီး ခါဘက်ဆူဖင်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြောင်း သိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း သူ စီးနင်း လာသည့် တင့်ကားခါးပြတ်ဒရိုင်ဘာကို နောက်ပြန်လှည့်ရန် အမိန့်ပေးလိုက် သည်။ ကျန်ရစ်ခဲ့သည့်ကားကို ကယ်တင်နိုင်ရန် သူပင် ပြောင်မြောက်စွာ ခေါင်းဆောင်သွားပြန်သည်။ ထိုအချိန်အထိ အရပ်ဝတ်အဝတ်အစားကို သူ ဝတ်ဆင်ထား၏။ ပျက်နေသည့် ကားအနီးသို့ အရောက်တွင် ကားပေါ်မှ ခုန်ဆင်းပြီး ကားချင်းဆက်သည်။

ထိုသို့ စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်နေခိုက် သူဝတ်ထားသော အရပ်သား ရုပ်အင်္ကျီမှာ အဖြူရောင်ဖြစ်လေရာ ရန်သူ၏ မြင်ကွင်းတွင် အထင်ရှားဆုံး သော ပစ်ကွင်းကြီးဖြစ်နေတော့၏။ သို့ဖြင့် ရန်သူပစ်လိုက်သော စက် သေနတ်ကျည်ဆန်က သူ၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောက်ထွင်းသွားချေတော့သည်။

* * *

၁၉၅၆၊ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်

ကာကီလီယာတိုက်ပွဲသည် ရော်ဒန်စစ်မျက်နှာတွင် ယခင်က ဖြစ် ပွားခဲ့သည့် လက်စားချေတိုက်ပွဲများထက် ပိုပြီး ကြီးမားစွာ ဂယက်ရိုက်လာ တော့၏။ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ဗြိတိသျှတို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာလည်း တင်းမာလာ

သည်။ အာရပ်တပ်များဘက်မှ အင်္ဂလိပ်တို့က လက်နက်ကိုင်ပြီး ဝင်ရောက်
စွက်ဖက်မည့် ကိစ္စမှာမူ မဖြစ်နိုင်သေးချေ။

ဂျေရုဆလင်မြို့ရှိ ဗြိတိသျှကောင်စစ်ဝန်က တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့်
ညမှာပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ နိုင်ငံခြားရေးဌာနနှင့် အဆက်အသွယ်ရရန် ကြိုးစား
သည်။

ဂျော်ဒန်ဘုရင်ဟူစိန်၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့အား
အကြောင်းကြားသည်။ ၎င်းကောင်စစ်ဝန်၏ ပြောကြားချက်အရ ဂျော်ဒန်
ဘုရင်ဟူစိန်သည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသရှိ အင်္ဂလိပ်လက်နက်ကိုင်
တပ်များ၏ တပ်မှူး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ချားလ်စ်ကိတ်တလေနှင့် အဆက်အသွယ်
ပြုကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ် - ဂျော်ဒန် ကာကွယ်ရေးစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်
ပေးရန် တောင်းဆိုကြောင်း၊ ဂျော်ဒန်စစ်တပ်များဘက်မှ ဗြိတိသျှဘုရင်မ
လေတပ်မတော်က ပါဝင်တိုက်ခိုက်ပေးရန် ဟူစိန်က တောင်းဆိုကြောင်းဖြင့်
ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိကြရသည်။

ထိုသတင်းကို တိုက်ပွဲဖြစ်နေသည့် ညကြီးသန်းခေါင်၌ ကျွန်ုပ်တို့ကို
ပေးခြင်းသည် ဂျော်ဒန်၏ အကူအညီတောင်းဆိုမှုကို အင်္ဂလိပ်က လက်ခံ
လိုက်လျောရန် အသင့်ရှိကြောင်း အစွဲရေးလ်ကို သတိပေးလိုက်သည့်
သဘောပင် ဖြစ်၏။ နောက်တစ်နေ့ (၁၂) ရက်နေ့တွင် အငြင်းပွားမှုသည်
ကျယ်ပြန့်သည်ထက် ကျယ်ပြန့်လာ၏။ တယ်လ်အဗစ်မြို့ရှိ ဗြိတိသျှ
ကိုယ်စားလှယ်ချုပ်က ဝန်ကြီးချုပ် ဘင်ဂူရီယံနှင့် တွေ့ဆုံရန် ခွင့်တောင်း၏။
အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်ချုပ်က အီရတ်တပ်မတော်သည် ဂျော်ဒန်ပြည်တွင်းသို့
ဝင်ရောက်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အစွဲရေးလ်က စစ်ရေးအရ အရေးယူဆောင်
ရွက်လျှင် ဗြိတိသျှသည် ဂျော်ဒန်ဘက်က ကူညီမည်ဖြစ်ကြောင်း ဘင်ဂူရီယံ
ကို ပြောပြသည်။

ဘင်ဂူရီယံကလည်း အီရတ်စစ်တပ်၏ လှုပ်ရှားမှုကို အစွဲရေးလ်က
စောင့်ကြည့်နေကြောင်း၊ အီရတ်ဝင်လာမည်ဆိုလျှင် ဂျော်ဒန်ဘက်က
အင်္ဂလိပ်ကူညီလင့်ကစား မိမိ၏ ရန်သူအနေဖြင့် အာရပ်များကို အစွဲရေးလ်က
လွတ်လပ်စွာ အရေးယူနိုင်ခွင့်ရှိကြောင်းဖြင့် ပြန်ပြောလိုက်သည်။

လွန်ခဲ့သောအပတ်က ရှေးဟောင်းပစ္စည်းရှာဖွေသူ အစွဲရေးလ်များကို

ဂျော်ဒန်က သတ်ဖြတ်သဖြင့် ဂျော်ဒန်ဟူစိန်၏ ပုလိပ်ခံတပ်ကို အစ္စရေးလ် တပ်များက လက်စားချေတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပွားသောအခါ ဗြိတိ သျှ ကိုယ်စားလှယ်ချုပ်က ကုလသမဂ္ဂ၏ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘန်းစံနှင့် တွေ့ဆုံပြီး အစ္စရေးလ်၏ လက်တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် အင်္ဂလိပ် - ဂျော်ဒန် ကာ ကွယ်ရေးစာချုပ်အရ နှစ်ပြည်ထောင်စလုံး စစ်ပွဲအတွင်း သို့ ရောက်လောက် အောင် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် တူကြောင်းဖြင့် ပြောခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းများကို ကြားရသောကြောင့် ယနေ့အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်ပြီး အင်္ဂလိပ်၏ ဦး တည်ချက်သည် ထိုအတိုင်းသာဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆရပါမည်။

တိုက်ပွဲများ နေ့ခင်းဘက်တွင်ပါ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေမည်ဆိုပါက ကျွန်ုပ်တို့၏ လေယာဉ်ပျံများကို ဗြိတိသျှလေတပ်မတော်က တိုက်ခိုက်ခြင်း ပြုမည်၊ မပြုမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိပါ။ ဂျော်ဒန်အနေဖြင့် အစ္စရေးလ်တို့၏ အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်ရာတွင်မူ ဗြိတိသျှသည် ၎င်းတို့အတွက် သစ္စာရှိသော၊ ယုံကြည်စိတ်ချရသော နိုင်ငံဖြစ်၏။ ၎င်းတို့ အားကိုးနိုင်သော နိုင်ငံဖြစ်၏။ ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် ဗြိတိသျှက ဂျော်ဒန်ကို စစ်အင်အားဖြင့် အကူအညီပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဗြိတိသျှကိုယ်စားလှယ်များက (၂၄) နာရီ အတွင်း အစ္စရေးလ်အစိုးရကို နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် အကြောင်းကြားသည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့် အစ္စရေးလ်တို့၏ ဆက်ဆံရေးသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ထိုကဲ့သို့ပင် အေးစက်နေတတ်၏။

မည်သို့ဆိုစေ ယခု အီရတ်ဝင်ရောက်လာမည့် အစီအစဉ်နှင့် ရင်ဆိုင် ရသောအခါ အခြေအနေသည် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လာ၏။

ထိုအစီအစဉ်ကို အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်မည့် အီရတ် ဝန်ကြီးချုပ် နျူရီဆာအစ်က လွန်ခဲ့သည့် အပတ်အတွင်းက ရှေ့တန်းတင် ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ ဘဂ္ဂဒက်မြို့မှ မထွက်ခွာမီ တိုင်းမဂ္ဂဇင်း သတင်း ထောက်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဆာအစ်တို့ တွေ့ကြသည်။ အာရပ်-အစ္စရေးလ် ပြဿနာကို နီဂျေဖ်နှင့် ဂါလီလီဒေသများကို အာရပ်များ အားပေးရမည်ဟူသော ကုလသမဂ္ဂ၏ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ခွဲခြားရေးဆုံးဖြတ်ချက်အရသာလျှင် ဖြေရှင်းရ မည်စသည်ဖြင့် ဆာအစ်က သတင်းထောက်ကို ပြောပြ၏။

နောက်တစ်နေ့တွင် ဗြိတိသျှနိုင်ငံခြားဌာန ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက